

Załącznik
do Uchwały Nr XII/73/2007
Rady Gminy Trzeszczany
z dnia 28 listopada 2007 roku.



Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Trzeszczany 2007-2015

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
<i>Obszar i czas realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego</i>	4
<i>Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze gminy Trzeszczany</i>	5
<i>Zarządzanie</i>	58
<i>Analiza SWOT</i>	66
<i>Misja, Cele, Priorytety oraz Wskaźniki</i>	68
<i>Zgodność Strategii Gminy z dokumentami Strategicznymi Wyższego rzędu</i>	77
<i>Zadania-Działania do realizacji poprawiające sytuację na obszarze gminy Trzeszczany</i>	79
<i>Harmonogram realizacji zadań i projektów</i>	85
<i>Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy Trzeszczany</i>	92
<i>Plan finansowy projektów</i>	95
<i>Wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego</i>	101
<i>Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej</i>	102

Wstęp

Strategia Rozwoju Lokalnego powstała jako efekt współpracy i konsultacji administracji samorządowej Gminy Trzeszczany, z partnerami społecznymi - sektorem prywatnym i sektorem organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

Głównym zadaniem Strategii Rozwoju Lokalnego jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich, jakim jest teren naszej gminy, rozwój przedsiębiorczości oraz podniesienie jakości życia mieszkańców.

Głównymi czynnikami, powodującymi powstanie Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Trzeszczany jest zjawisko trwałej marginalizacji ekonomicznej i społecznej obszaru gminy, wysoka stopa bezrobocia szczególnie agrarnego, niski poziom wykształcenia społeczności lokalnej, niska kreatywność w poszukiwaniu pozarolniczych źródeł utrzymania.

Obok niskiego poziomu przedsiębiorczości i kwalifikacji mieszkańców gminy, ograniczenie możliwości rozwojowych wynika także m.in. z niskiego poziomu wyposażenia infrastrukturalnego w zakresie podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej.

Czynniki te w połączeniu z ograniczonymi bardzo zasobami finansowymi naszego samorządu wpływają na tworzenie się bariery dla zwiększenia poziomu inwestycji oraz mają negatywny wpływ na rozwój gminy.

Na obszarze gminy dostrzegalne jest niedoinwestowanie podstawowej infrastruktury społecznej i technicznej. Bardzo słabo prezentuje się stan i jakość sieci dróg na terenie gminy, słabo rozwinięta jest baza informatyczna, nie ma na terenie gminy sieci gazowej, ogólna kondycja społeczności lokalnej stoi na bardzo niskim poziomie, co wpływa negatywnie na aktywność mieszkańców gminy, na ich innowacyjność, przedsiębiorczość.

Strategia Rozwoju Lokalnego ma za zadanie pobudzić aktywność mieszkańców gminy, stworzyć sprzyjające warunki dla rozwoju nowych inwestycji i jednocześnie wpłynąć pozytywnie zarówno na politykę równości szans oraz na środowisko przyrodnicze.

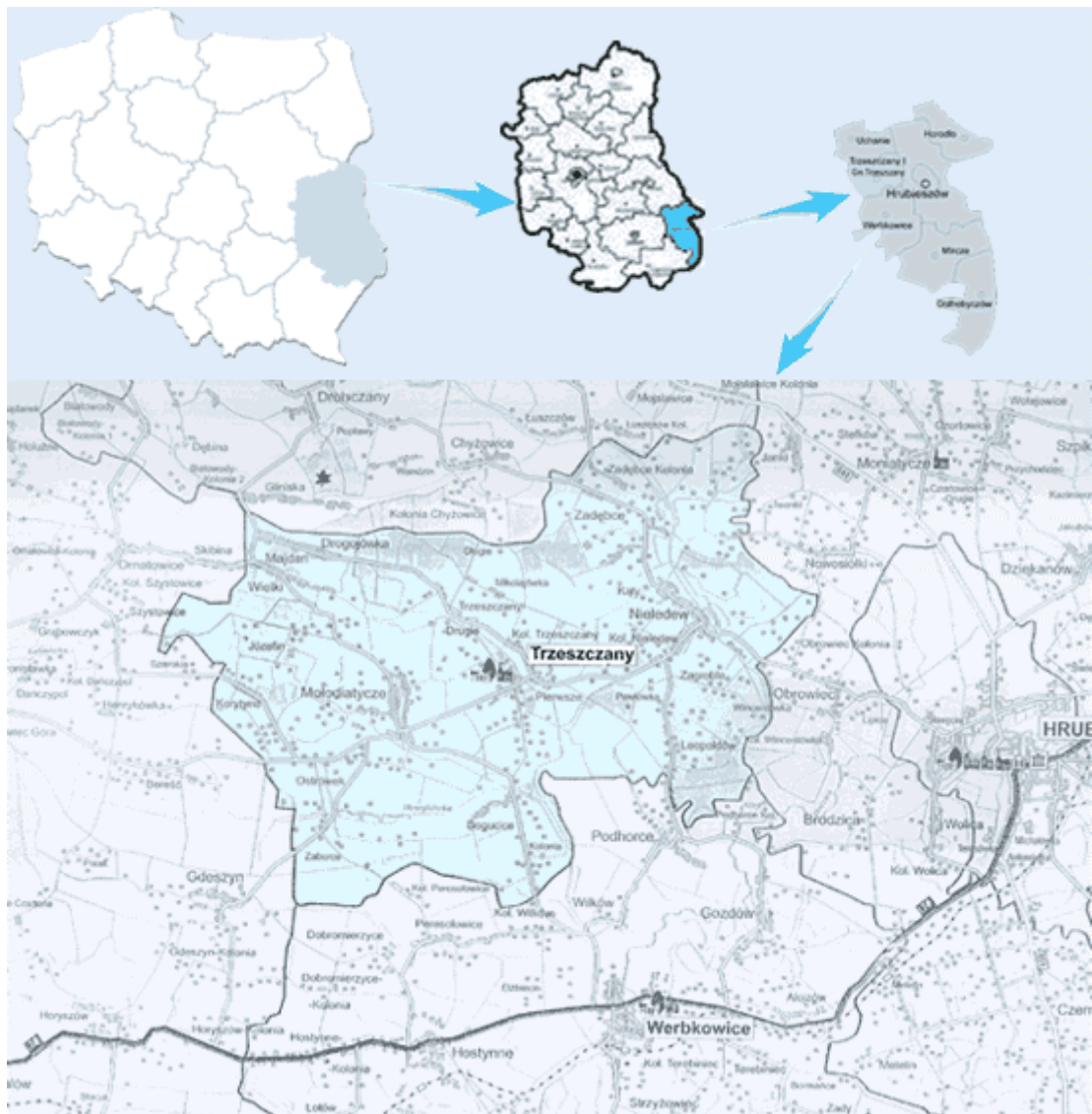
Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Trzeszczany powstała przy uwzględnieniu takich dokumentów planistycznych jak: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzeszczany, Studium Uwarunkowań Gminy Trzeszczany, Gminny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Polityki Prorodzinnej Gminy Trzeszczany, Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego, Strategia Rozwoju Kraju.

W Strategii Rozwoju Lokalnego zakłada się dokonywanie aktualizacji danych i zgłaszanych projektów.

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO.

Strategia Rozwoju Lokalnego będzie realizowana na obszarze Gminy Trzuszczany i obejmuje okres programowania na lata 2007-2015.

Okres programowania niniejszej Strategii jest zgodny z programowaniem funduszy UE. Zakłada się że fundusze UE będą podstawowym źródłem wsparcia inwestycji na obszarze gminy Trzuszczany.



II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA NA OBSZARZE GMINY TRZESZCZANY.

a) położenie, powierzchnia, ludność,

Gmina Trzeszczany położona jest w południowo - wschodniej części województwa lubelskiego oraz w północno - zachodniej części powiatu Hrubieszów i sąsiaduje z następującymi gminami: od wschodu z gm. Hrubieszów, od południa z gm. Werbkowice, od zachodu z gm. Grabowiec, od północy z gm. Uchanie, a także na niewielkim odcinku od południowego- zachodu z gm. Miączyn.

Gmina wchodzi w skład następujących Wyżyn: podprowincji Wyżyny Wschodniomałopolskiej i Wyżyny Zachodniowołyńskiej, leży w obrębie dwóch mezoregionów: Działów Grabowieckich i Grzędy Horodelskiej, w dorzeczach lewostronnych dopływów Huczwy. Cały obszar gminy położony jest w zlewni Bugu.

Powierzchnia gminy Trzeszczany wynosi 9 017 ha.

W skład gminy wchodzi 14 sołectw.

Liczba mieszkańców gminy wynosi 4968 osób (stan na 31.12.2006r).

b) środowisko przyrodnicze,

Obszar gminy Trzeszczany położony jest w obrębie głównej jednostki geologicznej – platformy wschodnioeuropejskiej, w zasięgu podrzędnej jednostki tektonicznej – Wyniesienia Podlasko – Lubelskiego, zbudowanej głównie ze struktur paleozoicznych i starszych (za W. Pożaryski 1969r.). Zasadnicze znaczenie w budowie geologicznej i rzeźbie obszaru mają utwory górnej kredy opadające monoklinalnie ku NNE i stanowiące podłoże utworów czwartorzędowych. Utwory te są zróżnicowane litologicznie i różna jest ich odporność na niszczenie w wyniku procesów erozji i denudacji skał. W obrębie gminy występują przeważnie utwory odporniejsze – margle piaszczyste typu gezy i wapienie margliste typu opoki. Powierzchnia stropowa utworów kredy jest bardzo nierówna i zalega na różnej głębokości (średnio od 0 do 60 m). Zasadnicze rysy morfologiczne tego obszaru tworzyły się w trzeciorzędzie.

Utwory czwartorzędowe zalegające na kredzie reprezentuje najbardziej rozpowszechniony less. Lessy decydują na ogół o drugorzędnych cechach rzeźby obszaru.

Gleby

Na terenie gminy przeważają gleby kompleksów pszennego dobrego, pszennego bardzo dobrego i pszennego wadliwego. Zaliczone zostały do gleb brunatnych i rędzin czarnoziemnych. Obok nich występują w znikomym procencie gleby kompleksów żytniego bardzo dobrego i żytniego dobrego, powstałe z utworów lessowych lub pyłowych niecałkowitych. Gleby użytków zielonych- torfowe, mułowo- torfowe i glejowe występują głównie w dolinach rzek i cieków. Północno- wschodnia część gminy obejmuje gleby kompleksów pszennego bardzo dobrego i pszennego dobrego. Są to czarnoziemy zdegradowane, gleby brunatne właściwe i brunatne wylugwane oraz rędziny czarnoziemne. Obok nich w mniejszym udziale występują czarne ziemie właściwe i mady pyłowe.

Pod względem typów gleb na obszarze gminy przeważają gleby brunatne oraz czarnoziemy.

Wody

- *wody podziemne*

Obszar gminy Trzeszczany leży w Regionie III wg regionalizacji hydrograficznej Lubelszczyzny. Główny poziom wodonośny związany jest z utworami kredowymi i czwartorzędowymi.

Kredowy poziom wodonośny- występujący na obszarze gminy stanowi fragment zasobnego w wodę głównego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska – Chełm - Zamość, należącego do głównych zbiorników wód podziemnych GZWP w Polsce. Zasoby eksploatacyjne tego zbiornika wynoszą 520800 m³/ 24 h. Wody piętra kredowego występują w skałach o dużej porowatości, jednakże znikome wielkości porów nie stwarzają warunków do swobodnego ruchu wód. Wody przemieszczają się głównie szczelinami skalnymi, powstałymi w wyniku spękań tektonicznych oraz spękań wietrzeniowych, ułatwiających infiltrację wód, co powoduje małą odporność naturalną zbiornika na zanieczyszczenia.

Wody kredowe są wodami słodkimi najczęściej typu węglanowo - wapniowego, rzadziej węglanowo-wapniowego- magnezowego. Są to wody infiltracyjne podlegające intensywnym procesom wymiany. Charakteryzują się bardzo dobrą i dobrą jakością, zawartość wszystkich składników wód podziemnych mieści się w granicach normy.

Czwartorzędowe piętro wodonośne - wody te posiadają wyraźne powiązanie z wodami kredowymi, a także łączność z wodami powierzchniowymi. Zbiorniki tych wód posiadają wydłużony kształt, a ich szerokość nie przekracza kilkuset metrów. Występują duże wahania stanu wód. Wydajności jednostkowe poszczególnych ujęć wahają się od 0,5- 20 m³ /h/1m. Jakość tych wód jest niższa od wód szczelinowych piętra kredowego. Oprócz z reguły podwyższonej zawartości żelaza manganu zawierają one także podwyższoną wielkość innych składników, np. związków azotowych, twardości, niekiedy barwy, a często wykazują skażenie bakteryjne.

- *wody powierzchniowe*

Cieki- obszar gminy odwadniany jest przez dwa cieki wodne – rzeki Białkę i Henrykówkę, stanowiące lewobrzeżne dopływy Huczwy, należącej do zlewni Bugu. Rzeki biorą swój początek w obszarze Działów Grabowieckich, poza granicami gminy. Są to cieki małe, o wąskich dolinach i uregulowanych korytarzach. Prowadzą bardzo małe ilości wody z powodu wodochłonności podłoża; płynąc przez teren gminy przyjmują niewielkie dopływy. Brak posterunków wodowskazowych uniemożliwia charakterystykę hydrologiczną tych rzek.

Stawy i zbiorniki wodne- niskie zasoby wód powierzchniowych przejawiają się również w niewielkiej ilości zbiorników wodnych. W dolinie rzeki Białki znajdują się stawy o powierzchni 19,85 ha, w dolinie Henrykówki – zbiornik wodny „Zaborce” o pow. 8,85 ha i stawy w Zaborcach o pow. 32 ha, wykorzystywane do hodowli ryb.

Klimat

Klimat gminy cechuje się przewagą wpływów klimatu kontynentalnego. Na teren gminy najczęściej napływają masy powietrza polarno – morskiego z maksimum napływów w ciągu lata oraz polarno – kontynentalnego z maksimum napływów z końcem zimy i na początku wiosny. Powietrze arktyczne dopływa rzadko.

Warunki termiczne obszaru gminy są charakterystyczne dla obszarów wyniesionych, lecz nie wyżynnych. Dane ze stacji meteorologicznej (w Werbkowicach),

- **średnia roczna temperatura powietrza** 7,2° C,
- **temperatury zimy** - 3,0° C,
- **temperatury lata** 17,0° C.

Okres wegetacyjny (IV- X) ze średnią temperaturą dobową wynosi przeciętnie 207 dni.

Opady - średnia roczna suma opadów dla obszaru gminy wynosi, w półroczu zimowym 225 mm i letnim 275. W okresie wegetacyjnym średnia suma opadów wynosi 425 mm. Pokrywa śniegowa zalega około 89 dni. Obszar leży w pobliżu tzw. szlaku gradowego lubelskiego.

Wiatry - Na obszarze gminy przeważają wiatry z zachodniej połówki horyzontu. Ciszę nie występują często, ich udział wynosi tylko 6,4%. Można więc stwierdzić, że obszar gminy jest dobrze wentylowany.

Zachmurzenie- obszar gminy charakteryzuje się jednym z najniższych w Polsce zachmurzeniem oraz najwyższym nasłonecznieniem.

Mgły – nie są na terenie gminy zjawiskiem nadmiernie częstym

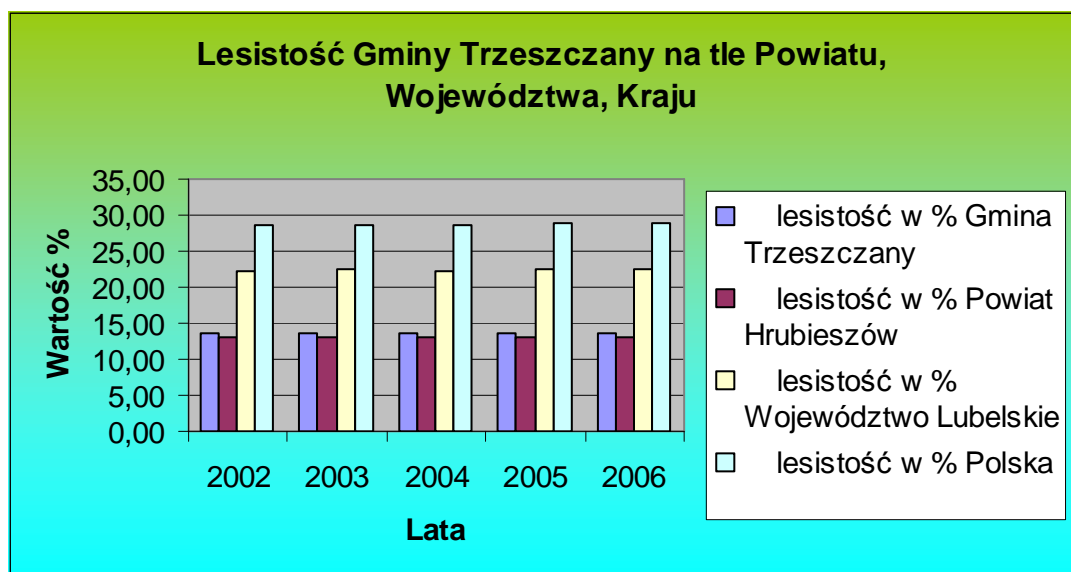
(jest to ważne ze względów bioklimatycznych i możliwości rozpuszczania zanieczyszczeń).

Szata roślinna

Gmina charakteryzuje się olbrzymią różnorodnością biotopów, siedlisk i zbiorowisk roślinnych. Zgodność gleb tego obszaru przyczyniła się do znacznego wylesiania , nastąpiły istotne zmiany w naturalnej pokrywie roślinnej. Jedynym choć właściwie także już zmienionym, wskaźnikiem naturalnej roślinności są występujące tu chwasty.

Lasy - na omawianym terenie nie tworzą zwartych kompleksów, lecz są rozproszone i rozdrobnione. Jest to obszar o najmniejszej lesistości w Polsce. Wśród typów siedliskowych lasów największe powierzchnie zajmuje tu las mieszany i świeży, i las łęgowy. W składzie gatunkowym dominuje sosna pospolita z dużym udziałem dębu, grabu, jesionu, brzozy i lipy.

Wśród zbiorowisk roślinnych gminy wymienić należy parki podworskie: w Nieledwi, Trzeszczanach, Zaborcach, Zadębcach i Mołodiatyczach o łącznej powierzchni około 16 ha, ze starymi cennymi okazami drzew.



Fauna

Wśród fauny występującej na terenie gminy dominują gatunki śródkowoeuropejskie, pospolite w całej Polsce. Okoliczne lasy stanowią prawdziwy raj dla wielu gatunków ptaków, zwłaszcza drapieżnych (orlik, myszołów, jastrząb itp.), które żerują na żywnych polach uprawnych. Bogata

jest fauna bezkręgowców, związana głównie z ekosystemami łąk i lasów. Fauna ryb występuje w stawach w Nielewici i Zaborcach.

Surowce mineralne

W granicach gminy znajduje się część Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

c) turystyka

Teren gminy nie posiada rozwiniętej bazy turystycznej, występują pojedyncze przykłady działalności turystycznej. Gmina nie posiada wyznaczonych szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych. Nie ma stworzonego systemu informacji turystycznej. Jednakże ilość zabytków i walory krajobrazowo- przyrodnicze (duża ilość terenów zielonych, czyste powietrze itd.) predysponują gminę do rozwoju agroturystyki.

Na rozwój turystyki w niedalekiej przyszłości wpływ także powinno mieć poszukiwanie przez małe rozdrobnione gospodarstwa alternatywnych źródeł zarobkowania i związane z tym możliwości wykorzystania funduszy Unii Europejskiej. W miejscowości Trzeszczany istnieje pałac klasycystyczny wraz z przyległym parkiem, który został sprzedany przez gminę prywatnemu inwestorowi i ma on w przyszłości zgodnie z koncepcją zagospodarowania spełniać funkcję turystyczno-kulturalną.

Bez wątpienia byłby to doskonały impuls dla całej gminy, aby rozwinąć na tym terenie działalność turystyczną. Obecnie pałac jest własnością prywatną i być może w najbliższym czasie zmieni właściciela (został wystawiony na sprzedaż) i to od przyszłego właściciela będzie zależał postęp prac remontowych oraz funkcja jaką ma pełnić pałac w przyszłości. Niemniej jednak samorząd będzie czynił starania, aby ten obiekt zabytkowy stał się centrum turystyki oddziałującym na całą gminę.

d) zagospodarowanie przestrzenne oraz infrastruktura

- **uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego**

Ochroną prawną na terenie gminy objęte są: gleby od I do IV klasy bonitacyjnej, zajmującej gros gruntów ornych gminy (na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów ornych i leśnych). Chronione są także lasy na mocy powyższej ustawy oraz pomniki przyrody (6 topoli białych oraz dęb szypułkowaty w parku podworskim w Zaborcach, platan klonolistny w parku podworskim w Nieleldwi, 2 jesiony wyniosłe w parku pałacowym w Trzeszczanach.). Ustala się także ograniczenie przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne lub rolnicze oraz poprawę ich wartości użytkowej.

Na terenie Gminy brak jest zarówno obszarów prawnie chronionych jak i objętych siecią Natura 2000

Występują jedynie cztery pomniki przyrody.

Gmina rozpoczęła działania w kierunku objęcia ochroną prawną następujących obiektów i terenów; główny zbiornik wód podziemnych GZWP Nr 407 przez ustanowienie strefy ochronnej a także pn-zach obszar gminy przez włączenie w granice Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Do czasu ustanowienia proponowanych form ochrony, wymienione obszary i obiekty obejmuje się ochroną planistyczną. Planistyczną ochroną prawną obejmuje się przyrodniczy system gminy, który tworzą

- obszary leśne jako węzły ekologiczne,
- doliny rzeczne jako ciągi siedliskowe „korytarze ekologiczne”
- strefę obszarów otwartych m. Hrubieszowa tzw. „zielony pierścień”,
- rolniczą przestrzeń produkcyjną, złoża surowców organicznych – torfy.

Ochrona planistyczna tych obszarów będzie polegała na zakazie przeznaczania gruntów rolnych na cele nieleśne, zakazie zalesiania i zabudowy dolin rzecznych (nie dotyczy urządzeń hydrotechnicznych), utrzymaniu ciągłości przestrzennej biotopów poprzez zapobieganie ich izolacji i fragmentacji, wzbogacanie struktury ekologicznej przez możliwość zalesień obszarów pow. do 0,15 ha, niewskazanych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, zakaz zabudowy terenów otwartych (rolnych),

poza terenami do tego dopuszczonymi, zakazie eksploatacji udokumentowanych złóż torfu, wzbogacaniu krajobrazu rolniczego przez ochronę i tworzenie zadrzewień i zakrzywień śródpolnych.

• **zaopatrzenie w wodę**

Zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę pitną zapewniają wodociągi komunalne (w Trzeszczanach, Drogojówce, Mołodiatyczach i Leopoldowie), zakładowe (w Nieleddwi) oraz studnie lokalnie wiercone i kopane na terenach zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. Większość z tych wodociągów została zrealizowana na początku lat 80-tych.

Najstarszym wodociągiem zaopatrującym w wodę wsie Drogojówka, Majdan Wielki oraz Kol. Szystowice, Ornatowice i Skibice z gminy Grabowiec jest ujęcie w Drogojówce o wydajności $Q = 55 \text{ m}^3/\text{h}$ z hydrofornią.

Całkowita długość sieci wynosi 10,7 km z czego na obszarze gminy Trzeszczany 3,90 km. Przyłączy jest 163 z czego 82 na obszarze gminy Trzeszczany, co stanowi 100% gospodarstw domowych tych wsi. Ujęcie pracuje w oparciu o jedną studnię z lejem depresyjnym o prom. 258m. Wodociąg w Trzeszczanach Pierwszych zaopatruje w wodę wsie Trzeszczany Pierwsze i Drugie. Ujęcie pracuje w oparciu o jedną studnię o wydajności $= 80 \text{ m}^3/\text{h}$ z hydrofornią. Całkowita długość sieci wynosi 10,5 km oraz 5,6 km przyłączy, z tego 148 przyłączy indywidualnych i 4 zakładowe. Zaopatruje w wodę 189 gospodarstw, co stanowi 65% ogółu gospodarstw.

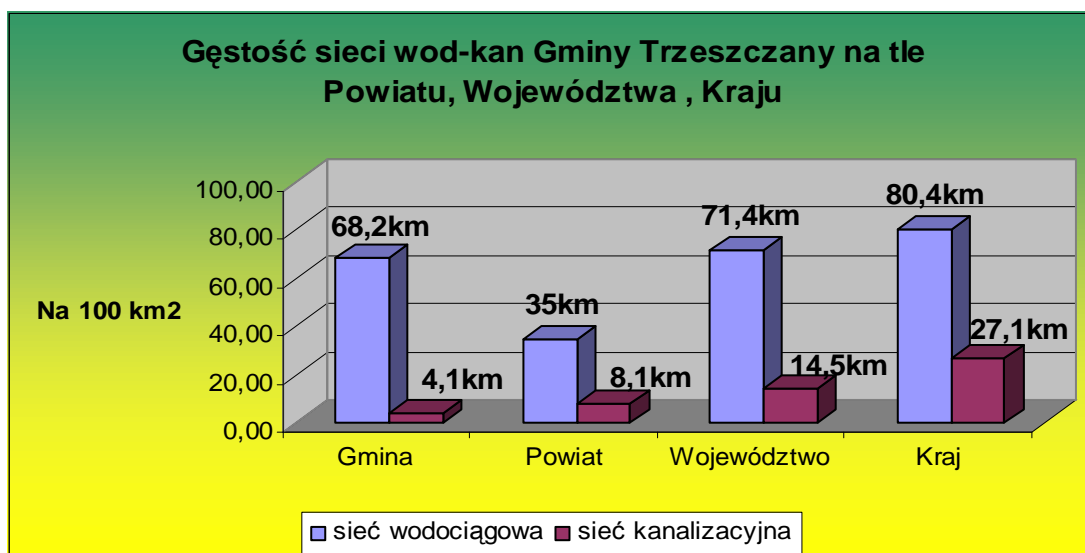
Wodociąg w Nieleddwi zrealizowany został w oparciu o ujęcie zakładowe „VIN-KON Nieleddew” Sp.z o.o. Ujęcie pracuje w oparciu o 4 studnie o wydajności $900 \text{ m}^3/\text{d}$ z czego około 40% rozprowadzane jest poprzez zakładową hydrofornię do sieci wsi Nieleddew, Kol. Nieleddew i Zadębce. Całkowita długość sieci wynosi 20,40 km oraz 260 przyłączy. Zaopatruje w wodę 440 gospodarstw domowych co stanowi 71,5% gospodarstw domowych. Zasilany jest także jeden obiekt mieszkalno – usługowy (ośrodek zdrowia, apteka). Wodociąg komunalny przy osiedlu KRESMOT z ujęciem wody zaopatruje bloki mieszkalne oraz indywidualne domy mieszkalne.

Wodociąg w Leopoldowie posiada dwie studnie głębinowe z hydrofornią. Długość sieci wodociągowej wynosi 6,5 km i 51 przyłączy. Zaopatruje w wodę 83 gospodarstwa domowe, co stanowi 100% potrzeb.

Wodociąg grupowy w Mołodiatyczach zaopatruje wsie Mołodiatycze, Korytyna i Ostrówek. Wodociąg posiada wydajność $Q = 48 \text{ m}^3/\text{h}$ $S = 15,7 \text{ m}$, głębokość otworu 80 m przy leju depresyjnym. Wodociąg zaopatruje 269 gospodarstw domowych, co stanowi 89% potrzeb.

Poziom zwodociągowania należy ocenić dobrze, zauważając jednocześnie potrzebę dalszych inwestycji w tym zakresie.

Lokalizacja sieci wodociągowych zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie wymaga zmiany tego planu.



Należy jednak zauważyć że pomimo dość wysokiego wskaźnika gęstości sieci wodociągowej, która obejmuje największe miejscowości Gminy Trzeszczany, na terenie gminy pozostają miejscowości bez sieci wodociągowej. Dostęp do wody pitnej dla mieszkającej tam ludności jest bardzo utrudniony m.in. w związku z wysychaniem lokalnych studni wierconych i kopanych.

- **odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.**

Sieć kanalizacyjna na obszarze gminy jest słabo rozwinięta. Zbiornym systemem odprowadzania ścieków objęto jedynie zabudowę Zakładu Rolnego w Leopoldowie w oparciu o zlokalizowaną przy gorzelnii na pow. 0,50 ha oczyszczalnię o przepustowości około 200m³/ d, o strefie uciążliwości 100m. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Białka (zlewnia Huczwa). **Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 3,7 km.**

We wsi Nieledew w oparciu o mechaniczno - biologiczną oczyszczalnię ścieków „VIN-KON Nieledew” Sp. z o.o. o przepustowości 2600 m³/ dobę rozbudowano sieć kanalizacyjną na teren miejscowości. Ścieki odbierane są przez zakładową oczyszczalnię od 98 gospodarstw wiejskich, 193 gospodarstw domowych Spółdzielni Mieszkaniowej oraz budynku mieszkalno- usługowego.

Sieć kanalizacyjna składa się z 1540 m. przykanalików oraz sieci tłoczonyj o długości 1896 m. Sieć wspomagana jest przez 3 przepompownie strefowe. Poziom oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych jest dobry. Oczyszczalnia pozwala na odbiór ścieków doraźnych wozami asenizacyjnymi. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wprowadza się zakaz odprowadzania bądź wylewania ścieków do cieków wodnych, urządzeń melioracyjnych

i gruntów. Na terenie gminy funkcjonują też indywidualne oczyszczalnie ścieków.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
długość sieci wodociągowej	40,7	40,7	46,7	65,6	61,6	61,6	61,6	61,6
długość sieci kanalizacyjnej	2,7	2,7	5,2	5,6	5,3	3,7	3,7	3,7
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
połączenia wodociągowe prowadzące do budynków	519	540	760	926	753	759	762	764
połączenia kanalizacyjne	38	38	153	158	103	65	65	65

• elektroenergetyka

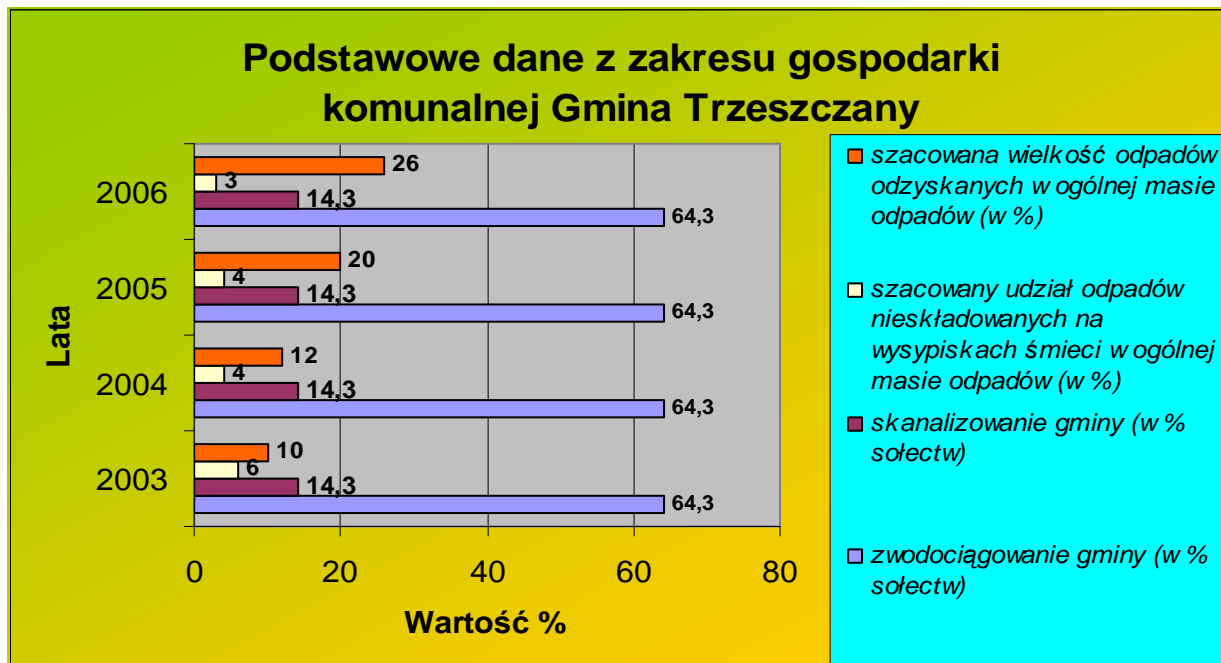
Przez obszar gminy przebiega linia 110 kV relacji Zamość- Hrubieszów, obecnie przebrojona na 15 kV oraz linia 110 kV zrealizowana zgodnie z programem elektryfikacji LHS na odcinku Werbkowice – Hrubieszów przez Leopoldów. Obszar gminy zasilany jest GPZ Hrubieszów linią 15kV Hrubieszów- Chyżowice w części północnej oraz Hrubieszów-Grabowiec w części centralnej wieś Bogucice zasilana jest linią 15 kV z Werbkowic. W roku 1994 zmodernizowano sieć SN i NN we wsi Mołodiatycze, a w roku 1999 zmodernizowano sieć w Drogojówce oraz przebudowano odcinek linii 15 kV we wsi Trzeszczany Pierwsze. Ustalono także trasę projektowanej linii 110 kV relacji Hrubieszów – Wojsławice.

• gospodarka odpadami

System gromadzenia i deponowania odpadów odbywa się na składowisku w Trzeszczanach. Powierzchnia całkowita 1,50 ha, wykorzystana 0,30 ha, pojemność planowana 13146 Mg, wykorzystana 309,113 Mg. Składowisko znajduje się ok. 1000 m od zwartej zabudowy. W pobliżu nie ma cieków wód powierzchniowych jak i ujęć wód gruntowych. Droga dojazdowa wykonana jest z trylinki i płyt drogowych. Sektor składowania odpadów wykonany został w zagłębionej niecce, która wokół jest obwałowana. Niecka wyłożona jest geomembraną HDPE grubości 2 mm, wewnątrz niecki wykonano drenaż wód odciekowych i opadowych skierowanych do szczelnego zbiornika metalowego. Teren składowiska jest ogrodzony siatką. Obiekt wyposażony jest w podstawowe objekty towarzyszące. Rodzaj odpadów składowanych: nie segregowane odpady komunalne, inne odpady nie ulegające biodegradacji, odpady ulegające biodegradacji, skrawki. Składowisko zostało oddane do użytku w 2002r. Kontenery na odpady są w części własnością gminy, a w części stanowią własność prywatną

(głównie wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowej).

W 2008 roku planuje się wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy.



- **zapotrzebowanie w gaz**

Obszar gminy nie posiada sieci gazowej. Dla potrzeb gospodarstw domowych rozprowadzany jest gaz propan – butan w butlach. Opracowana jest koncepcja programowa gazyfikacji 8 gmin. Zgodnie z koncepcją obszar gminy zasilany będzie z 4 stacji redukcyjnych położonych poza obszarem gminy i tak:

- z Horyszowa Polskiego wieś Zaborce,
- z Glinisk wieś Drogojówka i Majdan Wielki,
- z Werbkowic wieś Bogucice, Trzeszczany I i II, Mołodiatycze, Ostrówek, Kortyna, Józefin oraz Leopoldów,
- z Hrubieszowa wieś Nieledeń i Zadębcze.

Projektuje się zasilanie 1355 odbiorców indywidualnych oraz „VIN-KON Nieledeń” Sp. z o.o.

Doprowadzenie sieci gazowej na teren gminy Trzeszczany planowany jest w roku 2008 lub 2009.

- **stan systemu komunikacji,**

Przez teren gminy Trzeszczany przebiegają jedynie drogi powiatowe i drogi gminne.

- **drogi gminne**; ogółem drogi gminne liczą 79 km, w tym utwardzonych jest ponad 28 km, pozostałe to drogi gruntowe. Wskaźnik gęstości wynosi 79/90 km/100km².

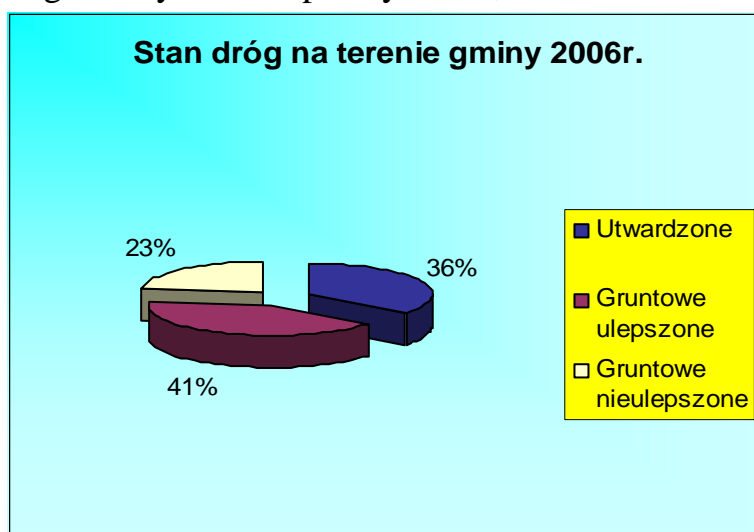
Drogi Gminne posiadają parametry charakteryzujące drogami i VII klasy technicznej.

DROGI GMINNE

Ogólna długość dróg gminnych wynosi 79,000 km.(stan na 31.12.2006r.)

w tym:

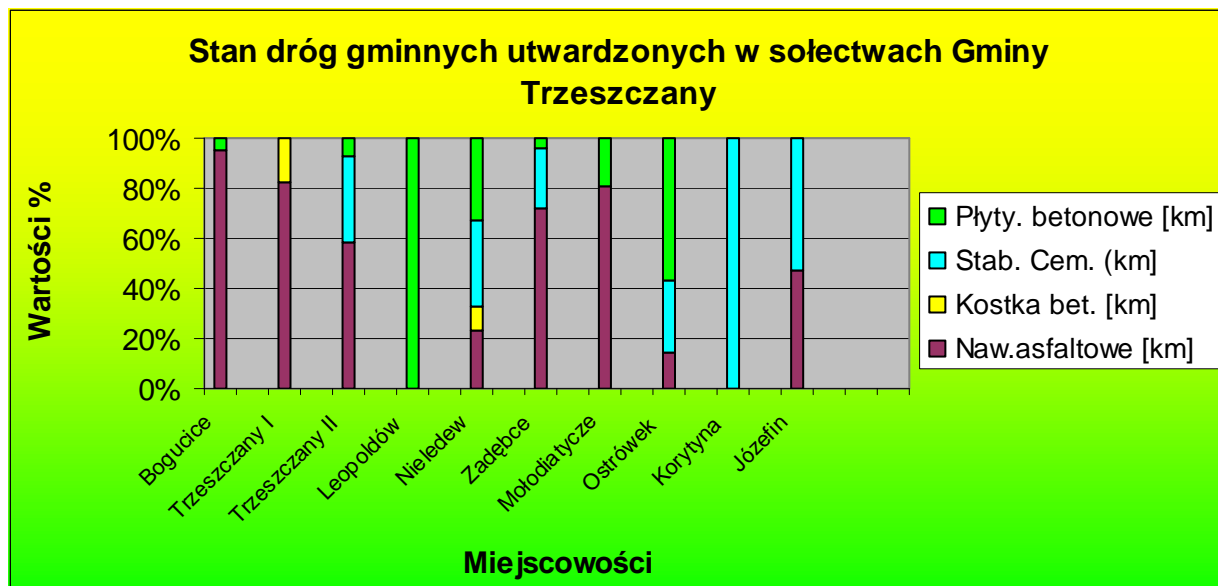
- utwardzonych -28,1200 km,
- gruntowych ulepszonych (żużel. Kamień itp.) - 32,7500 km,
- gruntowych nie ulepszonych - 18,13 00 km.



Drogi utwardzone to:

- nawierzchnie asfaltowe – 14,5240 km

- na wierzchnie betonowej (stabilizacje cementowe) — 5,1750 km,
- kostka betonowa — 1,211 km,
- płyty betonowe - 7,2100 km.



Stan dróg gminnych utwardzonych w rozbiciu na poszczególne miejscowości przedstawia się następująco (stan na 31.12. 2006r):

Lp	Miejscowość	Drogi ogółem [km]	Naw.asfaltowe [km]	Kostka bet. [km]	Stab. Cem. (km)	Pl. betonowe [km]
1	Bogucice	1,675	1,600	-	-	0,075
2	Drogojówka	-	-	-	-	-
3	Trzeszczany I	6,625	3,614	0,761	-	2,250
4	Trzeszczany II	3,526	2,050	-	1,215	0,261
5	Leopoldów	1,000	-	-	-	1,000
6	Nieledew	4,710	1,100	0,450	1,630	1,530
7	Zadębce	3,000	2,150	-	0,730	0,120
8	Mołodiatycze	4,150	3,350	-	-	0,800
9	Majdan W.	-	-	-	-	-
10	Ostrówek	2,074	0,300	-	0,600	1,174

11	Korytna	0,600	-	-	0,600	-
12	Józefin	0,760	0,360	-	0,400	-
13	Zaborce	.	-	-	-	-

Obiekty mostowe: na drogach gminnych - 3 szt,
w tym: trwałe - 2 szt,
półtrwałe - 1 szt
przepusty betonowe - 14 szt.

Chodniki: przy drogach gminnych — 0,540 km.

- **drogi powiatowe**; dróg powiatowych na terenie gminy jest 11, łączna ich długość wynosi **50 km** .

Droga Skierbieszów- Hrubieszów, o długości 12 541m, całość drogi jest utwardzona .

Droga Uchanie – Werbkowice, jej długość wynosi 12 777m, całość drogi jest utwardzona.

Droga Kol. Staszic – Zadębcze, jej długość wynosi 510m, jest utwardzona w całości.

Droga Drogojówka – Trzeszczany, jej długość wynosi 7343m, całość drogi jest utwardzona.

Droga Ornatowice – Skibice, jej długość wynosi 258m, jest utwardzona w całości.

Droga Szystowice – Ostrówek, jej długość wynosi 2380m., utwardzony jest odcinek 1894m., pozostała część to droga gruntowa nie ulepszona.

Droga Mołdiatycze – Kol. Horyszów, jej długość wynosi 3068m., całość drogi jest utwardzona.

Droga Zaborce – Hostynne, jej długość wynosi 1880m na terenie gminy, całość drogi jest nieutwardzona na terenie gminy Trzeszczany.

Droga Nieledeń – Wilków, jej długość wynosi 2654m, całość drogi jest utwardzona.

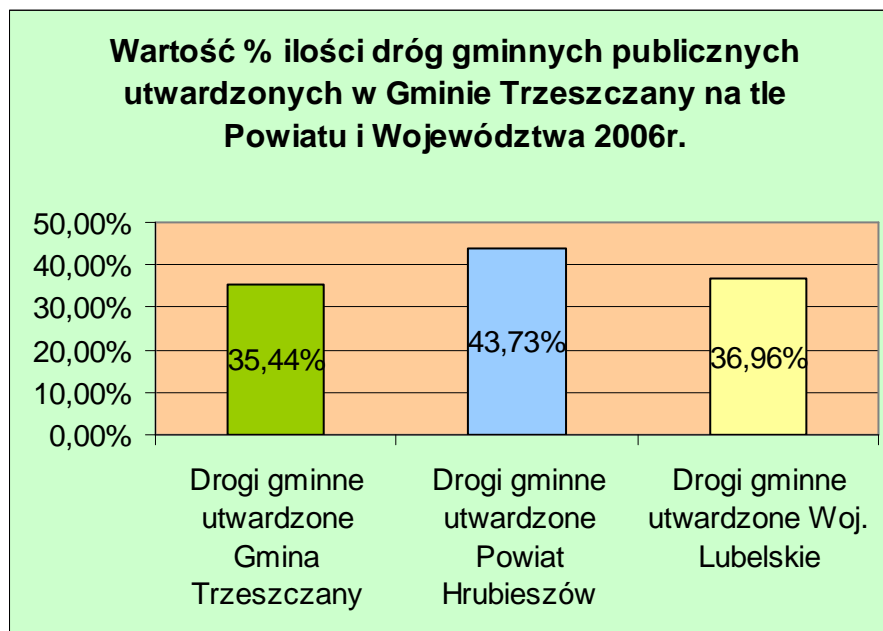
Droga Moniatycze – Nieledeń, jej długość wynosi 1865m, całość drogi jest gruntowa, nie ulepszona.

Droga Teratyn – Nieledeń, jej długość wynosi 5037m, całość drogi jest utwardzona.

Najważniejszą drogą gminy jest droga powiatowa nr 2230 L (48 200) Skierbieszów – Hrubieszów. Jest ona niemal równoległa do drogi krajowej nr 847 Zamość - Hrubieszów i przejmuje część ruchu ze

wschodnich rejonów byłego województwa zamojskiego (m.in. z przejścia granicznego Zosin- Uściług)

Do dróg klasy G (główna) zaliczono oprócz drogi Skierbieszów-Hrubieszów, także drogę nr 2287 L (48 313) Uchanie – Werbkowice, oraz drogę nr 2403 L (48 326) Teratyn- Nieledeń.



Należy ocenić, że stan dróg w gminie nie jest najlepszy występuje wiele ubytków i kolein w drogach, wiele dróg jest nieutwardzonych szczególnie dróg gminnych, należy poprawić nośność dróg, ich szerokość, oznakowanie poziome i pionowe, oświetlenie, chodniki, brakuje parkingów przy ważniejszych drogach powiatowych.

Przez teren gminy nie przebiegają linie kolejowe.

- **baza edukacyjna**

Na terenie gminy znajduje się pięć szkół, cztery podstawowe i jedno gimnazjum.

Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Trzuszczanach mieści się w tym samym kompleksie budynków, który został oddany do użytkowania w 2000r. Powierzchnia dydaktyczna Szkoły wynosi 4150 m², 15 sal lekcyjnych jest w Gimnazjum, 7 w szkole podstawowej plus świetlica, szkoła posiada 16 stanowisk komputerowych dydaktycznych wraz z podłączeniem do Internetu

(16- stanowisk gimnazjum, 16-szkoła podst.) Szkoła nie posiada sali gimnastycznej. W szkole uczy się 159 uczniów w gimnazjum

i 102 uczniów w szkole podstawowej. Szkoła posiada nowoczesne wyposażenie sal lekcyjnych m.in. pracownie językowe, pracownie geograficzne, pracownie biologiczne, posiada funkcjonalną stołówkę.

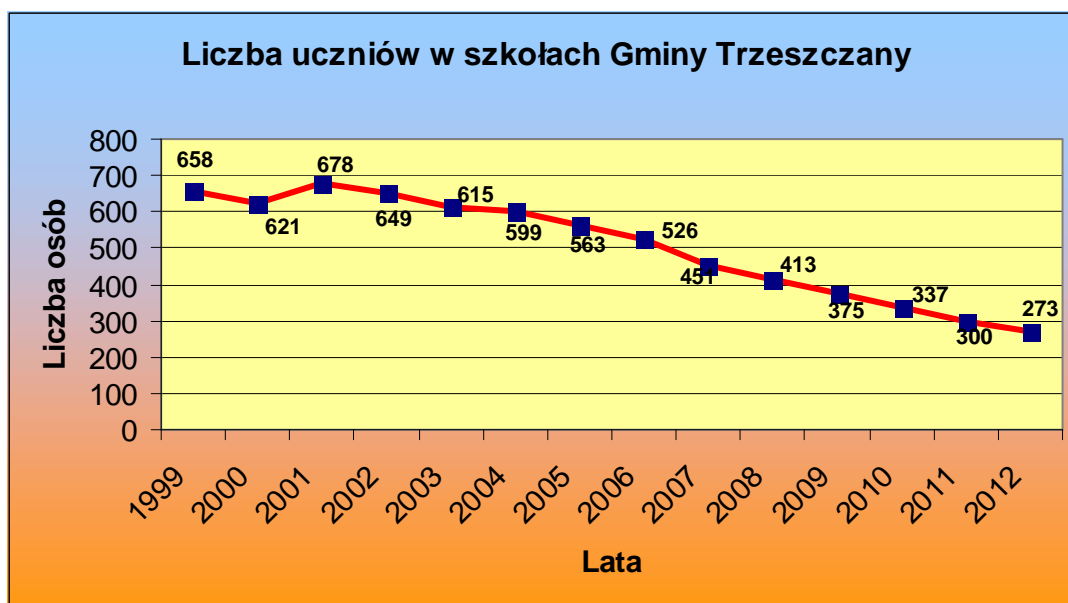
Szkoła Podstawowa w Nieledeń wybudowana została w 1965 r.

sal lekcyjnych i pracowni jest 9, powierzchnia klas, pracowni wynosi 1250 m². Typ szkoły 0-VI, liczba uczniów 96.

W szkole wymieniona jest stolarka okienna i drzwiowa. Szkoła posiada 14 stanowisk komputerowych dydaktycznych wraz z podłączeniem do Internetu. Budynek szkoły jest w dobrym stanie technicznym. Wyposażenie sal lekcyjnych jest niezłe, ale niestety wiele pomocy szkolnych jest przestarzałe.

Szkoła Podstawowa w Mołodiatyczach. Budynek szkoły został wybudowany w 1979r ,a na początku lat 90-tych został oddany do użytku jeszcze jeden segment szkoły. Typ szkoły 0-VI. Szkoła posiada 5 klaso-pracowni o powierzchni 275 m². Liczba uczniów wynosi 67. Szkoła ma 10 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Szkoła nie posiada sali gimnastycznej. Wyposażenie pracowni lekcyjnych wymaga doinwestowania.

Szkoła Podstawowa w Zadębcach została oddana do użytku w 1980 roku. Obecnie do szkoły uczęszcza 26 uczniów, szkoła jest typu 0-VI. Powierzchnia pomieszczeń do nauczania wynosi 134m². Szkoła nie posiada sali gimnastycznej, nie posiada także stanowisk komputerowych dydaktycznych. Wyposażenie dydaktyczne sal lekcyjnych wymaga doinwestowania (dane na temat ilości uczniów stan na 31.09.2007r.).



KOMPUTERYZACJA

Komputery w szkole

komputery w szkole

ogółem	szt	21	49	57	76
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez	szt	10	38	39	51

specjalnych					
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	11	11	18	25
pracownie komputerowe					
ogółem	izba	3	3	3	4
specjalnych	izba	2	2	2	3
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	izba	1	1	1	1
komputery podłączone do Internetu					
ogółem	szt	21	48	53	75
specjalnych	szt	10	37	38	50
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	11	11	15	25
Szkoły podstawowe i gimnazjalne wg poziomu kształcenia					
udział szkół wyposażonych w komputery					
specjalnych	%	75,0	100,0	100,0	100,0
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	100,0	100,0	100,0	100,0
uczniowie przypadający na 1 komputer					
specjalnych	osoba	52	11	10	8
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	22	23	13	8

- **baza sportowo- rekreacyjna i kulturalna,**

Na terenie gminy znajduje się jedna sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Nieleddwi (wymiary sali długość 18 m, szerokość 9 m, wysokość 5 m) niestety między innymi ze względu na swoje parametry nie jest ona w stanie zaspokoić potrzeb miejscowej społeczności. Dlatego też planowana jest budowa hali sportowej przy Gimnazjum w Trzeszczanach w roku 2007 lub 2008.

Z istniejącej sali gimnastycznej korzysta przede wszystkim młodzież Szkoły Podstawowej w Nieleddwi, a także Ludowy Klub Sportowy Płomień- Spartan Nieleddew (sekcja piłki nożnej i siatkówki). Młodzież z pozostałych szkół z terenu gminy odbywa lekcje w-f w okresie zimowym na korytarzach szkół, a w okresie letnim na szkolnych boiskach. Obecnie przy Gimnazjum w Trzeszczanach istnieje kompleks boisk szkolnych (do piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej) wraz z bieżnią oraz skocznią pokrytą powierzchnią poluretanową oraz mini trybunami. Na terenie gminy znajduje się również w miejscowości Nieleddew stadion piłkarski (boisko o wymiarach 104 x 68), użytkowany przez LZS Płomień- Spartan i miejscową społeczność. Stadion istnieje także w miejscowości Trzeszczany.

Stadion w Nieleddwi został zmodernizowany w 2006 roku wykonano m.in. trybunę krytą oraz ławki na odkrytej trybunie, wykonano nowe ogrodzenie stadionu oraz utwardzono teren przy trybunie krytej i odkrytej, a także wejście na płytę boiska. W roku 2007 wykonano utwardzenie drogi dojazdowej wraz z parkingami. W latach 2008-2009 planuje się remont płyty boiska, budowę zaplecza socjalnego dla sportowców.

Istniejący stadion w Trzuszczanach jest w złym stanie technicznym i nie spełnia swoich pierwotnych funkcji w sposób zadowalający.

Na terenie gminy nie ma bazy do uprawiania sportów zimowych, nie ma również pływalni ani kortów tenisowych.

Działalność kulturalna prowadzona jest w remizo-świetlicach oraz w domach kultury w Trzuszczanach i Nieleddwi. Remizo-świetlice wymagają doinwestowania, są w większości w bardzo złym stanie technicznym, wyposażenie również jest bardzo ubogie. Domy kultury w Trzuszczanach i Nieleddwi są w dużo lepszym stanie technicznym, są nieźle wyposażone, niemniej Dom Kultury w Trzuszczanach nie posiada sali widowiskowej.

W roku 2006 przeprowadzono remont Domu Kultury w Nieleddwi wyremontowano salę widowiskową, ocieplono budynek, położono nową elewację budynku, wymieniono stolarkę okienną i drzwiową, inwestycja była sfinansowana w ponad 70% ze środków UE.

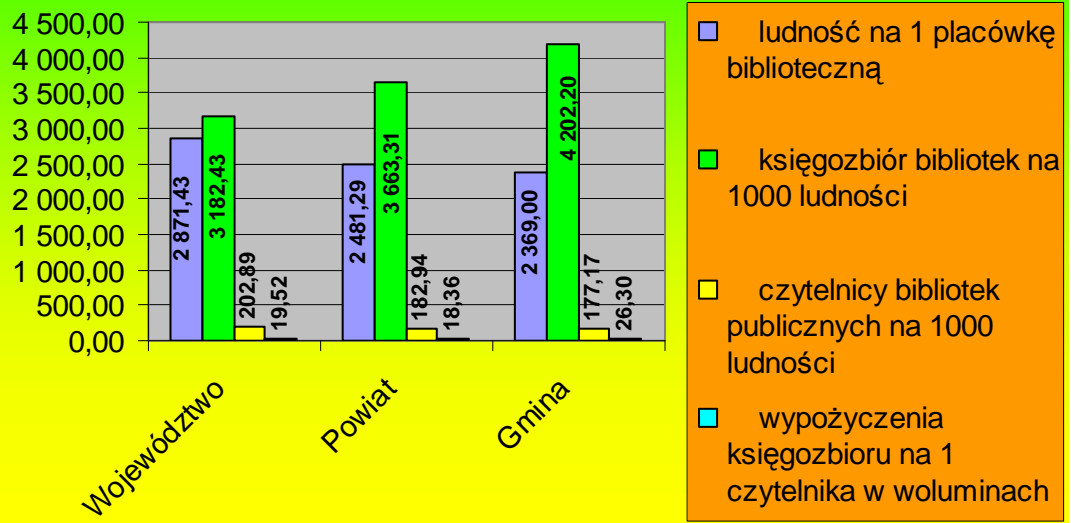
Na terenie gminy działalność kulturotwórczą prowadzą:

- Gminny Ośrodek Kultury wraz z biblioteką w Trzuszczanach (jest możliwość korzystania z internetu 3 stanowiska komputerowe),
- Gminny Ośrodek Kultury wraz z biblioteką w Nieleddwi (1 stanowisko komputerowe),
- Klub Kultury w Zadębcach,
- Świetlica Wiejska w Drogojówce, Mołodiatyczach i Boguciach

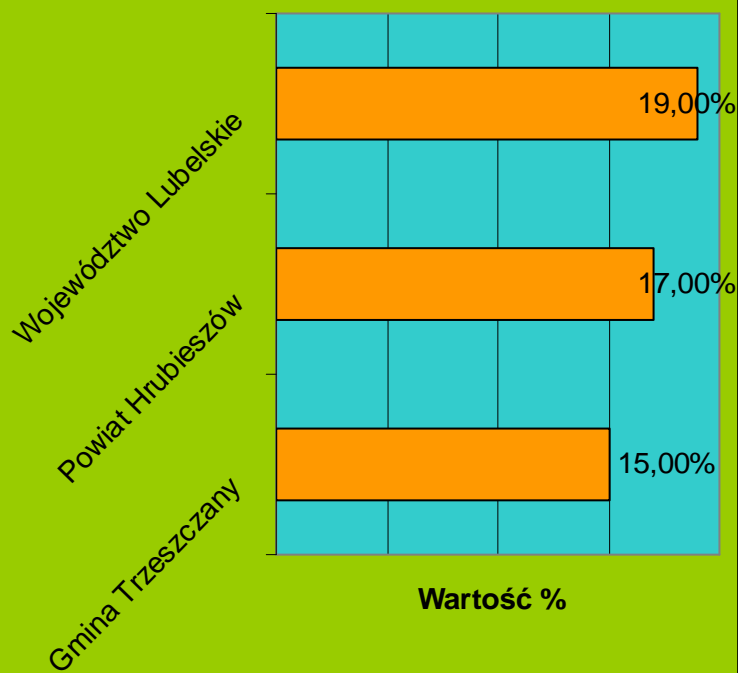
	J. m.	2006
BIBLIOTEKI		
Placówki biblioteczne		
biblioteki i filie	ob.	2
pracownicy bibliotek	osoba	3
księgozbiór	wol.	18 208
czytelnicy w ciągu roku	osoba	715
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	17 622
punkty biblioteczne w mieście	ob.	0
punkty biblioteczne na wsi	ob.	0
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	ob.	0

Dane GUS

Wskaźniki wykorzystania zasobów bibliecznych Gmina na tle Powiatu i Województwa



Liczba mieszkańców korzystająca z bibliotek



- **baza teleinformatyczna,**

Na terenie gminy funkcjonuje sieć połączeń telefonicznych światłowodowych, sieć telefonów radiowych oraz sieć telefonii komórkowej. W ostatnich latach następuje wzrost abonentów podłączonych do sieci telefonicznej stacjonarnej jak i komórkowej.

Średnio telefon stacjonarny posiada 2 osoby na 8 mieszkańców z tym, że sieć abonentów rozkłada się bardzo nierównomiernie na terenie gminy i tak w Trzeszczanach posiada telefon stacjonarny 73% gospodarstw domowych, a np. w Zaborcach jedynie 6,4%. Liczba gospodarstw posiadających telefon stacjonarny 510(wg ostatniego spisu powszechnego).

Należy zauważyć, że coraz lepiej rozwija się sieć internetowa, obecnie istnieje możliwość korzystania z internetu zarówno droga radiową jak i poprzez usługę neostrada tp lub pochodną.

- **własność nieruchomości,**

Mienie komunalne zostało nabyte przez Gminę na podstawie ustawy z dnia 10 maja 1990r. – przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym, czyli tzw. „komunalizację mienia,, a także przez nieodpłatne przekazanie zasobów mieszkaniowych po zlikwidowanych zakładach pracy, czy też zakup i darowizny prawa własności i prawa wieczystego użytkowania gruntu.

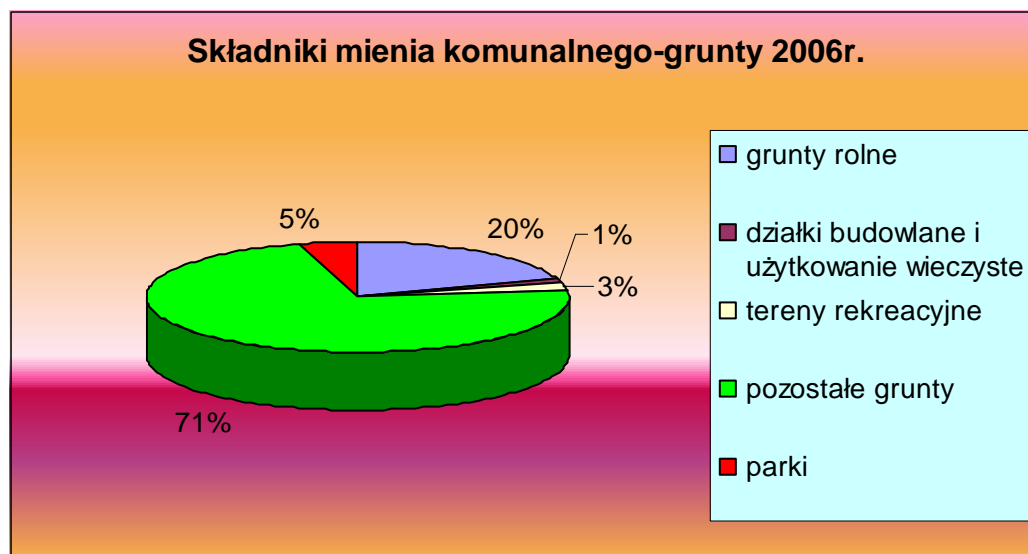
GRUNTY:

W skład mienia komunalnego wchodzi następujące składniki:

- grunty rolne,
- grunty zabudowane i przeznaczone pod zabudowę,
- tereny rekreacyjne,
- parki,
- grunty będące w wieczystym użytkowaniu Gminy /tereny składów/

Na ogólną powierzchnię gruntów 211,92 ha własności oraz 1,82 ha prawa wieczystego użytkowania wg stanu na dzień 31 października 2006r. składają się:

- | | | |
|--------------------------|-----------------------|-------------|
| <input type="checkbox"/> | grunty rolne | - 41,87 ha |
| <input type="checkbox"/> | działki budowlane | - 0,75 ha |
| <input type="checkbox"/> | tereny rekreacyjne | - 5,42 ha |
| <input type="checkbox"/> | pozostałe grunty | - 154,21 ha |
| <input type="checkbox"/> | parki | - 9,67 ha |
| <input type="checkbox"/> | wieczyste użytkowanie | - 1,82 ha |



Grunty pozostałe obejmują drogi gminne i powszechnego korzystania grunty będące w zarządzie GOK, SKR, GS, Zakładu Komunalnego oraz w wieczystym użytkowaniu Spółek i właścicieli lokali mieszkalnych i użytkowych, będące w użytkowaniu szkół.

Powierzchnia ogólna 154,21 ha jest w następujący sposób zagospodarowana:
 10,42 ha oddane w dzierżawę /użytkowane rolniczo/,
 21,10 ha przekazane w użytkowanie wieczyste,
 2,98 ha przekazanie w zarząd /GOK, GS, SKR, Zakładowi Komunalnemu/,
 3,68 ha inne formy administrowania,
 116,03 ha w bezpośrednim zarządzie gminy.

Lokalizacja gruntów oraz sposób zagospodarowania mienia komunalnego przedstawia się następująco :

1. grunty rolne - 41,87 ha

2,22 ha w Nielewki – teren wydzierżawiony na cele rolnicze /przeznaczony w planie zagospodarowania przestrzennego na ogrody działkowe/,

0,42 ha w Mołodiatyczach ; wydzierżawiony na cele rolnicze / grunt przeznaczony pod CPN/

1,50 ha w Drogojówce – wydzierżawiony na cele rolnicze / koło b. szkoły /

2,50 ha w Trzeszczanach – teren wokół UG / wydzierżawione na cele rolnicze koło byłej agronomówki , łąka koło szkoły /,

8,50 ha – grunty użytkowane przez nauczycieli jako działki w Trzeszczanach , Nielewki , Mołodiatyczach,

12,07 ha – ogrody przy osiedlach użytkowane przez mieszkańców osiedli w Trzeszczanach i Nielewki,

14,66 ha w Zaborcach , Trzeszczanach i Bogucicach – grunty rolne wydzierżawione rolnikom.

2. działki budowlane - 0,75 ha

- 0,22 ha w Trzeszczanach – wydzierżawione na cele rolnicze,
- 0,53 ha w Nieleddwi – użytkowanie wieczyste budownictwo jednorodzinne.

3. tereny rekreacyjne - 5,42 ha

- 1,00 ha - w Trzeszczanach / boisko /,
- 1,73 ha – w Nieleddwi / boisko /,
- 2,69 ha – w Nieleddwi /zadrzewienia koło stawów /

4. grunty pozostałe - 154,21 ha

- oddane w dzierżawę – 2,49 ha w Trzeszczanach i Nieleddwi / zlewnia mleka , weterynaria , sklep w Trzeszczanach II , grunty pod kioskami „RUCH” w Trzeszczanach i Nieleddwi , wieża telekomunikacyjna /
- będące w zarządzie , użytkowaniu 2,98 ha w Trzeszczanach i Nieleddwi / GS, SKR, GOK, Zakład Komunalny /,
- oddane w użytkowanie wieczyste 21,10 ha położone w Trzeszczanach i Nieleddwi – w użytkowaniu właścicieli lokali mieszkalnych i użytkowych , przekazane w użytkowanie wieczyste Spółce Kres-Mot i Poltor , będące w użytkowaniu wspólnoty mieszkaniowej w Trzeszczanach,
- _ w bezpośrednim zarządzie gminy – 128,01 ha – remizy OSP w Trzeszczanach , Mołodiatyczach , Drogojówce , Bogucicach oraz garaż OSP w Nieleddwi , wysypisko odpadów w Trzeszczanach , grunty pod szkołami w Trzeszczanach , Nieleddwi , Mołodiatyczach i Zadębcach , grunt pod budynkiem UG , kotłownia osiedlowa w Nieleddwi i wiaty w Nieleddwi i Trzeszczanach, hydrofornia , ponadto drogi gminne i powszechnego korzystania z terenu całej gminy.

5. parki – 9,67 ha

- położone w Nieleddwi i Trzeszczanach.

Grunty o nieuregulowanym stanie prawnym.

Grunty rolne byłego PFZ / przeznaczenie do komunalizacji i w trakcie komunalizacji / aktualnie są wydzierżawione.

Powierzchnia ogólna – 2,85 ha w rozbiciu na poszczególne miejscowości :

Bogucice	-	0,69 ha
Drogojówka	-	0,16 ha
Józefin	-	0,74 ha
Nieleddew	-	1,30 ha
Zaborce	-	0,15 ha
Zadębce	-	0,50 ha

Roczny przychód uzyskiwany z tytułu wykonania prawa własności mienia komunalnego, wynosi: 10,7 tys. zł

- 2,2 tys. zł - opłaty z tytułu użytkowania wieczystego,
- 3,4 tys. zł - opłaty z tytułu zarządu,
- 3,2 tys. zł - dochody z tytułu dzierżawy gruntów na cele rolnicze.

Udział Gminy w Spółkach wynosi :

- Spółka „POLTOR” w Trzeszczanach 38% z kapitałem zakładowym 50 000 zł,
- Spółka „KRESMOT” w Nieleddwi 21,79% z kapitałem zakładowym 118 400zł.

Gmina nie otrzymuje dywidendy od w/w Spółek z uwagi na trudną sytuację finansową w Spółkach.

Mienie komunalne zostało nabyte przez Gminę na podstawie ustawy z dnia 10 maja 1990r. – przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym, czyli tzw. „komunalizację mienia”, a także przez nieodpłatne przekazanie zasobów mieszkaniowych po zlikwidowanych zakładach pracy, czy też zakup, bądź realizację inwestycji.

B U D Y N K I :

Budynki wchodzące w skład mienia komunalnego tworzą zasób mieszkaniowy gminy, bądź służą do zaspokajania potrzeb zbiorowych mieszkańców gminy.

Ogólna liczba budynków wynosi 55 obiektów, z tego 9 budynki stanowi współwłasność. W 14 budynkach znajduje się 25 lokali mieszkalnych komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 901,4 m².

W czterech budynkach komunalnych zlokalizowanych jest 6 lokali mieszkalnych komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 212,0 m² oraz jeden lokal użytkowy o 16 m². Są to obiekty stare i najczęściej adaptowane na cele mieszkaniowe, a także lokale mieszkalne w budynkach szkolnych.

W budynkach komunalnych 6 lokali o 176,9 m² są nie zamieszkałe. Dwa lokale są usytuowane w budynku nr 258 w Nieleddwi, trzy natomiast w budynku byłej Szk.Podstawowej w Drogojówce / stan techniczny tych lokali nie kwalifikuje je do zamieszkania/. W stosunku do roku poprzedniego stan gospodarki mieszkaniowej zmniejszył się. Jeden budynek /pałac/ został

sprzedany. Stawka czynszu wynosi 0,55 zł / 1 m² powierzchni użytkowej za lokal z wyposażeniem standard.

Obiekty użyteczności publicznej stanowią grupę obiektów, które są w całości zarządzane przez gminę. Są to obiekty administracyjne, remizo-światlice, oraz obiekty oświatowe. Administrację obiektów oświatowych prowadzą dyrektorzy szkół.

Niezagospodarowany pozostaje obiekt oświatowy w m. Drogojówka. Został ponownie przejęty przez Gminę z Fundacji która wykorzystywała go jako Dom Integracji Społecznej.

Oprócz obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej pewną grupę stanowią budynki gospodarcze, zaplecze infrastruktury technicznej, magazyny, wiaty i itp. Ogólna ich liczba wynosi 25. W bezpośrednim zarządzie gminy jest 4 budynki, 4 oddano w dzierżawę lub najem, 2 w zarząd jednostki komunalnej a 15 objętych jest inną formą administrowania. W roku 2006 Gmina przejęła Punkt Skupu Żywca w Trzeszczanach od Likwidatora GS” SCh”

Przewiduje się, że roczne wpływy środków do budżetu gminy, uzyskiwane z tytułu wykonywania prawa własności wyniosą:

- 1,7 tys. zł czynsz najmu lokali mieszkalnych,
- 14,2 tys. zł czynsz najmu i czynsz dzierżawny za lokale użytkowe.

Sieć ciepłownicza stanowiąca mienie komunalne występuje tylko na terenie osiedla „Kres-Mot” w Nieleddwi o długości 116 m i obsługuje 9 budynków wielorodzinnych.

Infrastruktura techniczna w układzie miejscowości przedstawia się następująco:

Lokalizacja obiektu	Miejscowości infrastruktura objęta	Długość sieci Km	Długość przyłączy km	Uwagi
WODOCIĄGI KOMUNALNE				
Drogojówka	Drogojówka	1,8	1,5	
	Majdan Wielki	2,1	1,4	
	Skibice/gm.Grabowiec/	2,8	1,0	
	Ornatowice /gm.Grabowiec/	2,6	1,5	
	Kol.Szystowice/gm.Grabowiec/	1,4	0,4	
„DROGOJÓWKA”	RAZEM	10,7	5,8	Przekazane w administrowanie
Trzeszczany	Trzeszczany I	4,7	2,5	
	Trzeszczany II	5,8	3,1	
„TRZESZCZANY”	RAZEM:	10,5	5,6	Przekazane w administrowanie
„LEOPOLDÓW”	Leopoldów	6,5	2,7	Przekazane w trwały zarząd
Nieledew	Nieledew wieś i kol.	16,0	8,5	Trwały zarząd
	Nieledew fabr.	2,8	1,7	- „ -
	Nieledew „Kąty”	0,6	0,6	- „ -
Nieledew „ZNMR”	Nieledew osiedle ZNMR	0,5	0,3	Przek.w administr.
„NIELEDEW”	RAZEM:	19,9	11,1	
„MOŁODIATYCZE”	Mołodiatycze, Ostrówek, Korytyna	20,5	7,1	Trwały zarząd
	O G Ó Ł E M :	68,1	32,3	
KANALIZACJA KOMUNALNA				
Oczyszczalnia VIN-KON-Nieledew	Nieledew wieś	1,9	0,8	Przekaz. W administr.
	Nieledew ZNMR	0,5	0,2	- „ -
Oczyszczalnia Leopoldów	Leopoldów (osiedle)	0,4	0,2	Trwały zarząd
	O G Ó Ł E M :	2,8	1,2	

OŚWIETLENIE ULICZNE:

Oświetlenie uliczne na terenie gminy występuje w 5 miejscowościach i zostało zamontowanych ogółem 236 lamp(stan na 31.12.2006r.) Liczba opraw w stosunku do roku 2005 wzrosła .

W układzie poszczególnych miejscowości i w rozbiciu na miejsce lokalizacji stan oświetlenia przedstawia się następująco:

Lp.	Miejscowość stacja trafo	Właściciel oświetlenia	Rodzaj oświetlenia				Razem		
			Rtęciowe szt		Sodowe szt.		szt		
			czynne	nieczynne	czynne	nieczynne	czynne	nieczynne	ogółem
1.	Majdan W.1	RZE Hrub	10				10	0	10
2.	Majdan W.2	RZE Hrub.	8				8	0	8
3.	Mołodiatyczne	RZE Hrub.	6				6	0	6
4.	Nieledew 1	RZE Hrub.	24		2		26	0	26
5.	Nieledew 2	RZE Hrub.	27				27	0	27
6.	Nieledew oś.2	UG Trz-ny			26		26	0	26
7.	Nieledew ZNMR	RZE Hrub.	5	0			5	0	5
8.	Ostrówek1	RZE Hrub.			7		7	0	7
9.	Trzeszczany 1	RZE Hrub.	23		6		29	0	29
10.	Trzeszczany 1E	RZE Hrub			7		7	0	7
11.	Trzeszczany2	RZE Hrub.			14		14	0	14
12.	Trzeszczany3	RZE Hrub.			7		7	0	7
13.	Trzeszczany4	RZE Hrub.	31				31	0	31
14.	Trzeszczany5	RZE Hrub.	17				17	0	17
15.	TrzeszczanyPOM	RZE Hrub.			7		7	0	7
16.	Trzeszczany1D	RZE Hrub.			9		9	0	9
Razem szt.							236	0	236

• Obiekty dziedzictwa kulturowego,

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół pałacowo- parkowy z pierwszej połowy XIX w., w Trzeszczanach, obejmujący obszar 13 ha, stanowi własność prywatną,
- Zespół cukrowni z 1899r., obecnie budynki VIN- KON Nieledew, stanowią własność VIN-KON Nieledew Sp. z o.o., oraz część mieszkalna jest własnością lokatorów i gminy jako mieszkania komunalne, park stanowi własność gminy,
- Kościół par. p. w św. Trójcy i Narodzenie NMP, własność parafii Trzeszczany,
- cmentarz rzymskokatolicki, o pow. 2,9 ha w Trzeszczanach, własność parafii Trzeszczany,
- cmentarzysko kurhanowe,
- stanowisko archeologiczne- kurhan w Korytynie, własność prywatna,
- stanowisko archeologiczne- kurhan w Józefinie, własność prywatna,

Obiekty wpisane do ewidencji zabytków:

- zespół dworski z XIX w. w Nieleddwi, park stanowi własność gminy, pozostała część jest własnością prywatną.
- dawny Urząd Gminy w Mołodiatyczach, obecnie mieszkania, drewn., z początku XX w., własność prywatna budynku,
- kaplice grobowe w Trzeszczanach, pocz. XX w., stanowią własność parafii Trzeszczany,
- kapliczka św. Onufrego, drewn., XVIII w., stoi na terenie prywatnym,
- pozostałości parków dworskich w Zaborcach i Zadębcach, stanowią własność gminy.
- figura Św Jana, kamienna (1845r.), oraz figura z krzyżem z XIX w. stanowi własność parafii Nieledeu.

- Stan obiektów dziedzictwa kulturowego,

Zespół pałacowo- parkowy w Trzeszczanach z XIX w.

Pałac założony na planie prostokąta: dwutraktowy w części środkowej z hollem i salonem. Pierwotne wnętrza częściowo przebudowane wtórnymi podziałami ścianek. Pierwotne wyposażenie w dużej części zniszczone. Zachowały się pierwotne drewniane schody na I piętro z fragmentami ozdobnej balustrady. W salonie I piętra strop i fryz ozdobiony złożonymi sztukateriami (część odpadła), podłoga. Częściowo zachowana została stolarka drewniana.

Budynek w złym stanie technicznym, zawilgocony, zagrzybiony. W salonie parteru i I piętra odpada sufit i tynk. Konstrukcja i pokrycie dachu do wymiany. Brak obróbek blacharskich. Elewacje zniszczone, odpadające tynki, ubytki muru, liczne pęknięcia. Posadzki i podłogi zniszczone. Ubytki w balustradzie schodowej.

Zespół pałacowo- parkowy obejmuje obszar około 13 ha. Na zabudowę składają się obiekty zabytkowe: pałac, oficyna, spichlerz, piwnica oraz rządcówka i dawne budynki gospodarcze (znacznie przebudowane).

W 1928 roku park pałacowy uległ modyfikacji poprzez wytyczenie nowych alejek oraz nowe nasadzenia, zachowane do dnia dzisiejszego. Dalszych przekształceń dokonano w okresie powojennym, majątek uległ parcelacji, a park z zabudową i dawny folwark przejął w 1952r. Państwowy Ośrodek Maszynowy.

W 1993 roku całość stała się własnością Gminy Trzeszczany. Park zachował się w granicach historycznych jego kształt zbliżony jest

do kwadratu ukierunkowanego przekątną N- S jego powierzchnia wynosi około 9,0 ha. Park jest z ogrodem spacerowym i trzema stawami założonymi na cieku wodnym.

W pałacu i oficynie utrzymano funkcję mieszkalną, w spichlerzu magazyny.

Całość zespołu pałacowo – parkowego jest w złym stanie budynki są zawilgocone, ubytki murów, stolarka zdewastowana, pokrycia dachowe do wymiany. Park jest zaniedbany, drzewostan nie pielęgnowany. W dobrym stanie znajduje się tylko oficyna, która była remontowana w 1996 i 1997 roku.

Zespół cukrowni w Nieleddwi

Cukrownia została założona w 1898 r. przez rodzinę Świeżawskich, którzy wzniesli dla jej potrzeb kompleks budynków produkcyjnych. W 1915 r. cukrownię spalono, a odbudowano w latach 1918-21. W latach okupacji niemieckiej i okresie powojennym urządzenia cukrowni wywieziono. W 1950 roku utworzono wytwórnię win w Nieleddwi, następnie w 1968r. przekształcono ją w zakład przemysłu owocowo- warzywnego. Zespół składa się z budynku administracyjnego koniec XIX w. (dawny dom dyrektora cukrowni) oraz trzech budynków mieszkalnych i trzech budynków gospodarczych oraz parku.

Budynek administracyjny, budynek piętrowy z ryzalitem, kryty dachem dwuspadowym. Stan zachowania murów, stropów, wieżby dachowej, pokrycia dobry.

Budynek mieszkalny (ok. 1906 r., murowany), założony na rzucie wydłużonego prostokąta o wnętrzu dwutraktowym, dwukondygnacyjnym z mezaninem w partii poddasza. Dachy spłaszczone, dwuspadowe, przenikające się z daszkami nad szczytami pseudoryzalitów. Elewacja frontowa 18- osiowa, symetryczna. Elewacja tylna 15- osiowa, symetryczna z regularnym rozmieszczeniem okien. Na trzech głównych osiach klatki schodowe.

Budynek w złym stanie technicznym (zawilgocone mury, ubytki cegieł, odpadający tynk, zniszczona stolarka, zdewastowana klatka schodowa).

Budynek mieszkalny (pocz. XX w., murowany) powstał jako jeden z trzech budynków mieszkalnych dla pracowników cukrowni. Założony na rzucie prostokąta z dwoma przybudówkami od szczytów, o układzie dwutraktowym, budynek

piętrowy z poddaszem użytkowym, nakryty dachem dwuspadowym spłaszczonym. Elewacja frontowa 14-osiowa, dwukondygnacyjna z mezzaninem symetryczna. Na piątej i dziesiątej osi pseudoryzalita w wejściu w przyziemiu. Stan zachowania dobry. Częściowo zużyta stolarka drewniana i drzwiowa.

Budynek mieszkalny (pocz. XX w. murowany) założony na rzucie wydłużonego prostokąta z ryzalitami w obu dłuższych elewacjach i przybudówkami u szczytów. Układ dwutraktowy. Elewacja frontowa i tylna 11 – osiowe, symetryczne niemal podobne. Ozdobne profilowane balustrady klatek schodowych. Stan zachowania średni. Widoczne ubytki tynków, zawilgoconie dolnych partii ścian, zużyta stolarka.

Trzy budynki gospodarcze powstały na początku XX wieku. Obecnie są w złym stanie technicznym, zaniedbane. Mury zawilgocone, pozbawione w znacznym stopniu tynków. Stolarka zużyta, niekompletna, ubytki w pokryciu.

Park ze stawem- zachowana jest zieleń ozdobna przy budynku administracyjnym dawnej cukrowni. Zajmuje około 90 m² przylegający bezpośrednio do drogi z Zadębiec do Hrubieszowa. Zachowana jest aleja lipowa, wymagająca zabiegów pielęgnacyjnych i leczniczych. Cały teren jest zadawniony lecz wymaga zabiegów pielęgnacyjnych, staw jest zaniedbany, nie oczyszczany.

Zespół dworski w Nieleddwi

Zespół dworsko pałacowy o kształcie zbliżonym do kwadratu zorientowany jest N- S.

Zespół składa się z dworu murowanego z drugiej połowy XIX w., oraz oficyny koniec XIX w., rządcówki drewnianej koniec XIX w., lodowni mur.- ziem. koniec XIX w., a także parku krajobrazowego z drugiej połowy XIX w.

Południową część zespołu zajmuje dawne gumno z szeregiem budynków gospodarczych. Wschodni narożnik zespołu zajmuje dawna rządcówka, obok której usytuowano figurę Św. Jana Chrzciciela z 1845 r. W południowej części zlokalizowano mieszkalne budynki dworskie i park krajobrazowy. W północnym narożniku leży staw o kształcie zbliżonym do kwadratu, z wysepką o średnicy ok. 8 m, w otoczeniu drzew.

Układ ścieżek w parku jest nieczytelny, zachowany jest fragment ogrodu ozdobnego, fragmenty szpalerów lipowych.

Dobrze zachowany jest staw. Zespół budynków dworskich jest w średnim stanie technicznym, zużyta stolarka, miejscami odpadający tynk.

Na zespół dworski składa się również piwnica, która obecnie jest własnością prywatną i służy jako magazyn.

Kościół parafialny p.w. Św. Trójcy i Narodzenie NMP.

Kościół murowany, powstał w latach 1913-1923, remontowany w roku 1971 i 1985. Jest kościołem wieżowym zrealizowanym na rzucie wydłużonego prostokąta (typ halowy) w stylu neogotyckim. Podstawowym materiałem jest cegła. Stan budynku jest dobry.

Cmentarze

Cmentarze prawosławne dawniej grekokatolickie, obecnie nieczynne znajdują się w miejscowościach Mołodiatycze i Nieledeu, w miejscowości Zadębce znajduje się cmentarz prawosławny również nieczynny. Cmentarze te są w znacznej części bardzo zaniedbane, nagrobki zachowały się w znikomej części i są to głównie kamienne, betonowe, żeliwne i drewniane krzyże oraz obeliski, widoczne są mogiły ziemne. Drzewostan występujący na tych cmentarzach jest bądź ubogi bądź zaniedbany brakuje ogrodzeń.

Są to cmentarze z końca XIX w.

Cmentarz rzymskokatolicki w Trzeszczanach. Cmentarz jest nadal czynny. Najstarszym zachowanym nagrobkiem jest nagrobek z czytelną inskrypcją z 1828 r.. Cmentarz założony jest na rzucie prostokąta o powierzchni 2,9 ha, podzielony na prostokątne kwatery, różne wielkości, trzy murowane kaplice grobowe. Zachowało się około 50 kamiennych i żeliwnych nagrobków sprzed 1945 r., w tym 3 z pierwszej połowy XIX w. . Ponadto występują krzyże na postumentach w postaci : walców, obelisków, prostopadłościanów, kopców z kamieni . Nagrobki dekorowane są : wielostopniowymi gzymsami uskokowymi, gzymsami z półkolistymi szczycikami, gzymsami kostkowymi, płaskimi kanchurami, tympanonami i akroterionami. Drzewa rosną w najstarszej części cmentarza.

Na cmentarzu znajdują się dwie zabytkowe kaplice grobowe murowane z początku XX w. Bielskich i Tuszowskich. Kaplice są w złym stanie technicznym, zaniedbane, pokrycie dachowe na jednej z nich wykazuje ubytki, należy poprawić tynki.

Cmentarz jest ogrodzony przesłami metalowymi.

Pozostałości parku dworskiego w Zaborcach i Zadębcach.

Pozostałości naturalistycznego parku dworskiego z początku XX w. w Zaborcach o powierzchni 4 ha. Z dawnej kompozycji zachowały się jedynie fundamenty dworu, dwa wnętrza parkowe, resztki alei grabowej, część drzew parkowych, fragmenty kompozycji krzewów, jedna droga parkowa, przetrzebiony sad jabłoniowy, fragment szpalerów topolowych, wnętrze po sadzie wiśniowym, szpalery lipowy i wierzbowy, kilka starych orzechów i śliw. Kompozycja parku jest częściowo czytelna. Czytelny jest podział terenu na podstawowe części funkcjonalne – stawy, folwark, park i dwa sady.

Pozostałości parku dworskiego w Zadębcach z końca XIX w. Stan zachowania kompozycji jest bardzo skąpy, można stwierdzić że pozostałości parku są śladowe, podział terenu jest mało czytelny.

Na terenach i przy obiektach znajdujących się w rejestrze zabytków oraz ich otoczeniu wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają zezwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków i uzyskania warunków i wytycznych konserwatorskich. Podobnie rzecz się ma z zabytkami wpisanymi do ewidencji zabytków.

identyfikacja problemów bazy społeczno-technicznej

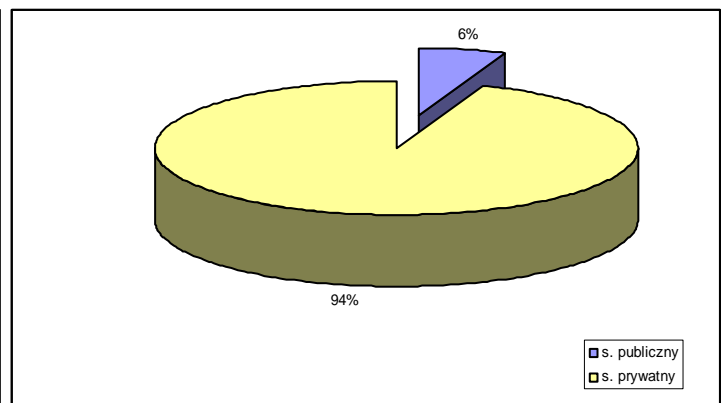
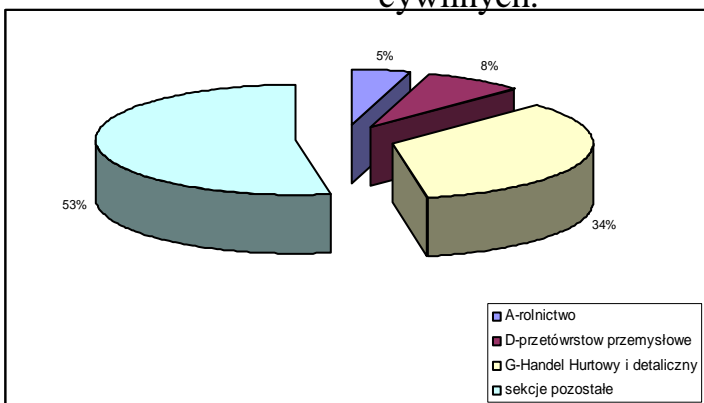
- niewykorzystanie szczególnie dla celów turystycznych (agroturystyki) doskonałych warunków przyrodniczo – krajobrazowych gminy, czystości powietrza oraz pałacu w Trzeszczanach,
- niewystarczająco rozwinięta sieć wodociągów i ujęć wody na terenie gminy,
- słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna wymagająca rozbudowy, brak odpowiedniej ilości oczyszczalni ścieków,
- brak gazociągu na terenie gminy,
- zły stan techniczny dróg zarówno powiatowych, jak i gminnych, oraz ich poboczy, a co za tym idzie brak odpowiedniej przepustowości dróg,
- stan dróg nie sprzyja rozwojowi gospodarczemu gminy,
- brak parkingów przy ważniejszych drogach powiatowych,
- nieprawidłowe funkcjonowanie korpusu dróg (nieudrożnione rowy i przepusty),

- brak odpowiedniej ilości chodników,
- niewystarczające oświetlenie ulic,
- brak selektywnej gospodarki odpadami pomimo posiadania składowiska odpadów,
- zbyt mała ilość kontenerów i pojemników na odpady na terenie gminy oraz brak zorganizowanego wywozu odpadów,
- istniejące wciąż tzw. dzikie wysypiska,
- stan techniczny obiektów dziedzictwa kulturowego w większości zły lub bardzo zły,
- zaniedbane otoczenie budynków zabytkowych (parków, zbiorników wodnych itp.),
- stan własności niektórych obiektów dziedzictwa kulturowego uniemożliwia ingerencję remontową ze strony gminy,
- znaczna ilość obiektów niezagospodarowana (magazyny, budynki po dawnym GS w Trzeszczanach)
 - występowanie zbyt niskiej lesistości gminy
 - słaba baza teleinformatyczna, szczególnie słabo rozwinięta sieć internetu,
 - niewystarczająco rozwinięta oraz w niektórych przypadkach zaniedbana baza sportowo- rekreacyjna szczególnego znaczenia nabiera ten problem przy obiektach edukacyjnych,

e) gospodarka,

Podstawą rozwoju gospodarczego gminy jest rolnictwo. Przemiany społeczno- gospodarcze zachodzące w ostatnim okresie nie spowodowały zasadniczych zmian w strukturze funkcjonalnej obszaru. Spowodowały potrzebę restrukturyzacji jakościowej tej dziedziny gospodarki w kierunku rozwoju funkcji związanej z przetwórstwem rolno- spożywczym. Liczba podmiotów zarejestrowanych 141

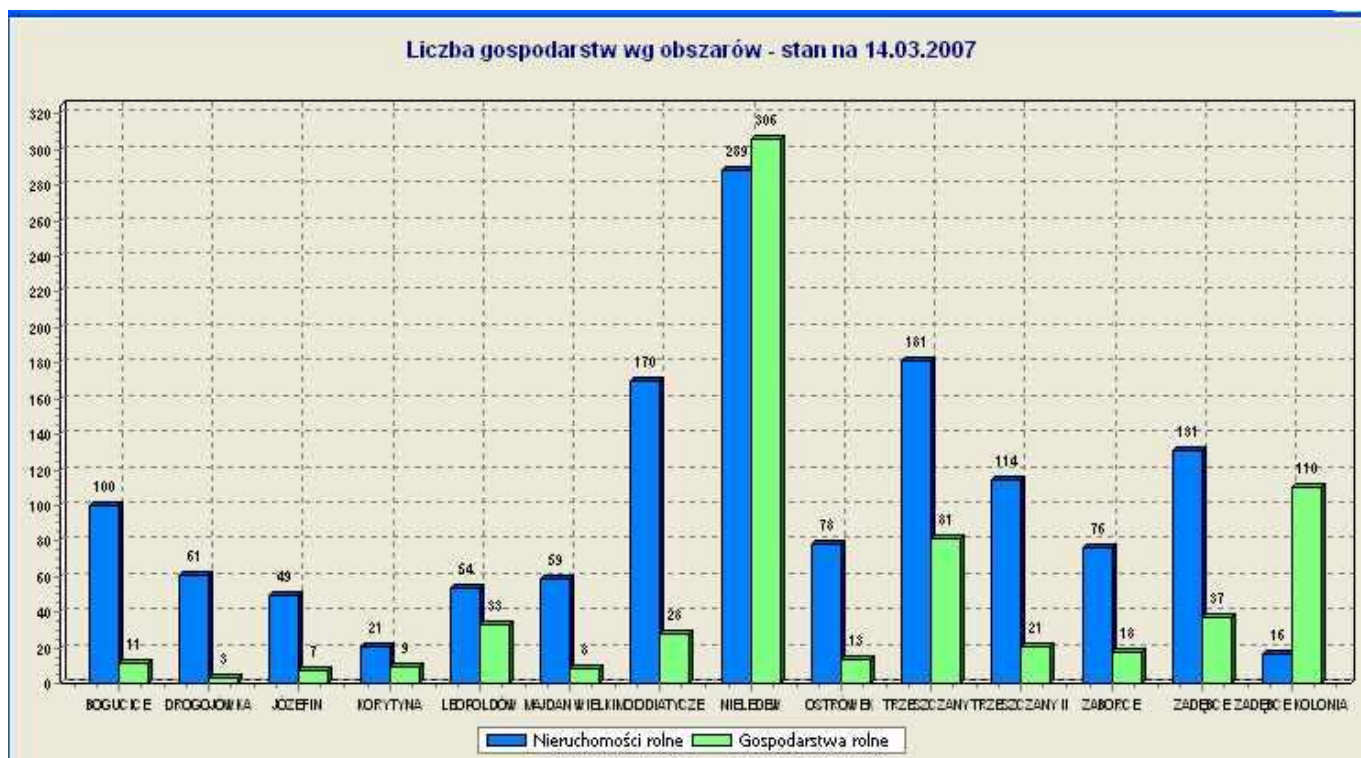
Drobne formy przedsiębiorczości rozwijają się, w formie podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych lub spółek cywilnych.



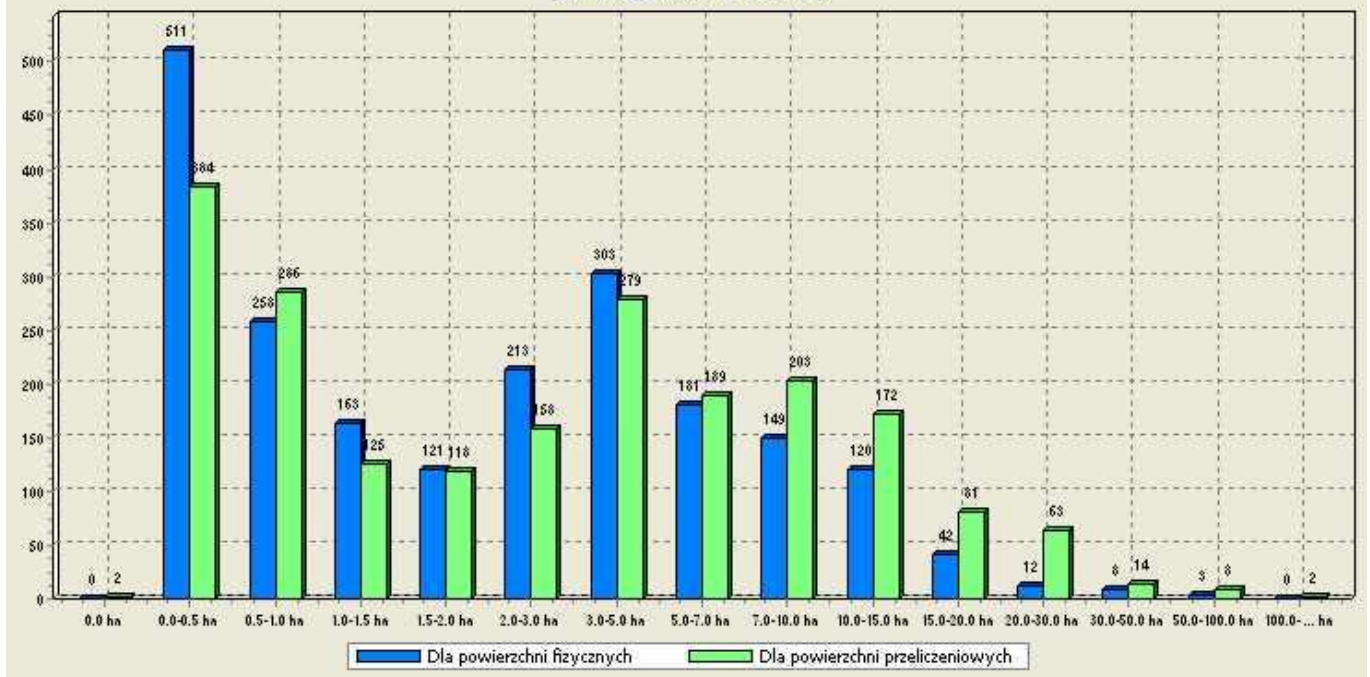
Struktura gospodarcza gminy jest zdecydowanie monofunkcyjna, zdominowana przez rolnictwo, z którym związane jest ponad $\frac{3}{4}$ ogółu pracujących (81%).

Pozostała część osób pracujących zatrudniona jest w przemyśle, handlu, edukacji i administracji. Podstawą działalności rolniczej są bardzo korzystne warunki naturalne, które pod względem wartości waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej kwalifikują gminę na bardzo wysokim miejscu na terenie lubelszczyzny (wg oceny IUNG- Puławy, **103** pkt jeden z najwyższych wskaźników).

W gminie znajdują się około 1200 gospodarstwa indywidualnych w tym około 530 gospodarstw o pow. do 1 ha. Średnia wielkość gospodarstwa to **5,5 ha** (stan na 31.12.2006r.)



Liczba gospodarstw wg powierzchni (pow. rolnej + nier. + leśny) - stan na 14.03.2007
Dla wszystkich obszarów;



Gospodarstwa w większości są słabo wyposażone, budynki, maszyny są stare. W ostatnich latach następuje spadek ilości gospodarstw rolnych. A co za tym idzie coraz więcej osób odchodzi od produkcji rolniczej.

Jednocześnie należy zauważyć, że wiodącym kierunkiem jest produkcja roślinna wspomagana przez uprawy warzywnicze i sadownictwo związane z przemysłem w VIN-KON Nieledeu, jednak skala upraw warzywniczych i owocowych nie jest adekwatna do posiadanego potencjału, ma to związek głównie z niestabilnością cen tych towarów w dłuższym okresie oraz z kryzysem w skali kraju jaki przeżywa branża przetwórcza. W strukturze zasiewów dominują zboża.

Działalność przemysłową na terenie gminy prowadzą drobne zakłady usługowo- przetwórcze przemysłu spożywczego i budowlanego oraz Zakład VIN-KON Nieledeu i gorzelnia w Leopoldowie.

Ważniejsze zakłady przetwórcze działające na terenie gminy to:

- VIN- KON Nieledeu Sp. z o.o., spółka produkująca wina owocowe, napoje, konserwy warzywno- mięsne, przetwory warzywne, (zatrudnionych około 99 osób)
- Zakład Naprawy Samochodów „ KRES- MOT” w Nieledeu specjalizujący się w naprawie silników samochodowych, obróbki mechaniczno- metalowej, prace ślusarskie, spawalnicze itp.,

(zatrudnienie 26 osób)

- Zakład Napraw Samochodów „ POLTOR” w Trzeszczanach specjalizujący się w naprawie silników samochodowych, obróbki mechaniczno- metalowej, prace ślusarskie, spawalnicze itp., (zatrudnienie 12 osób),

- Piekarnie (razem 3) w Trzeszczanach i Nieleddwi, (osób zatrudnionych razem około 50 osób)

- Gorzelnia- Browar w Leopoldowie, produkcja sorówki do paliw (osób zatrudnionych 11),

- zakłady betoniarskie w Trzeszczanach, (osób zatrudnionych 4), wyrób pomników itp.

Ważne znaczenie dla funkcjonowania gminy ma rozwój usług o charakterze komercyjnym: bytowych, handlowych, gastronomicznych, rzemiosła. W bilansie usług obserwuje się najszybszy wzrost placówek o charakterze rzemieślniczo – usługo- handlowym, szczególnie w miejscowościach Nieleddew, Trzeszczany.

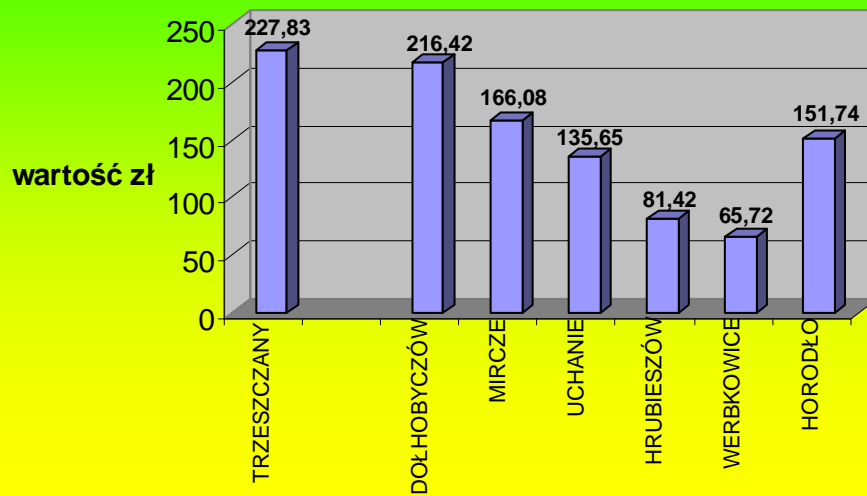
Najbardziej dynamiczną sferą usług komercyjnych jest handel liczący około 64 placówek czynnie działających. Są to jednostki zajmujące się handlem obwoźnym i małe sklepy spożywczo – przemysłowe. Niewiele jest sklepów o bardziej wyspecjalizowanym profilu.

Na terenie gminy jest 1 placówka świadczących usługi gastronomiczne, z tym, że obecnie w trakcie prac remontowo- modernizacyjnych są kolejne 2 tego rodzaju placówki, ich otwarcie powinno nastąpić w 2008r. Na terenie gminy istnieją również tzw. obiekty obsługi rolnictwa.

(m.in. magazyny zbożowe, punkt skupu żywca itp.), jednak nie wpływają one znacząco na stopień zatrudnienia pomimo wyraźnej przewagi rolnictwa nad innymi dziedzinami gospodarki.

Poddając ocenie całość gospodarki gminy Trzeszczany należy powiedzieć, że gmina ma profil typowo rolniczy, z domieszką przemysłu rolno- spożywczego. Sieć usługowa jest średnio rozwinięta i mało urozmaicona. Większość zakładów to małe i średnie przedsiębiorstwa z przewagą małych. Firmy nie zaspokajają potrzeb lokalnego rynku pracy. Największym pracodawcą jest „VIN- KON Nieleddew” i ta firma jest dominantą, struktury przemysłu gminy, jak i struktury zatrudnienia pozarolniczego w gminie. Jest zbyt mało tzw. alternatywnych źródeł zarobkowania. Na terenie gminy słabo rozwinięte są instytucje obsługi gospodarczej, występuje jedynie Bank Spółdzielczy w Trzeszczanach, brakuje instytucji doradczych, marketingowych, promocyjnych itp.

Dochód z PIT w przeliczeniu na mieszkańca Gmina Trzuszczany na tle gmin powiatu



Dane o głównych przedsiębiorcach z terenu Gminy Trzeszczany.

Nazwa przedsiębiorstwa	Dane adresowe	Nazwisko właściciela, Prezesa, Dyrektora	Liczba zatrudnionych osób	Przedmiot działalności
VIN-KON NIELEDEW Spółka z o.o.	22-565 Nieledew tel.6575242	Piotr Gray	99	Przetwórstwo owoców i warzyw. Produkcja wody mineralnej,napoje
KRESMOT Spółka z o.o.	22-565 Nieledew tel.6575034	Bronisław Łuszczewski	26	Usługi naprawcze. Handel-stacja paliw
POLTOR Spółka z o.o.	22-554 Trzeszczany tel.6575047	Edward Sarzyński	12	Usługi naprawcze. Handel- stacja paliw
Piekarnia D. Skiba	22-554 Trzeszczany tel.6575049	Dariusz Skiba	11	Wypiek pieczywa
Piekarnia I. i M. Jakimiec	22-565 Nieledew tel.6575315	Marian Jakimiec	25	Wypiek pieczywa
Ciastkarnia Martyniuk	22-565 Nieledew tel.	M.Martynik i M. Dudek	16	Produkcja pieczywa trwałego
Piekarnia i Sklep spożywczo-przemysłowy M. Skiba	22-554 Trzeszczany tel.6575599	Marian Skiba	4	Handel artykułami spożywczo-przemysłowymi
Perfekt	22-565 Nieledew tel.0604136273	Tomasz Olszak	3	Transport, Handel
Gorzelnia Leopoldów Sp z o.o.	22-554 Trzeszczany ,Leopoldów Tel.665313171	Jan Cichosz Kierownik Jerzy Nowak	11	Produkcja sorówki do paliw

identyfikacja problemów sfery gospodarczej

- rolnictwo słabo rozwinięte, większość gospodarstw rozdrobnionych, słabo wyposażonych, mało konkurencyjnych,
 - problemy makroekonomiczne rolnictwa i branży przetwórczej,
 - brak alternatywnych źródeł zarobkowania poza rolnictwem,
 - przemysł słabo rozwinięty, właściwie z jednym większym zakładem przetwórczym,
 - konieczność spełnienia w najbliższej przyszłości wymogów unijnych zarówno przez gospodarstwa rolne, jak i przedsiębiorców, zagrożenie upadkiem małych gospodarstw i przedsiębiorstw,
 - mało urozmaicona sieć usługowo- handlowa,
 - praktyczny brak gospodarstw agroturystycznych i w ogóle turystyki, oraz innych alternatywnych źródeł zarobkowania,
 - brak instytucji wspomagających rozwój gospodarczy (inst.. promocyjne, doradcze, finansowe, szkoleniowe),
 - brak zarejestrowanych grup producenckich,
 - brak większych inwestycji gospodarczych na terenie gminy, spowodowany m.in. słabą infrastrukturą,
 - słabo rozwinięte gospodarstwa specjalistyczne i ekologiczne produkujące zdrową żywność,
 - zbyt słaba organizacja zbytu płodów rolnych m.in. brak chłodni, zbyt mała ilość punktów skupu,

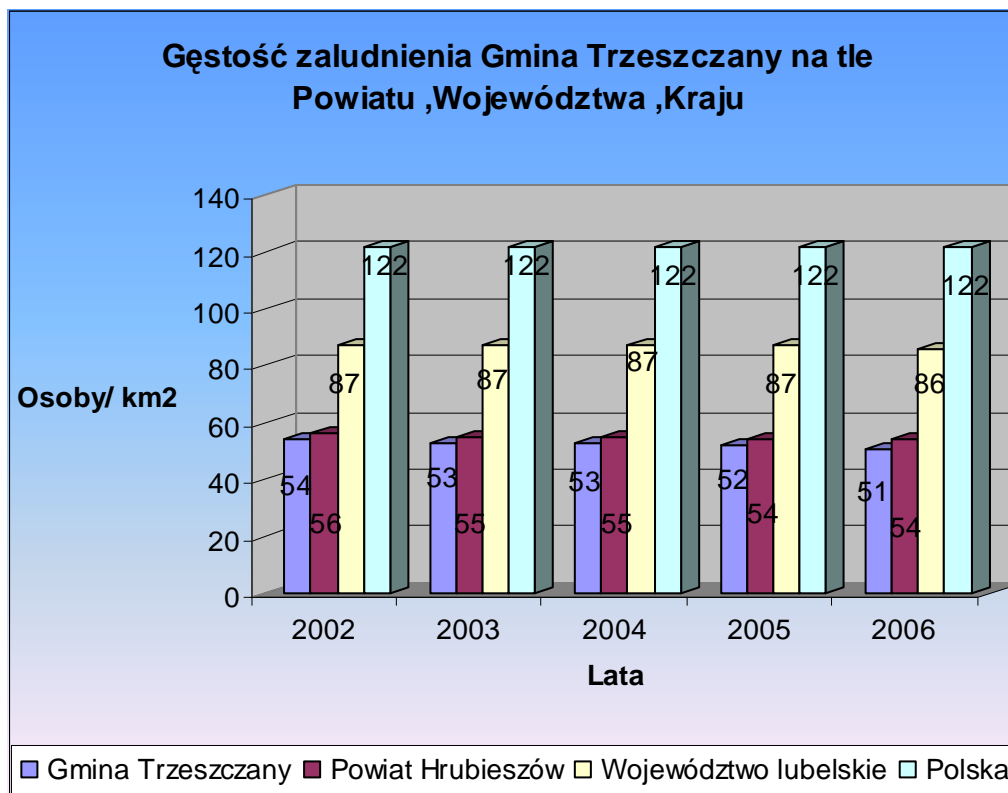
f) sfera społeczna,

- *sytuacja demograficzna i społeczna,*

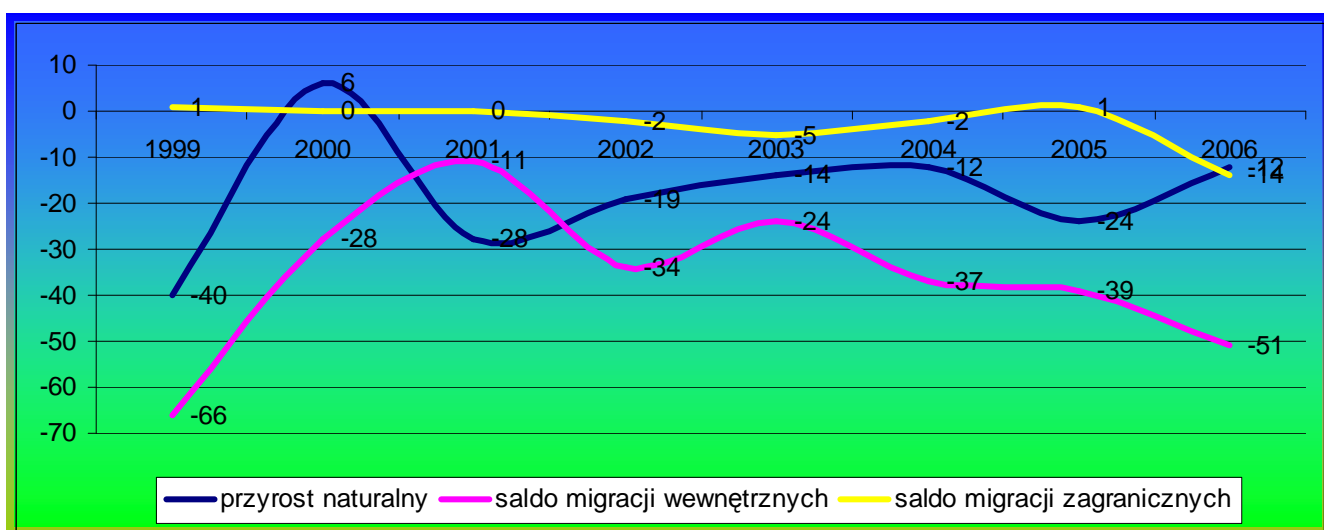
Liczba mieszkańców gminy wynosi 4968 osoby

(dane z ewid. lud. gminy Trzeszczany na dzień 31.12.2006r.)

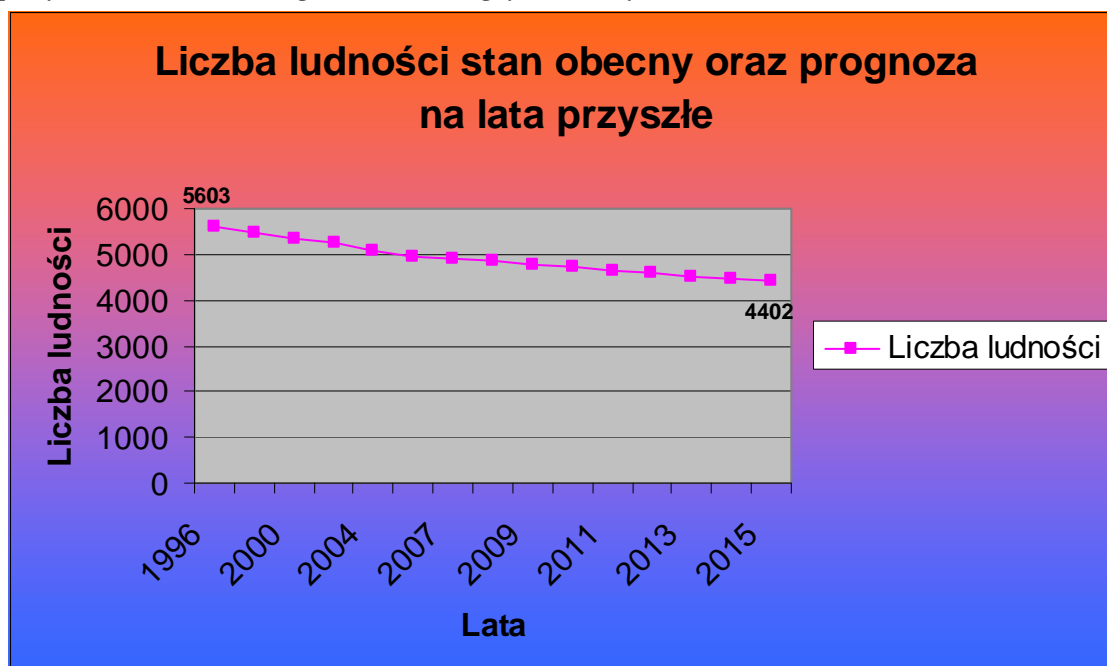
wg Urzędu Statystycznego 4605 osób(różnica bierze się z metodologii badań) , z czego 49% stanowią mężczyźni, a 51% kobiety. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 54 osoby na km²(wg US 51 osób na km²)



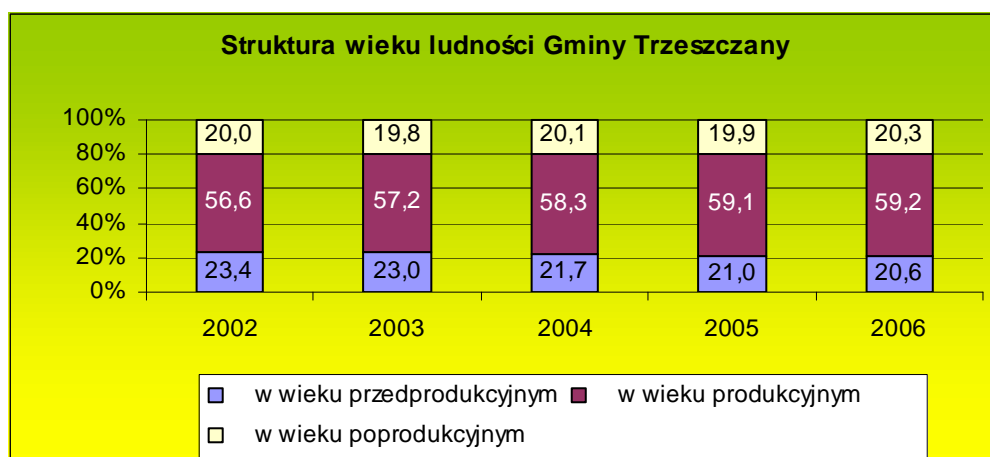
Liczba mieszkańców zmniejsza się, w 1997r. gminę zamieszkiwało 5288 osób (wg gminnej ewid. ludn.). Ma na to wpływ ujemny przyrost naturalny, a także migracja szczególnie ludzi młodych do 29- ego roku życia. Ogółem od 1989 roku wyjechało 837 osób (wg Spisu Powszechnego). Najwięcej osób zamieszkuje miejscowości Nieledeu 1760 osób i Trzuszczany 1044 osoby.

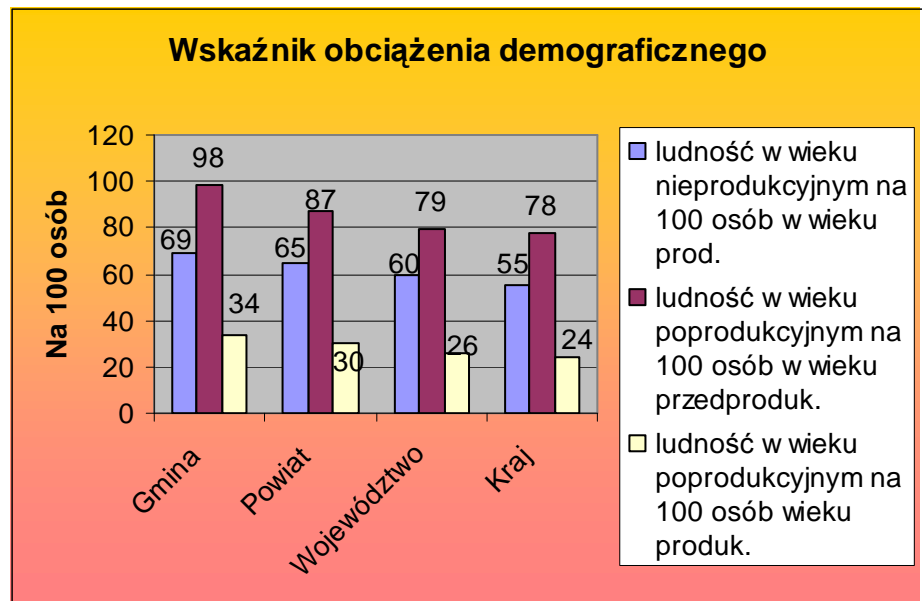


Prognoza była robiona przy założeniu, że średni trend migracji oraz przyrostu naturalnego z lat ubiegłych utrzyma się do roku 2015.



Jednocześnie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 69 osób w wieku nieprodukcyjnym. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale się zwiększa.

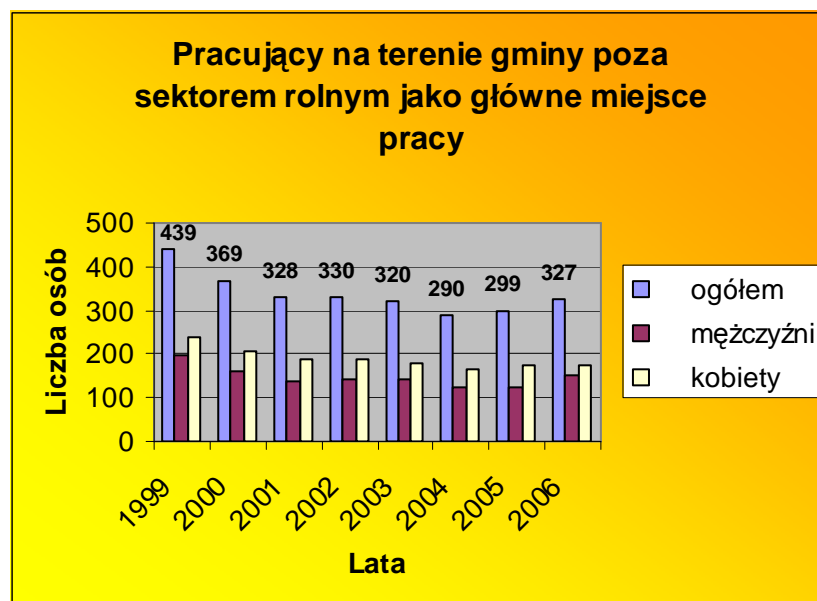




Osób czynnych zawodowo jest 2820, młodzieży do lat 18 stu 1128 osób, osób od 60 lat i powyżej 1020.

Jeżeli chodzi o źródła utrzymania ludności to aż 40,4 % ludności utrzymuje się z tzw. pozostałych źródeł czyli m.in. rent, emerytur, zasiłków, 36,1 % ludności utrzymuje się z pracy na własny rachunek czyli są to właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy gospodarstw rolnych, pracodawcy zatrudniający lub nie zatrudniający pracowników, agenci.

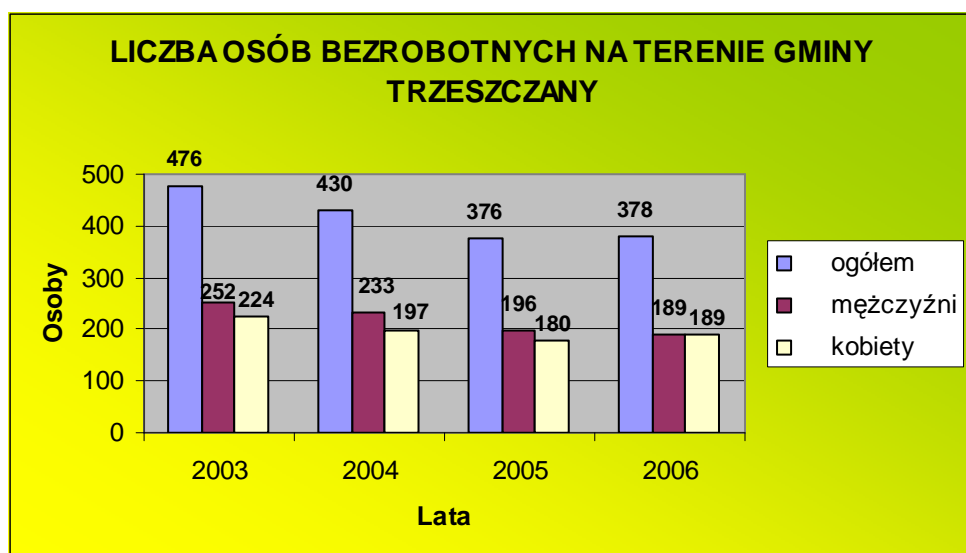
Z pracy najemnej czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, osoby wykonujące pracę nakładczą, uczniowie z którymi osoby fizyczne lub zakłady pracy zawarły umowę na naukę zawodu lub przyuczenie, osoby zajmujące się akwizycją, duchowni, z tych form utrzymuje się 23,4 % ludności gminy.



Pracujący w głównym miejscu pracy-Osoby, które w jednostce sprawozdawczej oświadczyły, że to miejsce pracy jest ich głównym miejscem zatrudnienia.

Średniej wysokości wynagrodzeń w sektorze pozarolniczym nie można dokładnie określić z powodu braku danych jednak z obserwacji wynika, że oscyluje ona w granicach 1100- 1500 zł brutto, z tym że jest bardzo duża grupa osób zarabiających najniższą średnią krajową.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Hrubieszowie z terenu naszej gminy zarejestrowanych na dzień 31. XII. 2006r. było 378 osób bezrobotnych i należy zauważyć że jest to tendencja spadkowa (rok 2002, 465 osób zarejestrowanych), niestety znaczna część osób jest długotrwale bezrobotna, lub są to ludzie młodzi absolwenci szkół mający problemy z uzyskaniem pierwszej pracy.



Istnieje także wysokie bezrobocie ukryte, przede wszystkim w gosp. rolnych (tzw. bezrobocie agrarne). Na spadek bezrobocia w ostatnich latach miał wpływ mimo wszystko wzrost ofert pracy na terenie gminy oraz migracja zarobkowa szczególnie poza granice kraju

**POWIERZCHNIA, STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY
NA TLE POWIATU**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Ludność								
		ogółem	mężczyźni	kobiety	na 100 mężczyzn przypada kobiet	na 1 km ²	w wieku			
							przedpro- duk- cyjnym	produk- cyjnym	popro- dukcyj- nym	niepro- dukcyj- nym na 100 osób w wieku produkt- cyjnym
HRUBIESZOWSKI	1268,0	68398	33566	34832	104	54	14402	41352	12644	65
Gmina miejska:										
Hrubieszów	33,0	18549	8783	9766	111	562	3792	12056	2701	54
Gminy wiejskie:										
Dołhobyczów	212,6	6045	3005	3040	101	28	1232	3668	1145	65
Horodło	130,2	5647	2765	2882	104	43	1204	3209	1234	76
Hrubieszów	259,2	10786	5414	5372	99	42	2528	6297	1961	71
Mircze	234,9	7747	3875	3872	100	33	1550	4518	1679	71
Trzeszczany	90,3	4605	2236	2369	106	51	947	2725	933	69
Uchanie	120,6	4957	2484	2473	100	41	975	2880	1102	72
Werbkowice	187,2	10062	5004	5058	101	54	2174	5999	1889	68

Należy również zauważyć, że przyrost naturalny na terenie gminy jest ujemny w 2006r. urodziło się 38 dzieci, natomiast zmarło 50 osób. Przyrost naturalny w 2006r wyniósł -12, saldo migracji stałej wyniosło -65. Saldo migracji stałej w gminie na 1000 osób w 2006r. wyniosło -13,71, w powiecie hrubieszowskim wyniosło ono -6,93.

Bardzo duża jest skala osób niepełnosprawnych ogółem wynosi ona 1087 (dane wg Spisu Powszechnego), z czego 754 to osoby niepełnosprawne prawnie (posiadające orzeczenie wydane przez organ), a 333 osoby to osoby niepełnosprawne biologicznie czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych. Mężczyźni stanowią grupę 486 osób niepełnosprawnych, kobiety to 601 osób. Niepokojące jest także zjawisko, że w wieku produkcyjnym jest aż 460 osób niepełnosprawnych. Wśród osób niepełnosprawnych 7 osób legitymuje się wykształceniem wyższym, policealnym 4, średnim 123 osoby, zasadniczym zawodowym 122, ukończonym podstawowym 693 osoby, podst. nieukończone i bez wykształcenia 116 osób. Według aktywności ekonomicznej wśród osób niepełnosprawnych jest 227 osób aktywnych zawodowo tzn. pracujących i bezrobotnych gotowych podjąć pracę (220 prac., 7 osób nieprac.), biernych zawodowo jest aż 856 osób (wliczono także osoby poniżej 15- ego roku życia)

- Poziom wykształcenia ludności,

Wykres nr 1. Poziom wykształcenia ludności gminy, w wieku 13 lat i więcej.(%)



Stan na 31.12.2006r.

Należy zauważyć, dość dużą ilość osób posiadających tylko podstawowe wykształcenie i bez wykształcenia szczególnie wśród osób starszych (razem 2158 osób), ale jednocześnie wciąż wzrastającą grupę osób posiadających wyższe wykształcenie obecnie 117 osób (wg Spisu Powszechnego), podczas gdy w 1996r. było o 17 osób mniej (dane US Zamość 1997), należy także pamiętać, że wiele osób młodych z wyższym wykształceniem wyjechało w inne rejony kraju lub za granicę.

Na uwagę zasługuje fakt, że to wśród kobiet jest zdecydowanie więcej osób z wyższym wykształceniem niż wśród mężczyzn.

Wciąż niestety pomimo pozytywnych zmian w poziomie wykształcenia na przestrzeni ostatnich 15 lat, wśród mieszkańców gminy jest rzesza ludzi z wykształceniem podstawowym, zawodowym zasadniczym i bez wykształcenia (razem 2915 osób) co wpływa na brak kadr przygotowanych do działania w warunkach gospodarki rynkowej, brak specjalistów.

Warunki i jakość życia mieszkańców,

Ludność gminy utrzymuje się głównie z pozostałych źródeł czyli rent, emerytur 1962 osoby (wg Spisu Powszechnego) oraz z pracy, czyli także w swoim gospodarstwie i najmu razem 2893 osoby. Wiele osób korzysta z pomocy społecznej

w różnych formach razem 1292 osoby tj. 591 rodzin, podczas gdy w roku 1997 skorzystało

814 osób. Procentowo w 1997r. z pomocy społecznej korzystało 14,5% ogółu społeczeństwa gminy, obecnie korzysta 16,4 %.

Wiele rodzin jest zagrożonych patologiami (alkoholizm, narkomania).

W gminie widoczne jest ubożenie społeczeństwa, co ma związek z niekorzystną sytuacją na rynku pracy oraz małą opłacalnością produkcji rolniczej i niewłaściwą strukturą polskiej wsi (gospodarstwa rozdrobnione, słabo wyposażone itp.).

Liczba gospodarstw domowych na terenie gminy wynosi około 1600, z czego 24,3 % to gospodarstwa dwuosobowe, jednoosobowe 24,1%. Wynika to przede wszystkim z zaawansowania wiekowego społeczności gminnej i migracji młodych ludzi. Natomiast przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosi 3 osoby.

Analizując sferę własności gospodarstw domowych to na 1631 gosp. tytuł własności posiada 1257 gosp.

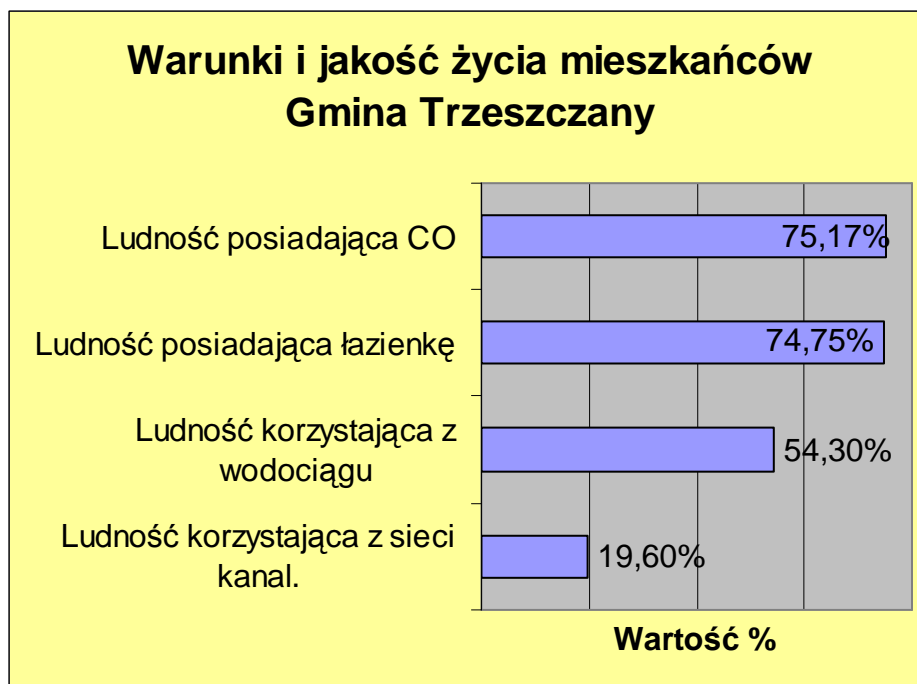
Zasoby mieszkaniowe stworzone są przez trzy typy zabudowy:

- budownictwo wielorodzinne,
- budownictwo jednorodzinne,
- budownictwo zagrodowe (około 76% ogółu),

Należy zauważyć zjawisko występowania zabudowy rozproszonej, co powoduje trudności w doprowadzeniu do tych gospodarstw zbiorowej kanalizacji, wodociągu.

Bardzo duża liczba budynków około 75% pokryta jest materiałami z azbestu, co wpływa w sposób ujemny m.in. na zdrowie społeczności lokalnej.

W badanym okresie czasu, wszystkie nowo oddane do użytku mieszkania były realizowane przez indywidualnych inwestorów. Od roku 1991 notuje się wysoki spadek przekazywanych do użytku mieszkań, ale wzrastają standardy powierzchniowe i ich wyposażenie w media inf. technicznej. Dość długi jest także proces inwestycyjny.



Warunki i jakość życia mieszkańców stan na 31.12.2006r.

Edukacja społeczeństwa na terenie gminy odbywa się na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum. Wychowanie przedszkolne prowadzone jest przy szkołach podstawowych tzw. zerówki.

Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych		2006r.
ogółem	ob.	4
oddziały (klasy, grupy)	oddział	4
dzieci	osoba	42
dzieci do lat 6 włącznie	osoba	42
dzieci 6-letnie	osoba	42
dzieci od 3 do 6 lat	osoba	42
Dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych wg płci		
ogółem	osoba	42
chłopcy	osoba	18
dziewczeta	osoba	24

Dane GUS

Opieką przedszkolną objęta jest niewielka ilość dzieci, co spowodowane jest zubożeniem społeczeństwa, bezrobociem i znaczną ilością rodzin wielopokoleniowych.

Opieka medyczna i ochrona zdrowia prowadzona jest na terenie gminy przez dwa Ośrodki Zdrowia w Trzeszczanach i Nieleddwi. Wskaźniki personelu medycznego przypadającego na 1 mieszkańca są typowe dla terenów wiejskich

i odbiegają znacznie od analogicznych wskaźników dla całego regionu. Istnieją także dwie apteki po jednej w Trzeszczanach i Nieleddwi. Jest słaby dostęp na terenie gminy do usług stomatologicznych (jeden stomatolog na cały obszar gminy). Należy jednak zauważyć coraz lepsze i bardziej nowoczesne wyposażenie Ośrodków Zdrowia.

Ważnym elementem jakości życia społeczeństwa jest dostęp do kultury.

Na terenie gminy działalność kulturotwórczą prowadzą:

- Gminny Ośrodek Kultury wraz z biblioteką w Trzeszczanach (jest możliwość korzystania z internetu 3 stanowiska komputerowe),
- Gminny Ośrodek Kultury wraz z biblioteką w Nieleddwi(1 stanowisko komputerowe),

- Klub Kultury w Zadębcach,

- Świetlica Wiejska w Drogojówce, Mołodiatyczach i Bogucicach

Ponadto na terenie gminy działa Koło Gospodyń Wiejskich w Trzeszczanach

i Nieleddwi. Warta podkreślenia jest działalność miejscowych twórców przede wszystkim Pani Magdaleny Sielickiej w dziedzinie tkactwa, Pani Katarzyny Józwiak zajmującej się m.in. malarstwem, Pani Wiesławy Martyniuk w dziedzinie rękodzielnictwa.

Dostęp do internetu jest możliwy poprzez drogę radiową oraz poprzez usługę neostrada tp lub pokrewną. Obecnie ilość abonentów sieci Internet na terenie gminy liczy około 200 gospodarstw domowych.

Poziom bezpieczeństwa w gminie Trzeszczany jest zapewniany i zabezpieczany głównie przez Posterunek Policji w Trzeszczanach. Obejmuje on także swoim działaniem teren gminy Uchanie. Teren obsługuje 9 policjantów, w tym trzech dzielnicowych - dwóch na terenie gminy Trzeszczany. W rejonie działania Posterunku Policji w Trzeszczanach stwierdzono w 2006r. ogółem 126 przestępstw. W porównaniu z poprzednimi latami nastąpił spadek tego rodzaju czynów. Wykrywalność w zakresie tych czynów wynosi 90,5%, a w roku 2002 wyniosła 89,33%.

Przestępczość w 2006 roku na terenie gminy Trzeszczany wyglądała następująco:

- 8 kradzieży z włamaniem,
- 7 kradzieży,
- 1 bójki i pobicia, uszkodzenia ciała,
- 9 przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 43 drogowe
- 58 innych.
- 0 rozboje i wymuszenia

Wykres nr 2. Rodzaje przestępstw na terenie gminy w 2006r.(%)



Na drogach nie jest bezpiecznie m.in. w 2003r. doszło na terenie gminy do 2 wypadków drogowych, gdzie ranne zostały 3 osoby, nie było ofiar. Doszło również do 21 kolizji drogowych. Ma to związek ze złym stanem dróg i nietrzeźwością kierujących pojazdami. Policja w swoim działaniu realizuje również interwencje zarówno w miejscach publicznych jak i domowe. Na terenie gminy w 2006r. odnotowano ich 109, w tym 78 w domach.

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe zapewniane jest przez miejscowe jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, na terenie gmin y Trzuszczany jest ich 9. Mają one w posiadaniu zarówno wozy lekkie typu Ford Transit, Żuk jak i wozy bojowe Jelcz oraz Star.

Grupy społeczne wymagające wsparcia,

Do grup społecznych wymagających wsparcia na terenie naszej gminy należy zaliczyć bezrobotnych 378 osób zarejestrowanych. Jest to grupa w znacznej części ludzi młodych lub po 50-ce, która ma największe trudności ze znalezieniem pracy ze względu na brak doświadczenia, niewłaściwego kierunku wykształcenia lub wiek. Niepokojące jest zjawisko pozostawania bez pracy ludzi z wyższym wykształceniem 7 osób, co spowodowane jest brakiem inwestycji, małą ilością firm na terenie gminy.

Stopa bezrobocia na terenie gminy wynosi 12,7 % (wg Spisu Powszechnego), jednak należy do tego doliczyć tzw. bezrobocie ukryte, które jest bardzo duże około 17%.



Następną grupą wymagającą wsparcia są niepełnosprawni wg danych GOPS w Trzuszczanach to 536 osób (osoby korzystające z pomocy GOPS). Jest to bardzo duża grupa osób, a biorąc pod uwagę dane ze Spisu Powszechnego jest to grupa 1087 osób. Różnica wynika ze sposobu przeprowadzania badań ankietowych (w Spisie Powszechnym zadawano pytanie, czy czujesz się niepełnosprawny?).

Na tak dużą liczbę osób niepełnosprawnych ma wpływ wiele czynników m.in. słaba baza sportowa i rekreacyjna na terenie gminy, przeciążenia wynikające z pracy w gospodarstwach rolnych, coraz bardziej starzejące się społeczeństwo gminy.

Znaczna grupa osób jest upośledzona ruchowo, ma trudności z wykonywaniem podstawowych czynności i wymaga wsparcia przede wszystkim poprzez udzielenie pomocy w zwykłych codziennych zajęciach. Ma to niestety przełożenie także na małą aktywność tych osób na rynku pracy oraz ogólną aktywność społeczną (przynależność do grup społecznych, uczestnictwo w wyborach, itp.).

Do tej grupy pośrednio dołączyć można również osoby długotrwale chore, liczba rodzin dotkniętych tym problemem wynosi 235 (dane GOPS).

Po przeanalizowaniu tych danych należy stwierdzić, że kondycja fizyczna społeczności gminy stoi na bardzo niskim poziomie i wymaga kompleksowych działań, tym bardziej, że wśród młodzieży (szkoła podst. i gimnazjum) na terenie gminy jest 55osób z wadami postawy wśród uczniów szkół podstawowych oraz 54 osoby wśród uczniów gimnazjum.

Grupą wymagającą wsparcia jest również populacja osób uzależnionych od alkoholu, bądź zagrożonych alkoholizmem. Ilość rodzin borykających się z tym problemem szacuje się na około 90. Niepokojące jest zjawisko sięgania po alkohol przez ludzi młodych i bardzo młodych. Osoby po spożyciu alkoholu są najczęstszymi sprawcami wypadków, kolizji, zakłócenia porządku i interwencji domowych policji.

Problem ten dotyka zarówno mężczyzn w większej skali, jak i kobiety.

Bardzo widoczny jest także problem nikotynizmu, po papierosy sięgają coraz młodszy ludzie, często w wieku szkolnym.

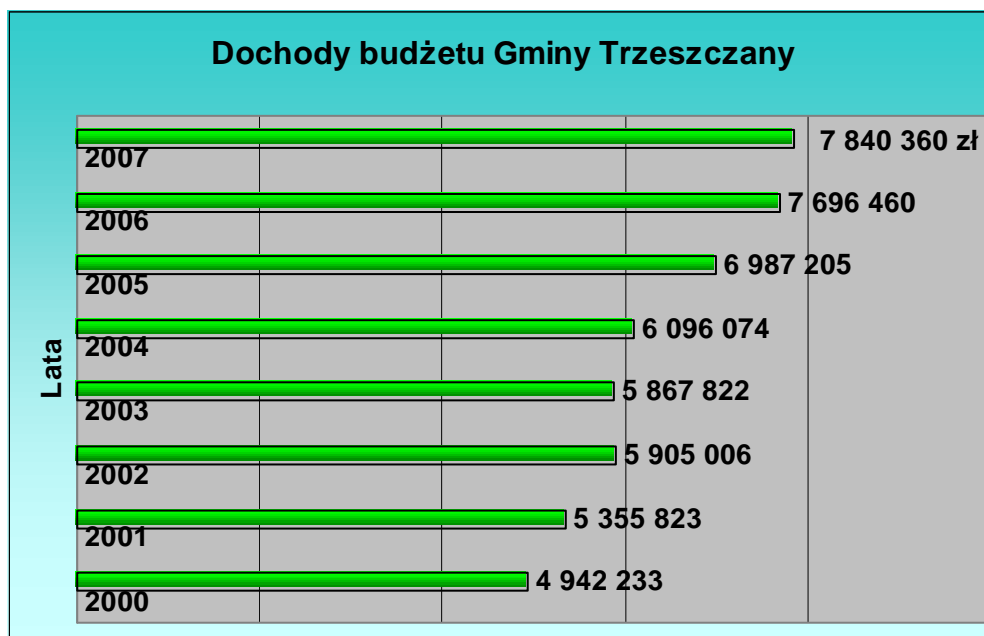
Występuje również dość znaczna grupa młodzieży w wieku szkolnym uzdolnionej, lecz z braku środków nie podejmująca nauki na poziomie szkoły wyższej.

identyfikacja problemów sfera społeczna

- postępujący spadek ogólnej liczby ludności, będący wynikiem znacznego spadku przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji,
- wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, wskazujący na zaawansowany proces starzenia się mieszkańców gminy,
- wciąż zbyt niski poziom wykształcenia społeczeństwa,
- duża ilość osób pozostająca bez pracy,
- niekorzystna struktura zatrudnienia, zbyt duża ilość osób pracujących w rolnictwie.
- duża liczba osób zagrożonych patologiami (szczególnie alkoholizmem),
- wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej, z powodu braku środków do życia,
- duży udział osób niepełnosprawnych wśród mieszkańców gminy,
- niski ogólny poziom życia mieszkańców, niski poziom wynagrodzeń, bezrobocie, słaby poziom dostępu do kultury, niski poziom dostępu do internetu, słabe wyposażenie gospodarstw rolnych i domowych, zbyt niski poziom podłączenia gosp. do infrast. tech.,
- brak inwestycji socjalnych (w ostatnich latach nie oddano do użytku żadnego nowego mieszkania socjalnego),

III. ZARZĄDZANIE

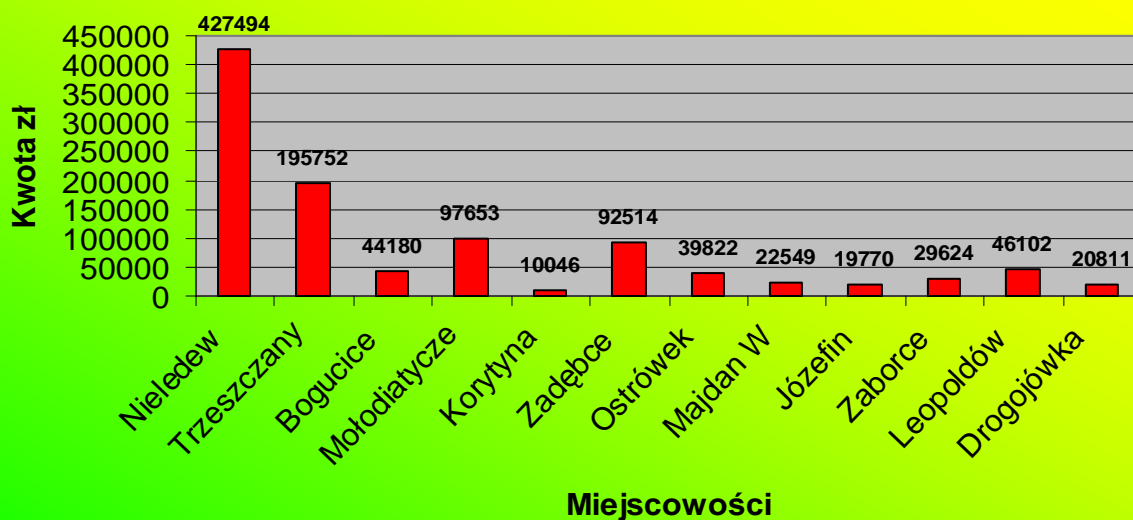
MOŻLIWOŚCI BUDŻETOWE I INWESTYCYJNE GMINY



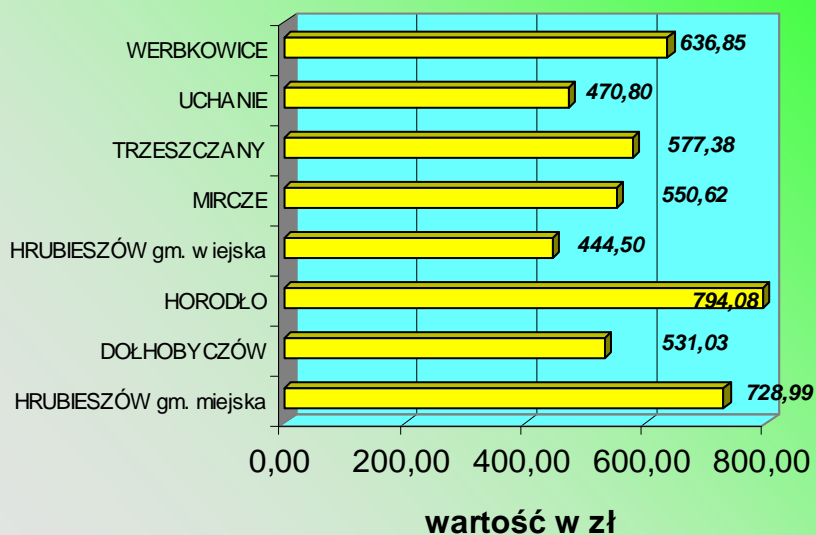
Dochody budżetu Gminy Trzeszczany mają tendencje wzrostową w ciągu ostatnich 8 lat wzrosły o 2 898 127zł



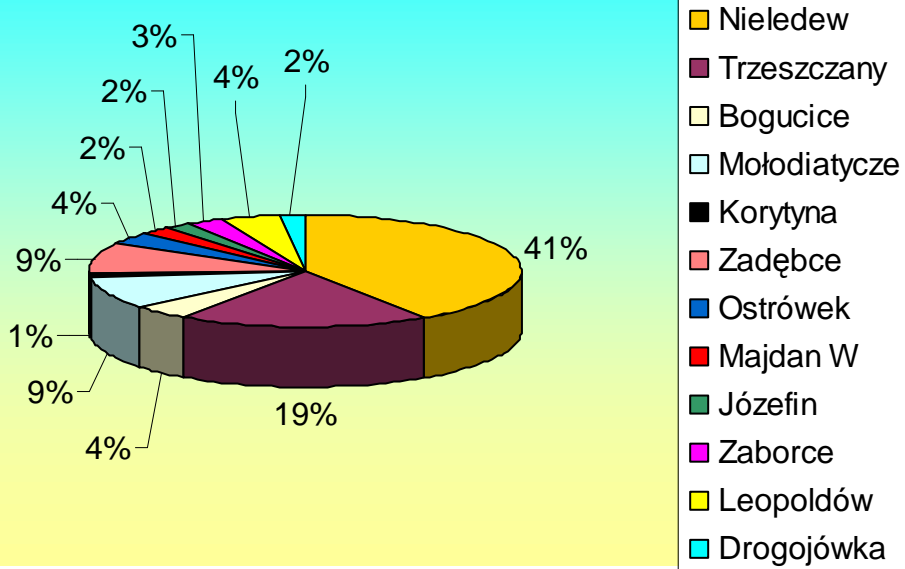
Wpływy podatkowe w rozbiciu na sołectwa 2006r.



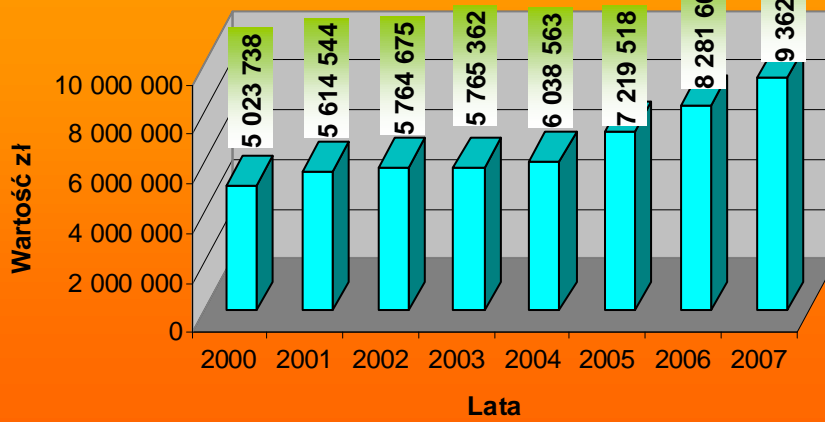
Wskaźnik G-podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszk. gminy przyjęty do obliczenia subwencji na 2008r.- Gmina Trzeszczany na tle gmin powiatu



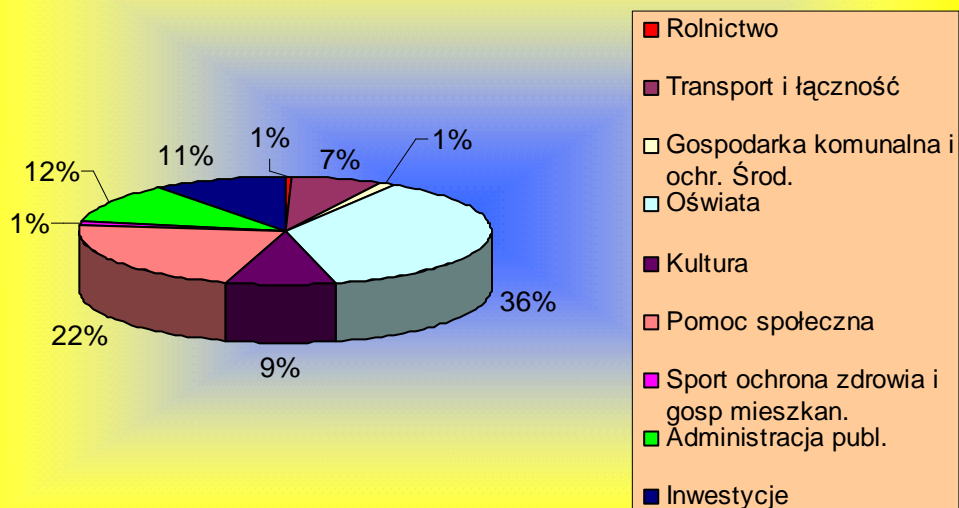
Wielkości wpływów podatkowych w rozbiciu na sołectwa 2006r.



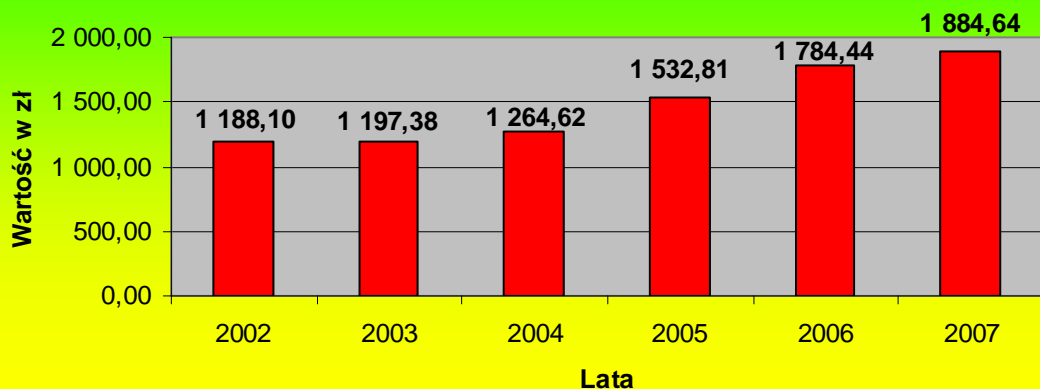
Wydatki budżetu Gminy Trzeszczany



Wydatki budżetu gminy w 2006r.

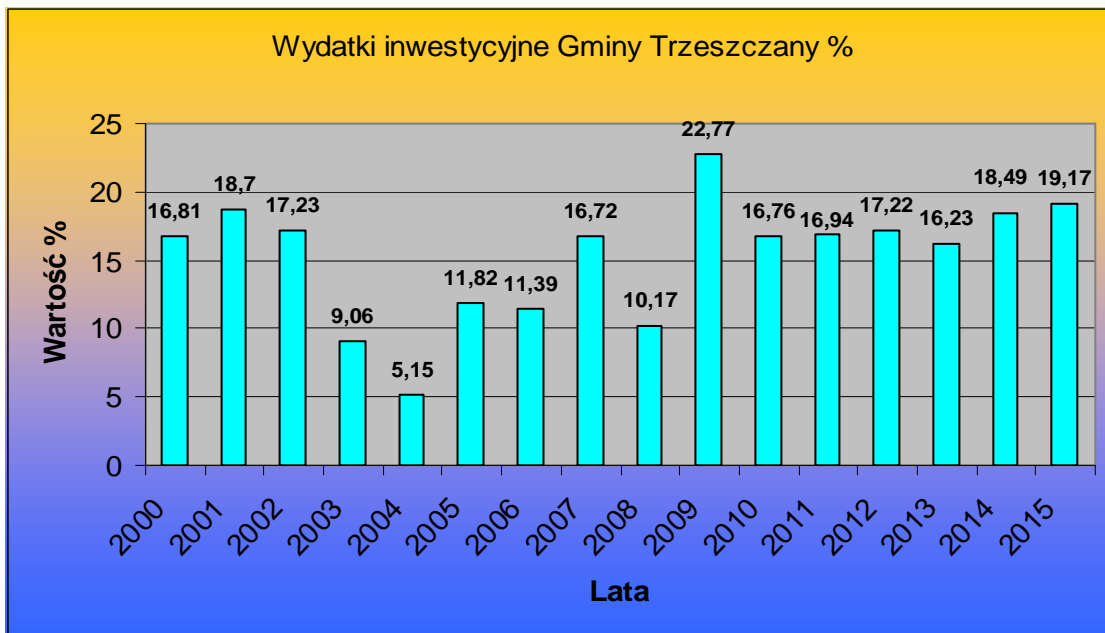


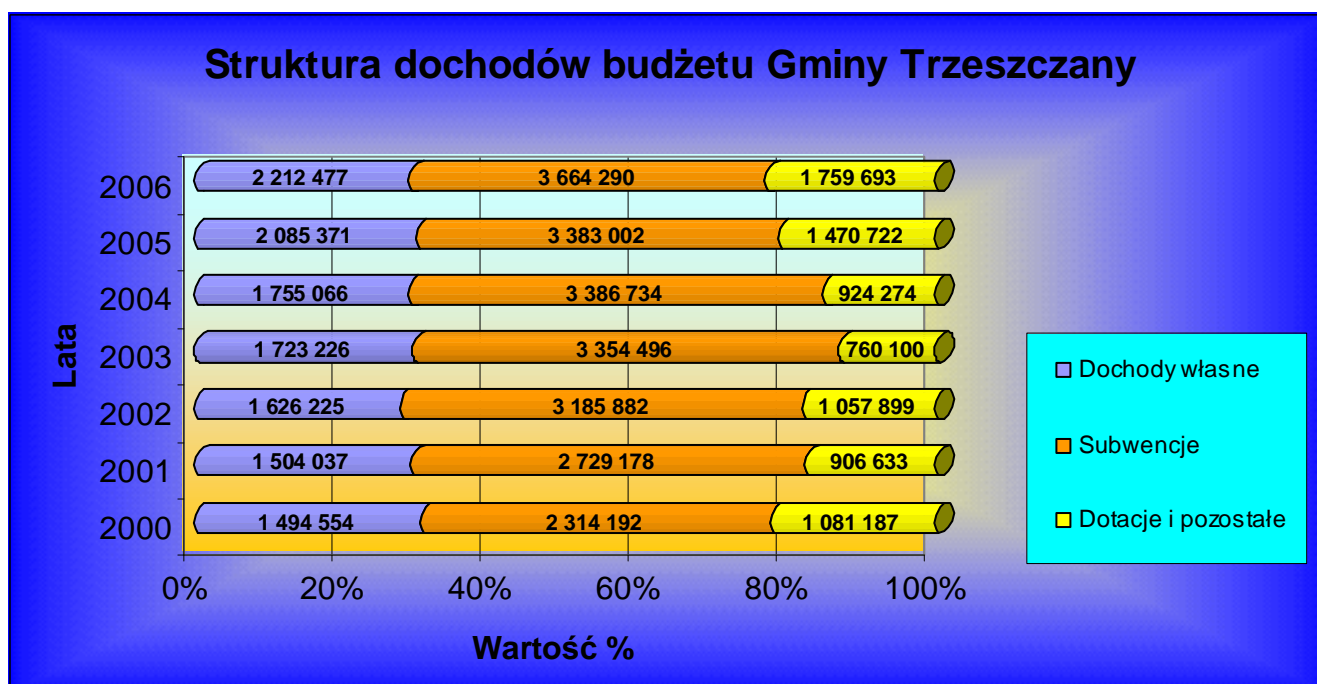
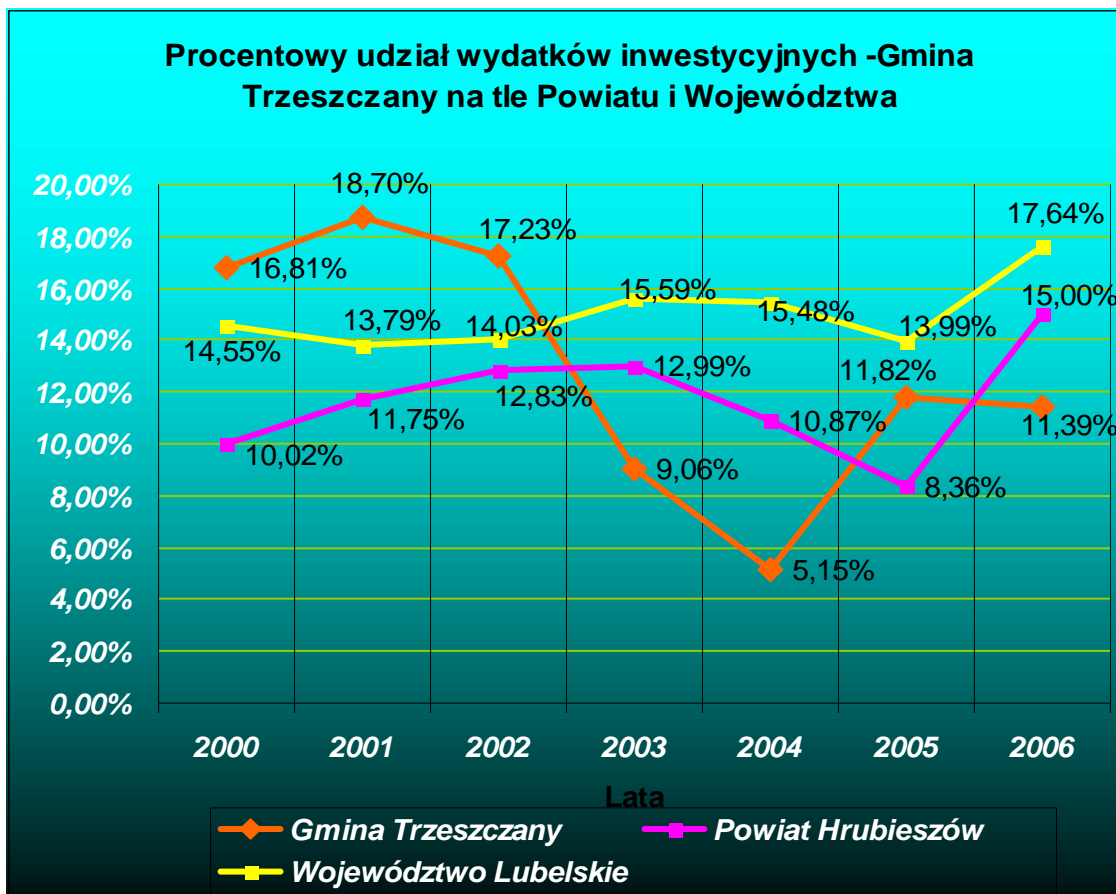
Wydatki budżetu Gminy Trzeszczany na 1 mieszkańca



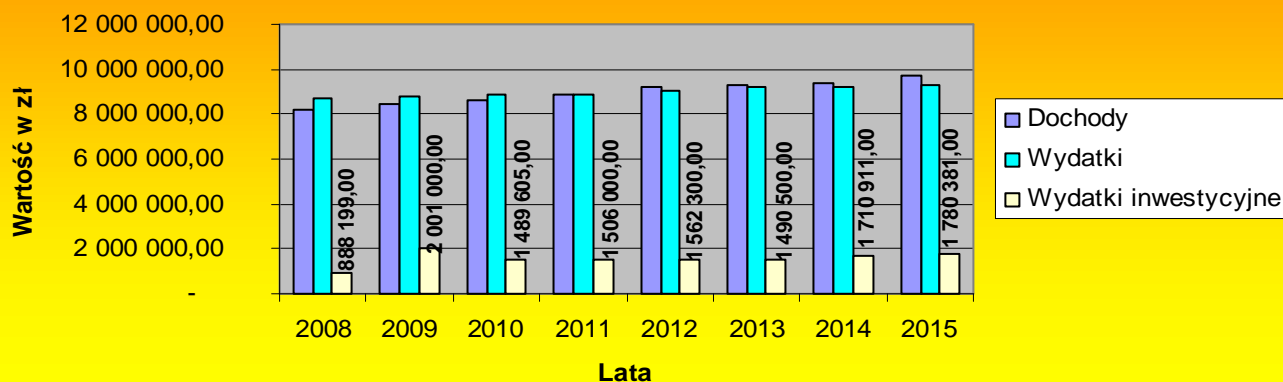


Drastyczny spadek wydatków inwestycyjnych w 2003 i 2004 roku wynikał ze spłaty zaciągniętych wcześniej długoterminowych kredytów inwestycyjnych m.in. na budowę Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Trzuszczanach.

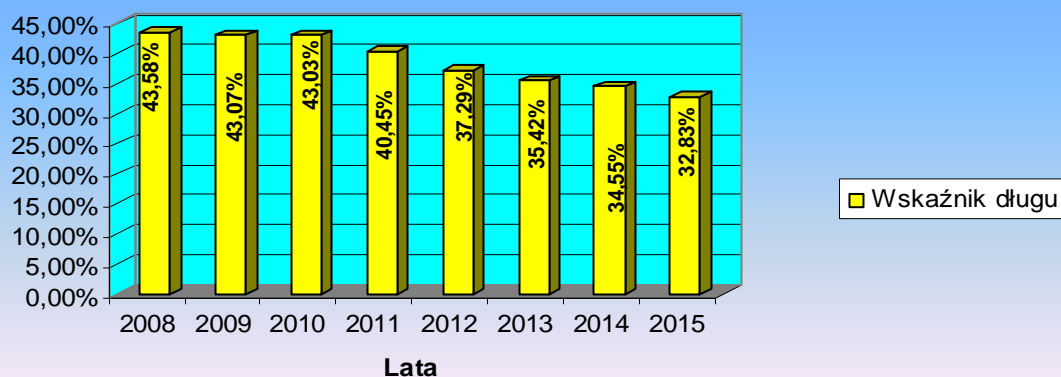




Prognoza dochodów i wydatków Gminy Trzuszczany na lata przyszłe



Wskaźnik długu Gminy Trzuszczany prognoza na lata przyszłe



PLANOWANIE STRATEGICZNE

Strategia Rozwoju Lokalnego gminy Trzuszczany jest zgodna z programami średniookresowymi uchwalonymi przez Radę Gminy Trzuszczany.

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Trzuszczany powstała przy uwzględnieniu takich dokumentów planistycznych jak: Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Trzuszczany, Studium uwarunkowań Gminy Trzuszczany, Gminny program współpracy z organizacjami pozarządowymi, Program polityki

prorodzinnej Gminy Trzeszczany, Gminny program rozwiązywania problemów alkoholowych, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminny program gospodarki odpadami i utrzymania czystości. Cele, priorytety i działania nakreślone w Strategii są ściśle powiązane i mają swoje uzasadnienie w dokumentach średniookresowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Na terenie gminy funkcjonuje dziewięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej liczących 195 członków. Straż oprócz akcji gaśniczych uświetnia swoją obecnością uroczystości kościelne oraz państwowe, organizuje również coroczne Gminne Zawody Sportowo- Pożarnicze.

W miejscowości Nieledew działa również w formie stowarzyszenia klub sportowy Płomień-Spartan Nieledew. Klub działa w sekcji piłki nożnej oraz siatkówki. Obecnie sekcja piłki nożnej liczy 71 członków i prowadzi drużyny piłki nożnej w kategorii seniorów, juniorów oraz trampkarzy. Sekcja siatkówki nie jest sformalizowana i nie prowadzi regularnych rozgrywek, niemniej jednak zawody w tej dyscyplinie są organizowane na terenie gminy co najmniej dwa razy do roku, a liczba uczestników wynosi zazwyczaj około 30 zawodników. Na terenie Gminy funkcjonują również Koła Gospodyń Wiejskich.

AKTYWNOŚĆ WYBORCZA MIESZKAŃCÓW

W wyborach do organów samorządu terytorialnego w roku 2006 frekwencja wyborcza wyniosła 46,87 %, frekwencja w skali województwa lubelskiego wyniosła 49 %, w skali powiatu wyniosła 46%

Frekwencja w wyborach samorządowych - Liczba kart wydanych wyborcom (powiat hrubieszowski, województwo lubelskie) Gmina Trzeszczany na tle pozostałych gmin powiatu.

Nazwa	Liczba wyborców	Liczba kart wydanych	Liczba obwodów głosowania	Frekwencja
gm. Dolhobyczów	5343	2314	8	43,31%
gm. Horodło	4750	2446	10	51,49%
gm. Hrubieszów	8700	3502	15	40,25%
gm. Mircze	6441	2887	12	44,82%
gm. Trzeszczany	3983	1867	9	46,87%
gm. Uchanie	4289	2555	13	59,57%
gm. Werbkowice	8388	3692	9	44,02%
m. Hrubieszów	15617	7006	13	44,86%

W wyborach parlamentarnych w 2005r frekwencja na terenie gminy Trzeszczany wyniosła 33,78%, w powiecie frekwencja wyniosła 35,70%

IV. ANALIZA – SWOT

Analiza SWOT jest techniką analizy strategicznej, która pozwoli poznać i określić sytuację na obszarze gminy oraz będzie stanowić podstawę do określenia priorytetów, zadań i działań. Metodologia ta opiera się na analizie zasobów własnych jednostki oraz analizie jej otoczenia.

Analiza SWOT obejmuje najważniejsze obszary działalności i otoczenia samorządu, czyli koncentruje się na gospodarce, otoczeniu społecznym i kulturalnym, infrastrukturze, środowisku

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • <i>dobre gleby</i> • <i>czyste środowisko</i> • <i>wolne zasoby siły roboczej</i> • <i>tania siła robocza</i> • <i>niska przestępczość</i> • <i>dogodne warunki do rozwoju przemysłu rolno –spożywczego</i> • <i>uregulowana gospodarka odpadami w gminie</i> • <i>występujące zabytki</i> • <i>wysokie nakłady inwestycyjne gminy na oświatę i kulturę w ostatnich latach</i> • <i>istnienie zakładów przemysłowych</i> • <i>występująca sieć kanalizacji i wodociągów</i> • <i>wzrost liczby młodzieży studiującej</i> • <i>duża aktywność rolników w pozyskiwaniu środków z UE</i> • <i>duże zaplecze surowcowe przetwórstwa;</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>niskie dochody w rolnictwie</i> • <i>starzenie się społeczeństwa</i> • <i>ujemne saldo migracji-migracja wykwalifikowanej kadry</i> • <i>gospodarka zbyt monofunkcyjna</i> • <i>dość wysokie bezrobocie (szczególnie agrarne)</i> • <i>niewystarczająca infrastruktura sportowa</i> • <i>słaby stan dróg</i> • <i>peryferyjne położenie</i> • <i>rozdrobniiona sieć osadnictwa</i> • <i>niska wartość kapitału</i> • <i>niedostateczny rozwój przedsiębiorczości</i> • <i>brak profesjonalnie przygotowanych terenów pod inwestycje</i> • <i>brak grup producenckich</i> • <i>brak innowacji na terenie gminy</i> • <i>brak organizacji otoczenia biznesu</i> • <i>kiepski stan techniczny zabytków kultury wymagający</i>

<ul style="list-style-type: none"> • pałac klasycystyczny jako znakomita baza rozwoju turystyki 	<p><i>natychmiastowych działań inwestycyjnych</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pomimo sprzyjających warunków brak gospodarstw agroturystycznych, • niezadawalające wykształcenie rolników
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego szczególnie w zakresie biopaliw • rozwój turystyki i agroturystyki • wzrost zapotrzebowania na zdrową żywność • wzrost aktywności mieszkańców • kapitał zewnętrzny zarówno na inwestycje infrastrukturalne jak i na rozwój przedsiębiorczości(m.in. fundusze UE) • napływ kapitału prywatnego w wyniku powrotu tzw. emigracji zarobkowej • doprowadzenie sieci gazowej na teren gminy • wymiana handlowa z sąsiadami ze wschodu • ustabilizowanie cen produktów rolnych • tworzenie się organizacji wsparcia zarówno przedsiębiorstw jak i społeczności lokalnej • wzrost zainteresowania ze strony inwestorów • rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej gminy na bazie pałacu zabytkowego w Trzeszczanach • rozwój kontaktów polsko – ukraińskich na bazie nowych przejść granicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby mieszkańców • spadek cen produktów rolnych • pogarszanie się stanu istniejącej infrastruktury • likwidacja małych gospodarstw rolnych • niestabilna sytuacja materialna i rodzinna, a przez to wzrost patologii • emigracja zarobkowa • pogłębiająca się bieda i wzrost wydatków socjalnych gminy • niestabilne prawo i sytuacja makroekonomiczna w dziedzinie rolnictwa i przedsiębiorczości • wzrost kosztów produkcji • stagnacja terenów peryferyjnych kraju • napływ tanich produktów rolnych z krajów rozwijających się

V.MISJA- CELE, PRIORYTETY I WSKAŹNIKI

Po przeprowadzeniu analizy SWOT dokonano określenia misji - celów, następnie priorytetów oraz kierunków działań.

Realizacja poszczególnych celów ma służyć rozwojowi omawianego obszaru oraz wpływać na jego konkurencyjność. Cele zostały tak skonstruowane, aby mogły stworzyć razem jeden spójny model rozwoju.

Misja rozwoju gminy.

Misja rozwoju ujęta w sposób syntetyczny - deklaracja intencji władz samorządowych co do kierunków przyszłego rozwoju gminy. Określa ona przyszłościowy obraz gminy oraz informuje o wspólnych wartościach i przekonaniach leżących u podstaw podejmowania określonych działań. Misja rozwoju ma istotną wartość informacyjną zarówno dla mieszkańców gminy, podmiotów gospodarczych, jak i dla jej otoczenia. Określa "co chcemy osiągnąć w określonym horyzoncie czasu" i to nie w oparciu o marzenia i wizje, lecz o własne zasoby i możliwości rozwoju (silne i słabe strony gminy) oraz warunki stworzone przez otoczenie (szanse i zagrożenia rozwojowe).

U podstaw misji rozwoju gminy Trzeszczany leży przekonanie, że gmina ma potencjalne szanse by stać się atrakcyjnym miejscem zamieszkania i lokalizacji kapitału. Stąd też wśród podstawowych przesłanek rozważanych przy formułowaniu deklaracji misji rozwoju wymienić należy dążenie do:

efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich, finansowych przede wszystkim tych z zewnątrz, przestrzeni, infrastruktury technicznej i społecznej,

tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju gospodarki lokalnej, w tym wspierania przedsiębiorczości oraz rolnictwa

podniesienia rangi gminy w regionie i jej atrakcyjności w celu zwiększenia napływu zasobów zewnętrznych (ludności oraz kapitału krajowego i zagranicznego),

ochrony istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, dążenie do zrównoważonego rozwoju (tzw. ekorozwoju),

lepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców,

rozwijanie współpracy władz gminy z administracją samorządową i rządową, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami gminy,

Wśród wielu zgłoszonych propozycji wizji rozwoju gminy przyjęta została wizja sformułowana w sposób przedstawiony poniżej:

Gmina Trzeszczany ośrodkiem wysokiego standardu życia mieszkańców, zrównoważonego rozwoju rolnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki.

Deklaracja wizji rozwoju uwzględnia atuty gminy, którymi są:

*rolnictwo, jako dominująca funkcja gminy,
korzystne warunki przyrodniczo-krajobrazowo-kulturowe*

Misją gminy Trzeszczany, czyli celem dążeń jej mieszkańców oraz władz lokalnych, jest zatem wykreowanie gminy jako ośrodka gdzie stale podnosi się poziom życia mieszkańców następuje rozwój podstawowej gałęzi jaką jest rolnictwo oraz dywersyfikacja w kierunku rozwoju MŚP i turystyki.

Tak zdefiniowana misja rozwoju spełnia funkcję wyznacznika podstawowych kierunków prac nad określeniem celów strategicznych rozwoju gminy oraz celów szczegółowych i zadań realizacyjnych.

Cel 1 Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki

Biorąc pod uwagę niski stopień uprzemysłowienia oraz niewielką liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw na terenie gminy Trzeszczany, a co za tym idzie niewystarczającą ilość miejsc pracy poza sektorem rolniczym, należy generować projekty z zakresu rozwoju przedsiębiorczości, dywersyfikacji działalności, aby gospodarka gminy nie była tak monofunkcyjna. Należy tworzyć klimat i warunki ekonomiczno-infrastrukturalne sprzyjające lokacji na terenie gminy nowych inwestycji generujących miejsca pracy i dodatkowy kapitał. Ważną kwestią jest właściwa promocja obszarów inwestycyjnych gminy. O niskim stopniu nowoczesności lokalnego przemysłu i rynku usług świadczy również wysoki stopień dekapitalizacji majątku produkcyjnego oraz malejące nakłady inwestycyjne na

odtworzenie i unowocześnienie bazy produkcyjnej, wyposażenia, sprzętu. Szczególną uwagę należy przywiązywać do inwestycji o charakterze innowacyjnym. Innowacja w skali makro czy też nawet w skali mikro (na poziomie lokalnym) przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności powstających firm i do wzrostu jakości oferowanych produktów. Należy oczekiwać, że struktura gospodarcza Gminy Trzeszczany będzie się stopniowo upodabniać do struktury gmin wiejskich UE, co znajdzie wyraz w zmniejszaniu się udziału rolnictwa i sektorów tradycyjnych w tworzeniu wartości dodanej i zatrudnieniu, niemniej jednak biorąc pod uwagę doskonale uwarunkowania naturalne należy wspierać działania prowadzące do wzrostu efektywności gospodarstw rolnych ich modernizacji, do rozwoju bazy surowcowej i bazy przetwórczej tak, aby stopień przetworzenia i jakość lokalnych produktów była jak najwyższa. Rozwój rolnictwa na terenie gminy powinien iść w kierunku koncentracji gospodarstw i wzrostu wydajności produkcji. W dłuższej perspektywie będzie to miało odzwierciedlenie we wzroście dochodów gospodarstw indywidualnych i tworzeniu tzw. kapitału inwestycyjnego.

Cel 2 Poprawa atrakcyjności gminy oraz rozwój zasobów ludzkich

Poziom atrakcyjności gminy jest jednym z głównych wyznaczników jego konkurencyjności i determinantów trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego.

O stopniu atrakcyjności społecznej i przestrzennej gminy decydują głównie takie czynniki jak: jej dostępność komunikacyjna, stan środowiska przyrodniczego i kulturowego, ład przestrzenny, stan infrastruktury społecznej, ukształtowana sieć osadnicza.

Do głównych działań, jakie należy podjąć w celu wpłynięcia na wzrost atrakcyjności gminy należy zaliczyć poprawę ciągów komunikacyjnych łączących gminę z większymi ośrodkami, rozwój infrastruktury społecznej oraz ochrony środowiska. Nowoczesna baza infrastrukturalna wpłynie na wzrost zainteresowania ze strony inwestorów, a także wpłynie na większe osadnictwo na terenie gminy.

Należy także położyć nacisk na poprawę stanu istniejących zabytków. Gmina posiada pokaźną liczbę zabytków wpisanych do ewidencji i rejestru zabytków, obecnie ich stan jest niezadowolający, jednak prace renowacyjne zapewnią im odpowiedni wygląd i stan techniczny, co będzie skutkowało nie tylko zachowaniem tych dóbr dla przyszłych pokoleń ale również przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy.

Poprawa bazy infrastrukturalnej wraz z podniesieniem poziomu wykształcenia i wiedzy mieszkańców powinna wpłynąć nie tylko na zahamowanie niekorzystnych czynników demograficznych występujących na terenie gminy ale również pobudzić aktywność mieszkańców stworzyć tzw. społeczeństwo obywatelskie, wpłynąć na rozwój kultury, oświaty oraz sportu na terenie gminy.

Osiągnięcie wymienionych celów będzie odbywać się poprzez realizację określonych priorytetów.

PRIORYTETY

Priorytet 1.1 Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz promocja terenów inwestycyjnych gminy

Priorytet będzie służył głównie rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw, przyczyni się do wzrostu produkcji, podniesienia jakości oferowanych produktów i usług oraz wzrostu miejsc pracy. Priorytet ma przyczynić się do generowania nowych inwestycji w MŚP. Powinny być promowane i doceniane projekty innowacyjne bazujące np. na naturalnych źródłach energii, służące zrównoważonemu rozwojowi w zgodzie ze środowiskiem naturalnym. Priorytetowo powinny być traktowane inwestycje(zakupy) tworzące miejsca pracy i przyczyniające się do poprawienia jakości usług także komunalnych na rzecz lokalnej społeczności. Rozwój MŚP przyczyni się do spadku migracji oraz wzrostu osadnictwa ludzi wykształconych o wysokich kwalifikacjach. Na wzrost miejsc pracy i tworzenie nowych inwestycji na terenie gminy wpływ będzie miała również właściwa promocja terenów inwestycyjnych i lokowanie na tych terenach nowych przedsiębiorstw.

Priorytet 1.2 Rozwój lokalnego agrobiznesu

Śledząc charakterystykę gospodarki gminy należy stwierdzić, że jest ona wybitnie monofunkcyjna oparta na rolnictwie, dlatego należy podjąć działania, aby w wyniku przemian tradycyjna wieś monofunkcyjna przekształciła się w wieś wielofunkcyjną oparta nie tylko na rolnictwie tradycyjnym ale również na usługach na rzecz rolnictwa i gospodarstw domowych oraz przetwórstwie. Przyczyni się to przede wszystkim do powstania alternatywnych źródeł zarobkowania, a w dłuższej perspektywie do zwiększenia siły nabywczej gospodarstw domowych. Wielofunkcyjna gospodarka gminy, oparta na rolnictwie ale także na usługach na jego rzecz i związane z tym nowe miejsca pracy będą służyły łagodzeniu ujemnych skutków koncentracji gospodarstw i wpłyną na spadek bezrobocia na terenach wiejskich.

Indywidualne gospodarstwa rolne na terenie gminy wymagają doinwestowania, w gospodarstwach brakuje nowoczesnych maszyn, urządzeń, odpowiedniej infrastruktury. Inwestycje wpłyną na zwiększenie produkcji, podniesienie jej jakości i efektywności, a także w dłuższej perspektywie wymuszą koncentrację gospodarstw. Obecnie gospodarstwa są zbyt rozdrobnione i nie są w stanie generować odpowiedniej wielkości kapitału.

Brak inwestycji i odpowiednich nakładów w gospodarstwach wiąże się z brakiem kapitału, dlatego należy poszukiwać kapitału na zewnątrz, szczególnie z funduszy strukturalnych UE. Bardzo ważną rolę w rozwoju gospodarstw rolnych odegra w latach 2007-2013 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i w szczególności na nim należy oprzeć działania aplikacyjne.

Gospodarstwa rolne, aby mogły konkurować na Wspólnym Rynku muszą stanowić silną organizację i w sposób zorganizowany reprezentować swoje interesy na zewnątrz.

Dlatego należy dążyć do tworzenia grup producenckich, które będą reprezentować rolników w negocjacjach z przetwórcami płodów rolnych. Silne organizacje producentów rolnych przyczynią się do stabilizacji cen na rynku i trwałego rozwoju rolnictwa w długim okresie.

Realizacja priorytetu powinna przejawiać się w tworzeniu i rozwijaniu gospodarstw produkcyjnych, a obok nich gospodarstw turystycznych, opartych na tradycyjnych zawodach. Cenione powinny być projekty innowacyjnych nie mających precedensu w skali powiatu, województwa etc.

Gmina z uwagi na swój potencjał powinna wspierać i promować produkcję zdrowej, ekologicznej żywności i w ten sposób budować swoją przewagę na rynku produktów rolnych.

Priorytet 1.3 Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Brak odpowiedniej infrastruktury informatycznej wpływa na zmniejszenie konkurencyjności gminy. Wpływa na mniejsze możliwości rozwojowe lokalnej społeczności w zakresie poszukiwania i wykonywania pracy, komunikowania się ze światem, jest również barierą edukacyjną dla osób młodych. W ramach priorytetu powinny być podejmowane działania zmierzające do rozwoju sieci Internet na terenie całej gminy oraz tworzenie bezpłatnych punktów dostępu do Internetu np. w Domach Kultury, świetlicach itp. Dzięki sieci Internet społeczeństwo będzie mogło komunikować się również z administracją, załatwiać sprawy urzędowe bez konieczności wychodzenia z domu, co może okazać się szczególnie pomocne w przypadku osób starszych, niepełnosprawnych. Działania w tym priorytecie powinny koncentrować się na tworzeniu ogólnodostępnych miejsc, gdzie jest komputer wraz z podłączeniem do Internetu oraz na podniesieniu możliwości dostępu do Internetu w gospodarstwach domowych.

Priorytet 2.1 Rozwój infrastruktury społecznej i komunikacyjnej

Priorytet ma służyć pobudzeniu aktywności mieszkańców, przyczynić się do rozwoju kultury, sportu, rekreacji, a także podnieść poziom oświaty i standardu życia na obszarze gminy. Należy zwrócić uwagę, że na terenie gminy jest bardzo duża grupa osób niepełnosprawnych, co jest związane m.in. z małą aktywnością ruchową społeczeństwa szczególnie w okresie jesienno-zimowym ponieważ brakuje odpowiedniej sali gimnastycznej. Działania podejmowane w ramach priorytetu mają zapewnić mieszkańcom alternatywne formy spędzania wolnego czasu, rozwój sportu i rekreacji oraz wpłynąć na rozwój kulturalny lokalnej społeczności oraz zachowanie tradycji i tożsamości wiejskiej.

Obok infrastruktury społecznej musi powstawać infrastruktura komunikacyjna. Teren gminy, aby mógł się rozwijać potrzebuje inwestycji w zakresie dróg i ciągów pieszych. Obecnie jedną z podstawowych barier rozwojowych gminy jest słaba

infrastruktura, co wpływa nie tylko na niską jakość życia mieszkańców, ale również na małą ilość przedsiębiorstw, czego skutkiem jest wysokie bezrobocie i ujemne saldo migracji. Poprawa infrastruktury spowoduje nie tylko wzrost miejsc pracy, ale wpłynie także pozytywnie na bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców gminy. Budowa infrastruktury społecznej i komunikacyjnej w dłuższej perspektywie będzie miała wpływ na wzrost osadnictwa na terenie gminy, a tym samym wzrost dochodów podatkowych gminy.

Priorytet 2.2 Zachowanie i wzmocnienie walorów kulturowych i ochrony środowiska

Na terenie gminy jak pokazują dane jest bardzo duża liczba zabytków, niestety większość z nich jest złym lub bardzo złym stanie technicznym, dlatego należy podjąć działania inwestycyjne które z jednej strony powstrzymają dalszą degradację tkanki zabytkowej gminy, a z drugiej strony stworzą szansę na rozwój turystyki gminy. Odrestaurowanie zabytków poprawi w znacznym stopniu ład przestrzenny i wygląd estetyczny gminy, co z kolei przyciągnie turystów na teren gminy. Obok renowacji zabytków należy położyć nacisk na budowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska czyli wodociągów, kanalizacji oraz składowiska odpadów. Będzie to miało pozytywny wpływ nie tylko na standard życia ale także na zdrowie i kondycję mieszkańców gminy, która nie jest obecnie najlepsza.

Priorytet 2.3 Wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Jak pokazują dane statystyczne na terenie gminy jest znaczna grupa osób wymagających wsparcia dotyczy to przede wszystkim bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem, niepełnosprawnych, ubogich, dotkniętych patologią. Działania powinny być skierowane na zapobieganie skutkom bezrobocia na aktywizację osób bezrobotnych poprzez staże, szkolenia, kursy itp. Poprzez sprawny i skuteczny system wsparcia należy doprowadzić do poprawy sytuacji życiowej grup zagrożonych marginalizacją.

Bardzo istotnym problemem, z którym boryka się gmina jest ilość osób niepełnosprawnych, w przyszłości należy podjąć działania zarówno profilaktyczno-rehabilitacyjne w tym zakresie jak i zapobiegawcze promujące zdrowy tryb życia, czynny wypoczynek, sport. Należy rozwijać również działania które będą zapobiegać wszelkiego rodzaju nałogom szczególnie takim jak alkoholizm, narkomania. Innym ważnym czynnikiem przyczyniającym się do wzrostu zatrudnienia w gminie oraz obniżeniu ilości osób korzystających z pomocy społecznej będzie prowadzenie aktywnej polityki zatrudnienia na poziomie lokalnym. Będzie to możliwe dzięki zwiększaniu sprawności instytucjonalnej publicznych i prywatnych służb zatrudnienia, a także coraz większych środków samorządowych kierowanych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu(staże, praktyki zawodowe itp.)

Priorytet 2.4 Podniesienie poziomu wiedzy i wykształcenia oraz wzrost aktywności mieszkańców

Trwały i zrównoważony rozwój gminy nie jest możliwy bez wykształconego społeczeństwa, wyspecjalizowanej kadry, dobrego personelu doradczego, a także sprawnej i świadomej swoich celów administracji. Aby obszar gminy mógł się prawidłowo rozwijać niezbędny jest ciągle podnoszący swoje umiejętności personel firm, osób prowadzących gospodarstwa rolne, administracji samorządowej, korzystający z usług doradczych, szkoleń konferencji, kursów.

Należy promować działania podnoszące wiedzę i umiejętności uczniów na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum oraz kształcenia ustawicznego. Bardzo ważną kwestią są prowadzone zajęcia pozalekcyjne, które nie tylko systematyzują wiedzę uczniów zdobytą podczas zwykłych zajęć lekcyjnych ale również rozwijają pasję i zainteresowania wykraczające poza program nauczania. Wzrost wiedzy i podniesienie poziomu wykształcenia wpłynie na świadomość mieszkańców co powinno skutkować powstawaniem organizacji społecznych, tworzeniem oddolnych inicjatyw.

VI. ZGODNOŚĆ STRATEGII GMINY Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI WYŻSZEGO RZĘDU.

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Trzeszczany są spójne ze strategicznymi kierunkami wyznaczonymi w programach wojewódzkich województwa lubelskiego oraz programami o zasięgu krajowym.

ZGODNOŚĆ WYZNACZONYCH PRIORYTETÓW STRATEGII ROZWOJU GMINY TRZESZCZANY Z PRIORYTETAMI (Celami Operacyjnymi) PROGRAMÓW WOJEWÓDZKICH I KRAJOWYCH.

Priorytety Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Trzeszczany

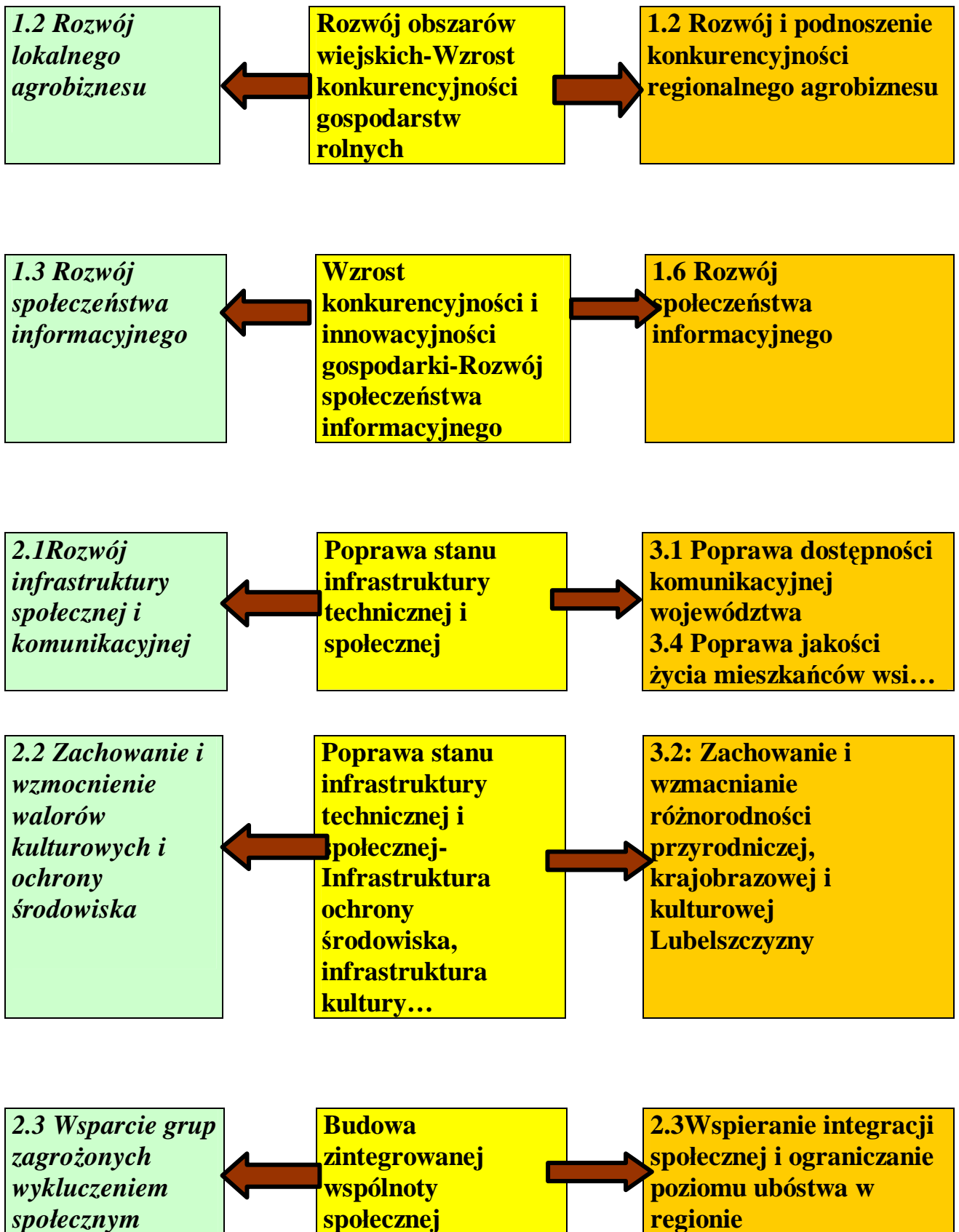
Priorytety i Działania Strategii Rozwoju Kraju

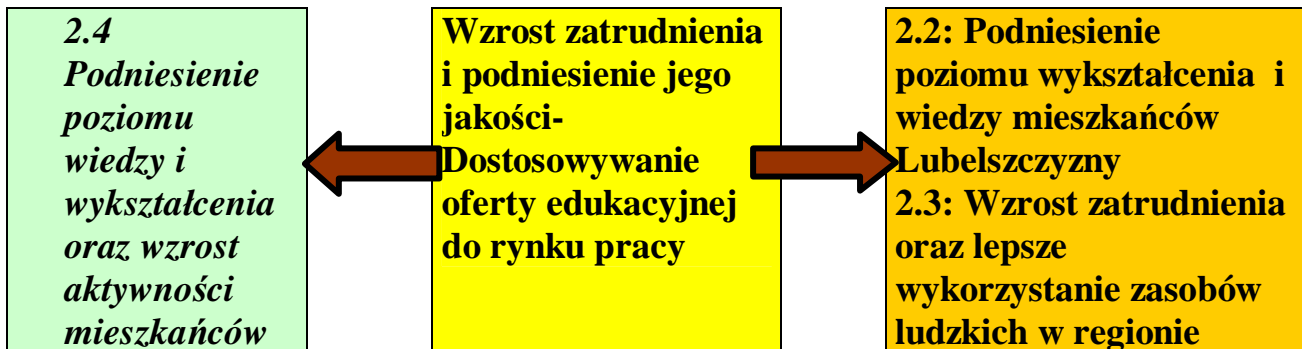
Cele operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego

1.1 Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz promocja terenów inwest. gminy

**Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki-Rozwój przedsiębiorczości
Rozwój obszarów wiejskich**

1.4: Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz wzrost poziomu ich innowacyjności





VII HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ I PROJEKTÓW

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji									Wartość w tys zł	Wskaźnik produktu	Wartość Wskaźnika	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Źródła pozyskiwania środków zewnętrznych
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015					
1.	Remont pałacu w Trzuszczanach z przeznaczeniem na turystykę	X	X	X	X						3000,-	Powierzchnia obiektu w m ² Kubatura obiektu w m ³	750 6000	Prywatny właściciel	RPO, środki prywatne
2.	Modernizacja stacji wodociągowej w Trzuszczanach wraz z rozbudową sieci wodociągowej dla miejscowości Bogucice	X	X	X	X						2000,-	długość sieci w mb długość przyłączy mb ilość przyłączy	7500 3500 63	Gmina Trzuszczany	PROW
3	Budowa przyszkolnej sali gimnastycznej w gminie Trzuszczany	X	X	X							3800	Kubatura obiektu m ²	8453	Gmina Trzuszczany	RPO lub Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Lp	Nazwa projektu	Okres realizacji									Wartość zadania w tys.	Wskaźnik produktu	Wartość wskaźnika	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Źródła pozyskiwania środków zewnętrznych
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015					
7	Gminne składowisko odpadów w Trzuszczanach- wykonanie sektora II			X	X	X	X	X	X	X	220	Powierzchnia wybudowanego sektora		Gmina Trzuszczany	PROW, WFOŚ
8	Wykonanie dywaniku asfaltowego w Trzuszczanach II na drodze gminnej nr 011068L	X	X								80	Długość położonego asfaltu w mb	350	Gmina Trzuszczany	FOGR

9	Remont podbudowy cementowej i ułożenie dywanika asfaltowego w Zadębcach na drodze nr 011049L	X	X							90	Długość zmodernizowanej drogi w mb	350	Gmina Trzeszczany	FOGR
10	Modernizacja drogi gminnej nr 011059L w Ostrówku	X	X							180	Długość zmodernizowanej drogi w mb	800	Gmina Trzeszczany	FOGR
11	Modernizacja drogi Trzeszczany-Nieledew nr 011070L		X	X	X	X	X			3000	Długość zmodernizowanej drogi w mb	3000	Gmina Trzeszczany	RPO
12	Wykonanie stabilizacji cementowej w Nieledwi na drodze nr 011054L		X	X	X	X	X	X		300	Długość zmodernizowanej drogi w mb	1500	Gmina Trzeszczany	FOGR
13	Pokrycie drogi cementowej asfaltem w Zadębcach nr 011051L		X	X	X	X				220	Długość zmodernizowanej drogi w mb	800	Gmina Trzeszczany	FOGR
14	Wykonanie stabilizacji cementowej na drodze w Majdanie Wielkim nr 011058L			X	X	X	X	X		200	Długość zmodernizowanej drogi w mb	800	Gmina Trzeszczany	FOGR

15	Wykonanie stabilizacji cementowej na drodze w Trzeszczanach II wraz z remontem nawierzchni asfaltowej na I odcinku drogi		X	X	X					265	Długość zmodernizowanej drogi w mb Długość wyremontowanej drogi w mb	500 500	Gmina Trzeszczany	FOGR
16	Wykonanie dywaniku asfaltowego na drodze nr 011052L w Nieledzi	X	X	X	X					300	Długość zmodernizowanej drogi w mb	800	Gmina Trzeszczany	FOGR
17	Modernizacja drogi Zagroble Nieledew nr 011074L		X	X	X					150	Długość zmodernizowanej drogi w mb	500	Gmina Trzeszczany	FOGR
18	Wykonanie stabilizacji cementowej drogi w Nieledew Kąty			X	X	X	X	X		350	Długość zmodernizowanej drogi w mb	1000	Gmina Trzeszczany	FOGR
19	Wykonanie stabilizacji cementowej drogi w Nieledew Zagroble			X	X	X	X	X		500	Długość zmodernizowanej drogi w mb	1500	Gmina Trzeszczany	FOGR

20	Wykonanie stabilizacji cementowej drogi nr 011075L w Leopoldowie				X	X	X	X			800	Długość zmodernizowanej drogi w mb	2000	Gmina Trzeszczany	FOGR
21	Remont i rozbudowa gminnego Ośrodka Kultury w Nieleddwi-etap B	X	X								650	Powierzchnia wybudowanych obiektów w m ² Ilość obiektów zabytkowych dostępnych dla społeczności	Okolo 100 1	Gmina Trzeszczany	PROW
22	Wymiana dachu i remont remizoświetlicy w Bogucicach	X	X	X								Powierzchnia wyremontowanych obiektów w m ²	Okolo 150m ²	Gmina Trzeszczany	PROW
23	Remont świetlicy wiejskiej i stadionu sportowego w Trzeszczanach		X	X	X	X					300	Powierzchnia wyremontowanych obiektów w m ² Liczba obiektów sportowych dostępnych dla społeczności	Na etapie projektowania 1	Gmina Trzeszczany	PROW
24	Remont świetlicy wiejskiej wraz ze		X	X	X	X					300	Powierzchnia wyremontowanych	Na etapie projektow	Gmina Trzeszczany	PROW

	stadionem sportowym w Zadębcach											objektów w m ² Liczba obiektów sportowych dostępnych dla społeczności	<i>ania</i>		
25	Remont remizoświetlicy w Mołodiatyczach			X	X	X					250	Powierzchnia wyremontowanych obiektów w m ²	<i>Na etapie projektowania</i>	Gmina Trzeszczany	PROW
26	Zakup sprzętu przez Gminny Zakład Komunalny		X	X							200	Ilość zakupionego sprzętu w szt	3	Gmina Trzeszczany GZK	PROW, dotacja z budżetu gminy
29	Wspólny projekt budowy infrastruktury informatycznej i rozwoju usług		X	X							1000	Ilość zakupionego sprzętu		Starostwo Powiatowe Gmina Trzeszczany	RPO
30	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego w gminie Trzeszczany	X	X	X	X	X	X	X	X		800	Ilość zmodernizowanych i nowo postawionych lamp		Starostwo Powiatowe Gmina Trzeszczany	PROW Starostwo Powiatowe
31	Rozwój partnerstwa i inicjatyw społecznych w ramach LEADERA	X	X	X	X	X	X	X	X		???	Ilość nowych pomysłów, inicjatyw oddolnych Ilość projektów zrealizowanych w ramach Leadera	??? 3	Mieszkańcy, Członkowie LGD, Gmina Trzeszczany Sąsiednie Gminy	PROW, Fundacje itp.

32	Projekty lokalnych przedsiębiorstw(na podstawie przeprowadzonych ankiet co najmniej 10 szt)		X	X	X	X	X	X	X	X	13134	Liczba projektów szt	10	Lokalni przedsiębiorcy	RPO, PROW
33	Aktywizacja lokalnej społeczności i wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem w ramach PPWOW	X	X	X							240	Liczba szkoleń Liczba utworzonych świetlic środowiskowych Liczba ostatecznych beneficjentów	? ? ?	Gmina Przedstawiciele org. pozarz., przedsiębiorcy, społeczność	PPWOW
35	Remont świetlicy w Leopoldowie			X	X	X	X				450	Powierzchnia wyremontowanego obiektu	?	Gmina Trzuszczany	PROW
36	Modernizacja drogi gminnej nr 011060L w Ostrówku- II etap							X	X		?	Długość drogi mb	450	Gmina Trzuszczany Sołectwo	FOGR
37	Modernizacja drogi gminnej nr 011064L w Bogucicach							X	X		?	Długość drogi	1200	Gmina Trzuszczany Sołectwo	FOGR
38	Remont świetlicy w Trzuszczanach II							X	X		?	Powierzchnia wyremontowanego obiektu	?	Gmina Trzuszczany Sołectwo	PROW
39	Remont drogi nr 011056 L w Mołodiatyczach						X	X	X		150	Długość drogi	?	Gmina Trzuszczany Sołectwo	FOGR

40	Remont drogi nr 011067L w Trzeszczanach II							X	X	?	Długość drogi	?	Gmina Trzeszczany Sołectwo	FOGR
----	---	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---------------	---	----------------------------------	------

Rezultaty wygenerowane przez realizację Planu Rozwoju Lokalnego będą miały wpływ na rozwój gminy, wzrost poziomu życia mieszkańców gminy, wpłyną na ich większą aktywność zawodową, obszar gminy stanie się bardziej dostępny dla inwestorów, gmina stanie się bardziej konkurencyjna, zmniejszy się różnica dzieląca obszary miejskie i wiejskie m.in. w aspekcie dostępu do kultury, sportu, rekreacji, infrastruktury technicznej itp.

Planowane projekty do realizacji są zgodne z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Gminy Trzuszczany.

VIII. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY TRZESZCZANY.

Projekty wynikające ze Strategii Rozwoju Lokalnego są ściśle powiązane z działaniami zrealizowanymi w latach poprzednich na terenie gminy, bądź z zadaniami realizowanymi aktualnie i planowanymi w przyszłości.

Biorąc pod uwagę inwestycje drogowe to w roku 2000 zrealizowano trzy inwestycje drogowe:

- 1) wykonanie stabilizacji cementowej drogi gminnej nr Gp 024 (stara numeracja) w Trzuszczanach II, długości 915 mb, o wartości 63619,90 zł.
- 2) Wykonanie stabilizacji cementowej drogi gminnej nr Gp 008 w Nieleddwi-Zamłynie, długość 450 mb, wartość 14308,48 zł.
- 3) budowa chodnika w Nieleddwi o długości 107 mb (197m²), o wartości 19286,96 zł.

W roku 2001 zrealizowano takie inwestycje drogowe jak:

- 1) budowa chodnika w Nieleddwi o długości 153 mb (234,94m²), o wartości 23000 zł.
- 2) remont przepustu drogowego w ciągu drogi gminnej Trzuszczany – Bogucice, o wartości 7478,93 zł + 1000 zł.

W roku 2002 zrealizowano takie inwestycje drogowe jak:

- 1) przebudowa przepustu rzecznoego na rzece Białce w m. Zadębcze., wartość inwestycji 11069,85 zł.
- 2) roboty ziemne pod stabilizację drogi gminnej nr Gp 008 w Nieleddwi.
- 3) pokrycie dywanikiem asfaltowym drogi gminnej nr Gp 005 w Zadębcach, o długości 172 mb (516m²), wartość inwestycji 24999,61 zł.
- 4) pokrycie dywanikiem asfaltowym drogi gminnej nr Gp 002 Trzeszczany-Bogucice, o długości 300 mb (1560m²), wartość inwestycji 52729,60 zł.

W roku 2003 zrealizowano następujące inwestycje drogowe:

- 1) modernizacja drogi gminnej nr Gp 003 (dywanik asfaltowy) o długości 127 mb (670m²), wartość inwestycji 43220,08 zł
- 2) pokrycie dywanikiem asfaltowym drogi gminnej nr 002 Trzeszczany- Bogucice, o długości 215 mb (1100m²), wartość inwestycji 32956 zł.
- 3) wykonanie dywanika asfaltowego na drodze gminnej nr Gu 024 w m. Trzeszczany II, o długości 200 mb (605m²) i wartości inwestycji 23149,46 zł.
- 4) przebudowa mostu na rzece Białka w Nieleddwi w ciągu drogi gminnej nr Gp 009, wartość inwestycji wyniosła 4608,16 zł + 24032,03 zł.

W roku 2003 zrealizowano także budowę chodnika w Trzeszczanach (inwestycja we współpracy ze Starostwem Powiatowym Hrubieszów).

W latach 2006 i 2007 zrealizowano również inwestycje drogowe przy współudziale środków FOGR, o długości 1800 mb.

Przekazano także dotację dla powiatu na realizację wspólnej inwestycji „ Budowa chodników przy drogach gminnych w Trzeszczanach i Mołodiatyczach” 45000zł, oraz wykonanie kanału deszczowego odwadniającego i przebudowa drogi gminnej nr 011047, wartość całej inwestycji wyniesie około 140 tys. zł.

Odnośnie infrastruktury społecznej to gmina Trzeszczany realizowała m.in:

W roku 2000 oddano do użytku obiekt oświatowy: Gimnazjum i Szkoła Podstawowa w Trzeszczanach (segment A i C), wartość inwestycji wyniosła 3588,0 tys. zł., z czego 2507,0 tys. stanowiły środki własne, resztę pozyskano z budżetu państwa, PUP i innych źródeł.

W roku 2005 oddano do użytku Segment-B Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Trzeszczanach, mieszczą się tam klaso-pracownie m.in. komputerowe i językowe, wartość inwestycji około 1 mln. zł.

W 2004r. oddano do użytku kompleks boisk szkolnych, którego całkowita wartość wyniosła 551 416 zł, wykonano również remonty szkół podstawowych w miejscowościach Nieleddew, Zadębcze, Mołodiatyczne, środki na remonty pochodziły z budżetu gminy i część została sfinansowana z Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW)(dofinansowanie około 40%), całość inwestycji remontowych trzech szkół wyniosła około 102 tys. zł.

W 2006 roku zmodernizowano stadion sportowy i dom kultury w miejscowości Nieleddew m.in. wybudowano trybunę krytą z ławkami na 200 miejsc,

zmodernizowano ogrodzenie stadionu, wybudowano ławki na trybunie odkrytej, ocieplono budynek domu kultury i odnowiono elewację, wymieniono stolarkę, wyremontowano salę widowiskową i dostosowano obiekt dla osób niepełnosprawnych. Wartość inwestycji wyniosła około 520 tys zł z czego 70% zostało sfinansowane ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego – Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich.

Planowane projekty w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego są ściśle powiązane z inwestycjami podjętymi przez gminę w latach poprzednich dotyczy to zarówno inwestycji infrastruktury technicznej jak i społecznej.

Inwestycje drogowe planowane w ramach Strategii, są pewną kontynuacją działań podejmowanych w poprzednich latach przez gminę i z pewnością wpłyną pozytywnie na poprawę jakości życia mieszkańców, zmniejszą liczbę wypadków na drogach, ułatwią dostęp do terenów zabudowanych, wpłyną na skrócenie czasu podróży i jej komfort. Podstawowym zamiarem samorządu gminy Trzeszczany jest uzyskanie największej ilości dróg utwardzonych na terenie gminy tak, aby tereny zamieszkałe przez miejscową społeczność, a do tej pory trudno dostępne szczególnie w wyniku niesprzyjających warunków atmosferycznych

(opady śniegu, deszczu) dzięki tym inwestycjom stały się bardziej dostępne, aby podróżowanie po nich było możliwe i bezpieczne o każdej porze roku.

Inwestycje z zakresu oświaty, która jest jednym z podstawowych priorytetów gminy i wydatki na tę sferę stanowią znaczną część budżetu gminy, będą komplementarne z działaniami podjętymi w ubiegłych latach i przyczynią się do podniesienia poziomu nauczania na terenie gminy, a w dalszej perspektywie wpłyną na większą aktywność zawodową absolwentów tych szkół i zmniejszą różnicę w poziomie wykształcenia między młodzieżą z terenów wiejskich i miejskich.

Inwestycje dotyczące budowy wodociągu i drugiego sektora składowiska, a także remontu pałacu w Trzeszczanach są bardzo istotne z punktu widzenia społecznego i wpłyną na podniesienie poziomu życia mieszkańców, realizacja tych zadań jest ściśle związana z działaniami podejmowanymi w przeszłości m.in. z budową składowiska odpadów w miejscowości Trzeszczany, z budową wodociągów w miejscowościach Korytyna, Mołodiatycze i innymi tego typu inwestycjami.

Po realizacji projektów wynikających ze Strategii Rozwoju Lokalnego, które będą pewnego rodzaju dopełnieniem, uzupełnieniem działań podejmowanych w latach poprzednich i planowanych na przyszłość, gmina stanie się bardziej nowoczesna, zostanie rozwiązanych wiele problemów z zakresu infrastruktury, które są bardzo istotne dla lokalnej społeczności. Projekty zawarte w Strategii Rozwoju Lokalnego nie są oderwane od całości działań inwestycyjnych podejmowanych przez gminę, wręcz przeciwnie są z nimi ściśle powiązane i stanowią ich integralną i bardzo istotną część.

Projekty zrealizowane w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego wraz z innymi działaniami inwestycyjnymi podejmowanymi przez gminę wpłyną na rozwój gminy, na poprawę infrastruktury, a w efekcie na podniesienie poziomu życia mieszkańców i rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy.

IX. INDYKATYWNY PLAN INWESTYCYJNY 2007 - 2015

Nazwa projektu	Finansowanie								Instytucja odpowiedzialna za realizację
	Budżet gminy		Środki UE		Inne środki		Wartość projektu		
	Wartość w tys. zł	%	Wartość w tys. zł	%	Wartość w tys. zł	%	Wartość w tys. zł	%	
Remont pałacu w Trzeszczanach z przeznaczeniem na turystykę wiejską	-	0	1500	50	1500	50	3000	100	Prywatny właściciel, Konserwator zabytków
Modernizacja stacji wodociągowej w Trzeszczanach wraz z rozbudową sieci wodociągowej dla miejscowości Bogucice	500	25	1500	75	-	-	2000	100	Gmina Trzeszczany
Budowa przyszkolnej sali gimnastycznej w gminie Trzeszczany	570	15	3230	85	-	-	3800	100	Gmina Trzeszczany
Budowa oczyszczalni ścieków w Trzeszczanach oraz sieci	675	15	3825	85	-	-	4500	100	Gmina Trzeszczany

kanalizacyjnej w miejscowości Trzeszczany i Nieledew									
Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Nieledew wraz z rozbudową sieci dla miejscowości Ządębce	875	25	2625	75	-	-	3500	100	Gmina Trzeszczany
Wymiana stolarki okiennej w budynku Urzędu Gminy wraz z kapitalnym remontem	620	100	-	-	Pożyczki preferencyjne Np. z WFOŚ	? np. umorzenia	620	100	Gmina Trzeszczany
Gminne składowisko odpadów w Trzeszczanach- wykonanie sektora II	55	25	165	75	-	-	220	100	Gmina Trzeszczany
Wykonanie dywaniku asfaltowego w Trzeszczanach II na drodze gminnej nr 011068L	80	100	-	-	FOGR?	?	80	100	Gmina Trzeszczany
Remont podbudowy cementowej i ułożenie dywanika asfaltowego na drodze nr	90	100	-	-	FOGR?	?	90	100	Gmina Trzeszczany

011049L w Zaděbcach									
Modernizacja drogi gminnej nr 011059L w Ostrówku	180	100	-	-	FOGR?	?	180	100	Gmina Trzeszczany
Modernizacja drogi Trzeszczany-Nieledew nr 011070L	450	15	2550	85	-	-	3000	100	Gmina Trzeszczany
Wykonanie stabilizacji cementowej w Nieledwi na drodze nr 011054L	300	100	-	-	FOGR?	?	300	100	Gmina Trzeszczany
Pokrycie drogi cementowej asfaltem w Zaděbcach(w kierunku Łuszczowa) nr 011051L	220	100	-	-	FOGR?	?	220	100	Gmina Trzeszczany
Wykonanie stabilizacji cementowej na drodze w Majdanie Wielkim nr 011058L	200	100	-	-	FOGR?	?	200	100	Gmina Trzeszczany
Wykonanie stabilizacji cementowej na drodze w	265	100	-	-	-	-	265	100	Gmina Trzeszczany

drodze w Trzeszczanach II wraz z remontem nawierzchni asfaltowej na I odcinku drogi									
Wykonanie dywaniku asfaltowego na drodze nr 011052L w Nieleddwi	300	100	-	-	-	-	300	100	Gmina Trzeszczany
Modernizacja drogi Zagroble Nieleddew nr 011074L	150	100	-	-	-	-	150	100	Gmina Trzeszczany
Wykonanie stabilizacji cementowej drogi w Nieleddew Kąty	350	100	-	-	-	-	350	100	Gmina Trzeszczany
Wykonanie stabilizacji cementowej drogi w Nieleddew Zagroble	500	100	-	-	-	-	500	-	Gmina Trzeszczany

Wykonanie stabilizacji cementowej drogi nr 011075L w Leopoldowie	800	100	-	-	-	-	800	-	Gmina Trzeszczany
Remont i rozbudowa gminnego Ośrodka Kultury w Nieleddwi-etap B	163	25	487	75	-	-	650	100	Gmina Trzeszczany
Wymiana dachu i remont remizoświetlicy w Bogucicach	50	25	150	75	-	-	200	100	Gmina Trzeszczany
Remont świetlicy wiejskiej i stadionu sportowego w Trzeszczanach	75	25	225	75	-	-	300	100	Gmina Trzeszczany
Remont świetlicy wiejskiej wraz ze stadionem sportowym w Zadębcach	75	25	225	75	-	-	300	100	Gmina Trzeszczany
Remont remizoświetlicy w Mołodiatyczach	50	25	150	75	-	-	200	100	Gmina Trzeszczany
Zakup sprzętu przez Gminny Zakład Komunalny	-	-	100	50	100	50	200	100	Gmina Trzeszczany GZK

Wspólny projekt budowy infrastruktury informatycznej i rozwoju usług	<i>W fazie projektowania</i>	?	850	85	-	-	1000	100	Gmina Trzeszczany
Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego w gminie Trzeszczany	<i>W fazie projektowani</i>	?	?	?	?	?	800	100	Gmina Trzeszczany
Rozwój partnerstwa i inicjatyw społecznych w ramach LEADERA	<i>?(środki na LSR oraz wkład własny w projekty)</i>	?	<i>?(środki na współfinansowanie projektów)</i>	?	?	?	?	?	Gmina Trzeszczany, Gminy sąsiednie, partnerzy społeczni
Projekty lokalnych przedsiębiorstw (na podstawie przeprowadzonych ankiet liczba projektów co najmniej 10 szt)	-	-	6 567	50	6 567	50	13 134	100	Przedsiębiorcy Gminy Trzeszczany

Lokalizacja lokalnej społeczności w ramach PPWOW					240	100	240	100	Gmina Trzeszczany
Remont świetlicy w Leopoldowie	112,5	25	337,5	75	-	-	450	100	Gmina Trzeszczany
Modernizacja drogi gminnej nr 011060L w Ostrówku-II etap	?	?	?	?	?	?	?	?	Gmina Trzeszczany Sołectwo
Modernizacja drogi gminnej nr 011064L w Bogucicach	?	?	?	?	?	?	?	?	Gmina Trzeszczany Sołectwo
.Remont świetlicy w Trzeszczanach II	?	?	?	?	?	?	?	?	Gmina Trzeszczany Sołectwo
Remont drogi nr 011056 L w Mołodiatyczach	?	?	?	?	?	?	?	?	Gmina Trzeszczany Sołectwo
Remont drogi nr 011067L w Trzeszczanach II	?	?	?	?	?	?	?	?	Gmina Trzeszczany Sołectwo

Wartości inwestycji i kwoty przeznaczane na inwestycje wynikają z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Trzeszczany uchwalonego przez Radę Gminy oraz z budżetu gminy uchwalanego co roku. Jednocześnie należy zaznaczyć, że wartości inwestycji mogą się zmienić z powodu czynników rynkowych (ceny materiałów, wynagrodzenia za pracę, podatki itp.).

X. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO.

Za wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Trzeszczany odpowiedzialny jest Wójt.

Wójt ponosi odpowiedzialność za zobowiązania zawarte w Strategii Rozwoju Lokalnego oraz ich poprawne i efektywne wdrożenie. Wójt zapewni środki w szczególności finansowe na wdrożenie (współfinansowanie projektów tzw. wkład własny) Strategii Rozwoju Lokalnego.

Jednakże za prace merytoryczno- techniczne odpowiadają odpowiednie komórki organizacyjne i stanowiska pracy Urzędu Gminy Trzeszczany:

-**Sfera inwestycji gminnych(infrastruktura)tzw. „ projekty twarde”**: stanowisko ds. inwestycji i planowania przestrzennego, stanowisko ds. dróg oraz ochrony środowiska, stanowisko ds. pozyskiwania funduszy pomocowych.

- **Sfera opieki społecznej** -„projekty miękkie”- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

-**Sfera rozwoju kapitału ludzkiego** – Szkoły oraz stanowiska ds. Oświaty, GOPS

-**Sfera rozwoju agrobiznesu** – Miejscowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego, stanowisko ds. rolnictwa i gospodarki

- **Sfera rozwoju przedsiębiorczości**- stanowisko ds. ewidencji działalności gospodarczej oraz pozyskiwania funduszy pomocowych

-**Sfera rozwoju inicjatyw społecznych i organizacji pozarządowych** – Stanowisko ds. sportu, obrony cywilnej i OSP oraz stanowisko ds. funduszy pomocowych

Sprawy dotyczące rozliczeń finansowych składanych przez Gminę Trzeszczany projektów współfinansowanych ze środków strukturalnych UE będzie prowadził referat finansowy Urzędu Gminy Trzeszczany.

Rozliczenia finansowe projektów składanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie prowadziło stanowisko w GOPS ds. Księgowości.

Strategia Rozwoju Lokalnego będzie realizowana z zachowaniem następujących zasad:

- **przejrzystości**, jej zapewnieniu będą służyć jasne kryteria działań szczególnie finansowych przy poszczególnych projektach, kontrola procedur przez właściwe kontrolne organy gminy i organy kontrolne zewnętrzne, zaangażowanie partnerów społecznych przy wdrażaniu Strategii Rozwoju Lokalnego,

- **jawności**, projekty zawarte w Strategii Rozwoju Lokalnego będą jawne i konsultowane z partnerami społecznymi, jawność realizowana będzie także poprzez promocję Strategii Rozwoju Lokalnego i poszczególnych projektów,

- *efektywności*, monitoring i kontrola będzie się odbywała pod kątem, wydatkowania i wykorzystania środków w sposób maksymalnie efektywny, celowy, racjonalny, gospodarny.

Jednocześnie gmina (poprzez swoje komórki organizacyjne) jako beneficjent końcowy projektów współfinansowanych z RPO

i PROW zawartych w Strategii Rozwoju Lokalnego projektów zobowiązuje się do :

- opracowywania i przedkładania wniosków aplikacyjnych na realizację projektów,
- realizacji projektów i zakończenia ich w ustalonym terminie,
- organizowania przetargów, gdy jest to wymóg prawa wspólnotowego lub krajowego,
- przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej z realizacją projektów przez co najmniej 5 lat od daty przekazania ostatniej płatności dla poszczególnych projektów,
- realizacji projektów wynikających ze Strategii zgodnie z zasadami wspólnotowymi,
- monitorowania wdrażania Strategii i poszczególnych projektów, oraz przygotowania wniosków o płatność oraz raportów z realizacji i sprawozdań.

Wdrażanie poszczególnych projektów będzie się odbywało zgodnie z harmonogramem zawartym w Rozdziale VIII niniejszej Strategii jednocześnie przy uwzględnieniu, że realizacja poszczególnych projektów będzie zależna również od wysokości współfinansowania ze środków Unii Europejskiej.

XI. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.

Strategia oraz realizacja celów wyznaczonych w Strategii będzie monitorowana przez stanowisko ds. pozyskiwania funduszy pomocowych oraz przez Komisję ds. budżetu, rozwoju i inicjatyw społecznych. Monitoring będzie przeprowadzany raz do roku na koniec roku kalendarzowego.

a. System monitorowania strategii rozwoju lokalnego,

Monitoring ma za zadanie wspomagać proces zarządzania strategii rozwoju lokalnego i poszczególnymi projektami zawartymi w planie.

Monitoring dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania strategii.

Za monitoring Strategii Rozwoju Gminy Trzeszczany odpowiedzialne będzie stanowisko ds. funduszy pomocowych, informacji i promocji.

Monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy:

- Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu strategii oraz umożliwia ocenę jego wykonania.

Dane obrazujące postęp we wdrażaniu możemy podzielić na trzy kategorie:

- a) wskaźniki produktu; odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość wybudowanej drogi itp.
- b) wskaźniki rezultatu; odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (np. skrócenie czasu podróży) lub finansowych (np. zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni).
- c) wskaźniki oddziaływania; obrazują one konsekwencje planu rozwoju lokalnego, wykraczające poza natychmiastowe efekty. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie).

-Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji strategii, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Monitoring finansowy będzie się odbywał między innymi poprzez raporty.

Monitoring będzie prowadzony zarówno przez organy kontrolne wewnętrzne gminy, jak i przez organy kontrolne zewnętrzne, w monitoring zostaną włączeni także partnerzy społeczni z terenu gminy.

Dane dotyczące rozwoju rolnictwa i wielkości oraz rodzajów działań inwestycyjnych podejmowanych przez indywidualnych rolników będą pobierane z Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz właściwego oddziału ARIMR.

Monitoring będzie odbywał się na bieżąco w jednostce samorządu terytorialnego podmiotem odpowiedzialnym będzie inspektor ds. funduszy pomocowych, promocji i informacji.

W/w osoba będzie również konsultowała i nanosiła wszelkiego rodzaju aktualizacje, inicjatywy, pomysły.

Podstawową zasadą aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Trzeszczany jest zachowanie pierwotnie przyjętych i uchwalonych celów, priorytetów oraz kierunków działania.

W proces monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego zostanie włączona również Komisja ds. rozwoju.

Komisja składa się z przewodniczącego i czterech członków.

W skład komisji wchodzi osoby ze składu Rady Gminy Trzeszczany. Poza tym informacje o postępach, etapach i zrealizowanych projektach będą przedstawiane na stronie internetowej urzędu gminy www.trzeszczany.pl lub www.bip.trzeszczany.roztocze.pl

CELE

Cel 1 Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki

Priorytet 1.1 Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz promocja terenów inwestycyjnych gminy

Zadania i projekty-

- Zakup sprzętu przez Gminny Zakład Komunalny
- Modernizacja i unowocześnienie lokalnych MŚP
- Rozwój usług gastronomiczno – rozrywkowych
- Promocja obszarów inwestycyjnych gminy w ramach –Partner COI

Wskaźniki:

- liczba projektów modernizacyjnych w MŚP
- liczba bezrobotnych
- liczba pracujących w głównym miejscu pracy na terenie gminy
- liczba nowopowstałych firm na terenie gminy

Priorytet 1.2 Rozwój lokalnego agrobiznesu

Zadania i projekty

- Modernizacja i unowocześnienie lokalnych gospodarstw rolnych
- Modernizacja sektora przetwórstwa
- Tworzenie organizacji producentów płodów rolnych
- Produkcja zdrowej żywności
- Koncentracja gospodarstw oraz gruntów uprawnych
- Bardziej efektywne wykorzystanie możliwości produkcyjnych lokalnych gospodarstw oraz mocy przerobowych Spółki VIN –KON Nieledeu

Wskaźniki:

- liczba projektów modernizacyjnych indywidualnych rolników
- liczba organizacji producentów płodów rolnych
- liczba gospodarstw ekologicznych z certyfikatem lub bez certyfikatu
- liczba osób pracujących w sektorze przetwórczym
- liczba gospodarstw rolnych oraz ich średnia wielkość

Priorytet 1.3 Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Zadania i projekty-

- Wspólny projekt budowy infrastruktury informatycznej i rozwoju usług
- Wsparcie regionalnego projektu budowy sieci szerokopasmowej
- Centrum kształcenia na odległość na wsi

Wskaźniki:

- liczba ogólnodostępnych komputerów z dostępem do Internetu

- *liczba osób uczestniczących w szkoleniach związanych z obsługą komputera organizowanych przez PUP Hrubieszów.*

Cel 2 Poprawa atrakcyjności gminy oraz rozwój zasobów ludzkich

Priorytet 2.1 Rozwój infrastruktury społecznej i komunikacyjnej

Zadania i projekty-

- *Budowa przyszkolnej sali gimnastycznej w gminie Trzeszczany*
- *Remont i modernizacja świetlic wiejskich oraz Gminnego Ośrodka Kultury*
- *Remont i modernizacja dróg gminnych wraz z chodnikami i oświetleniem*
- *poprawa stanu technicznego i funkcjonalnego istniejących obiektów oświatowych,*
- *podniesienie jakości kształcenia poprzez dostarczanie szkołom niezbędnych materiałów, wyposażenia (szczególnie sprzętu i oprogramowania komputerowego oraz sprzętu sportowego),*

Wskaźniki:

-długość dróg gminnych ogółem

-długość dróg gminnych gruntowych

-długość dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej

-powierzchnia nowych i wyremontowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych

-powierzchnia wyremontowanych obiektów kultury

-ilość zakupionego sprzętu i wyposażenia do szkół

Priorytet 2.2 Zachowanie i wzmocnienie walorów kulturowych oraz ochrona środowiska

Zadania i projekty-

- *Odrestaurowanie zabytkowych cmentarzy w gminie*
- *Remont pałacu w Trzeszczanach z przeznaczeniem na turystykę*
- *Odrestaurowanie zabytkowego osiedla mieszkaniowego w Nieleddwi*
- *Budowa i modernizacja wodociągów w gminie Trzeszczany*
- *Budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej*
- *Budowa II sektora składowiska odpadów w Trzeszczanach*
- *Ochrona istniejących kompleksów leśnych jako ważnego elementu lokalnego systemu ekologicznego*
- *Prowadzenie gospodarki w oparciu o plany urzędzeniowe lasów (także w lasach prywatnych),*
- *Wprowadzenie dużej różnorodności drzewostanów w lasach, a tym samym podwyższenie ich odporności,*
- *Zapobieganie szkodom wyrządzanym przez zwierzynę poprzez sterowanie ich liczebnością,*
- *Termomodernizacja obiektu Urzędu Gminy*

Wskaźniki:

- *liczba odrestaurowanych obiektów zabytków*
- *liczba nowych przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych*
- *długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej*
- *poziom lesistości gminy*
- *podniesienie efektywności cieplnej obiektów*

Priorytet 2.3 Wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zadania i projekty-

- *Wsparcie osób i rodzin ubogich oraz zagrożonych patologiami*
- *Opieka socjalna*
- *Wsparcie i rehabilitacja niepełnosprawnych i przewlekle chorych*
- *Wsparcie osób starszych i samotnych*
- *Aktywne formy zapobiegania bezrobociu(staże, praktyki itp..)*
- *Rozwój infrastruktury socjalnej w szczególności mieszkalnictwa dla osób o niskich dochodach*
- *Aktywizacja społeczności w ramach PPWOW*

Wskaźniki:

- *średnia wysokość udzielonych zasiłków*
- *liczba osób korzystających z pomocy społecznej*
- *liczba rodzin korzystających z pomocy*
- *liczba korzystających ze stypendium*
- *liczba ostatecznych beneficjentów PPWOW*

Priorytet 2.4 Podniesienie poziomu wiedzy, wykształcenia, wzrost aktywności mieszkańców oraz podniesienie kompetencji i jakości samorządu.

Zadania i projekty-

- *Podniesienie poziomu nauczania w szkołach*
- *Organizacja kółek tematycznych i zajęć pozalekcyjnych w szkołach*
- *Szkolenia i doradztwo dla rolników, przedsiębiorców oraz kadry samorządowej*
- *Rozwój inicjatyw i organizacji społecznych(m.in. LGD)*
- *Podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej (szkolenia, kursy itp.)*
- *Dostosowanie budynku Urzędu Gminy dla potrzeb obsługi mieszkańców gminy.*

Wskaźniki:

- *wyniki z końcowych egzaminów "szóstoklasistów" oraz „gimnazjalnych”*
- *liczba godzin w szkołach zajęć pozalekcyjnych*

- liczba szkoleń i udzielonych porad
- liczba nowopowstałych organizacji pozarządowych
- kubatura wyremontowanych obiektów

● Ocena Strategii Rozwoju Lokalnego,

Ocena (ewaluacja) planu to oszacowanie wpływu działań, całego planu jak i poszczególnych projektów i oddziaływania wydatkowanych środków zarówno własnych jak i pochodzących z zewnątrz na problemy istniejące w momencie podjęcia działań (w momencie rozpoczęcia poszczególnych projektów jak i całego planu.). Ocena ma nam powiedzieć czy i w jakim stopniu podjęte działania przyczyniły się do rozwiązania istniejących problemów.

Od audytu i kontroli ocena różni się przede wszystkim przedmiotem badania. Audyt bada funkcjonowanie samej instytucji, jej gospodarność, legalność, celowość i rzeczowość. Kontrola natomiast aspekty finansowe i prawne funkcjonowania instytucji, natomiast ocena bada plan i jego efekty głównie długotrwałe.

Ocena planu rozwoju lokalnego będzie się odbywała na podstawie raportów okresowych do poszczególnych projektów i na podstawie danych uzyskanych z takich instytucji jak Urząd Statystyczny w Lublinie, USC w Trzuszczanach, GOPS w Trzuszczanach, Powiatowy Urząd Pracy w Hrubieszowie, miejscowych ośrodków zdrowia, oraz na podstawie własnych danych Gminy Trzuszczany.

Ocena (ewaluacja) planu zostanie również wykorzystana , w następnym etapie programowania planu rozwoju lokalnego, przyczyni się do właściwego nakreślenia działań i projektów na następne lata oraz pomoże w diagnozie stanu istniejącego (istniejących problemów).

● Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi,

W tworzeniu Strategii rozwoju lokalnego uczestniczyli zarówno przedstawiciele samorządu Gminy Trzuszczany (Wójt, pracownicy urzędu, radni Rady Gminy), kadra dydaktyczna (dyrektorzy szkół, nauczyciele), jak i podmioty z tzw. sektora prywatnego (przedsiębiorcy) i organizacje pozarządowe (stowarzyszenia kultury fizycznej, koło gospodyń wiejskich, organizacje o charakterze

charytatywnym m.in. Fundacja Podaj Dłoń), działające na terenie gminy.

Konsultacje społeczne Strategii

Strategia była konsultowana w ramach tworzącej się na terenie gminy Trzeszczany Lokalnej Grupy Działania do której należą przedstawiciele trzech sektorów: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i samorząd gminy. Strategia była konsultowana również na Zebraniach Wiejskich oraz opiniowana przez Komisje Rady Gminy.

Strategia powstała jako efekt dyskusji, polemiki, tworzenia swoistej bazy pomysłów; organizacji i osób działających na terenie gminy w różnych dziedzinach życia społecznego, gospodarczego, kulturowego, oświaty.

Prace przy strategii spowodowały zawiązanie się ściślejszej współpracy pomiędzy sektorem prywatnym, organizacjami pożytku publicznego, a sektorem publicznym. Nawiązana współpraca będzie kontynuowana także przy wdrażaniu strategii oraz przy działaniach innych nie związanych bezpośrednio ze strategią.

Uczestnicy konsultacji wskazali jako priorytetowe działania w zakresie infrastruktury społecznej oraz drogowej, niemniej za równie ważne uznano wszelkie formy pomocy i wspierania lokalnych firm oraz aktywizację lokalnej społeczności .

Współpraca sektora publicznego, z pozostałymi sektorami odbywa się na wielu płaszczyznach i przejawia w różnych działaniach m.in.

- współpraca przy inwestycjach,
- organizacja imprez kulturalnych, sportowych itp.,
- wymiana informacji z zakresu szkoleń, konkursów, seminariów,
- konsultacje w ważnych sprawach dla społeczności gminy i regionu,
- wspólne tworzenie dobrego wizerunku gminy oraz poszczególnych podmiotów, poprzez informację, promocję, udział w targach, wystawach.

Największym wyzwaniem na przyszłość jest zawiązanie partnerstwa publiczno- prywatnego w sferze współfinansowania inwestycji komunalnych przez podmioty prywatne, obecnie jest to trudne do realizacji z powodu m.in. braku środków inwestycyjnych przez podmioty prywatne oraz zbyt małą jak do tej pory powszechność takich rozwiązań w skali kraju.

Plan powstał z poszanowaniem gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i przy uwzględnieniu priorytetów tego programu.

● Promocja Strategii Rozwoju Lokalnego,

Promocja Strategii Rozwoju Lokalnego ma na celu;

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o zadaniach, projektach, zawartych w planie i realizowanych,
 - określenie sposobów informowania opinii publicznej o roli i potrzebie istnienia Planu Rozwoju Lokalnego,
- Wszelkie działania informacyjne i promocyjne realizowane w odniesieniu do Planu Rozwoju Lokalnego, mają na celu:
- skuteczne poinformowanie społeczności lokalnej, partnerów społeczno- gospodarczych, organizacji pozarządowych o zamierzonych działaniach samorządu gminy,
 - podniesienie świadomości opinii publicznej o rezultatach i korzyściach jakie niesie ze sobą realizacja planu.
 - poinformowanie społeczeństwa o możliwościach współfinansowania inwestycji przez Unię Europejską,

Grupami docelowymi promocji Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Trzuszczany są:

- społeczeństwo,
- partnerzy społeczno- gospodarczy,
- organizacje pozarządowe,
- organizacje zawodowe,
- zainteresowane media.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją Strategii Rozwoju Lokalnego będą stosowane między innymi następujące środki i instrumenty:

- internet, opublikowanie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy, informacji dotyczących Strategii Rozwoju Lokalnego i sam Plan.
- zapewnienie powszechnego dostępu do Strategii Rozwoju Lokalnego w Urzędzie Gminy Trzuszczany z możliwością odpłatnego kopiowania oryginału ,
- informowanie Rady Gminy o postępach we wdrażaniu Strategii.
- stosowanie na wszelkich materiałach oraz dokumentach występujących podczas realizacji poszczególnych projektów zawartych w Strategii i współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych UE, niezbędnych logo Unii Europejskiej, logo programów operacyjnych. Promocja i informacja na temat projektów współfinansowanych ze środków strukturalnych UE będzie ukazywała się na stronie internetowej gminy w specjalnie przygotowanej zakładce:

<http://www.trzuszczany.pl/projekty.php>

Projekty realizowane, a wynikające ze Strategii Rozwoju Lokalnego, będą promowane zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej i zgodnie z zapisami w umowach o finansowaniu projektów, zawartymi pomiędzy beneficjentem (gminą), a właściwymi organami. Szczegółowe wytyczne dotyczące technik i metod promocji projektów współfinansowanych ze środków UE zawiera Rozporządzenie Komisji nr 1159/2000 z 30 maja 2000 roku w sprawie środków informacyjnych i promocyjnych stosowanych przez Państwa Członkowskie dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych.

Załączniki

- ***Ankiety prognoz rozwojowych przeprowadzone wśród głównych przedsiębiorców Gminy Trzeszczany***